

28 Şubat 1986
28. Februar 1986
Nummer 77

15 GÜNLÜK GAZETE
Redakt.: Moltkestr. 45
4100 Duisburg 1
Tel: 0203/34 03 97
Tlx: 855705 inmed d

Türkiye Postası

F.ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.- FF
BELÇİKA: 50.- BF
HOLLANDA: 3.- G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANİMARKA: 10.- KRN
İSVEÇ: 8.- KRN
AVUSTURYA: 20 S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Postvertriebsstück Gebühr bezahlt 1 H 13 19 D

Istanbul askeri cezaevlerinde 13, Diyarbakır Cezaevi'nde 32 ölü

İşkenceleri açıklıyoruz

● Sağmalcılar'daki 103 siyasi tutuklu İstanbul'daki 5 cezaevindeki işkenceleri kamuoyuna duyurdular.

● Mehmet Sönmez, Metris'ten Sağmalcılar'a getirildiği 7 Temmuz 1983 günü korkunç bir "Hoşgeldin" dayığı ile karşılandı. Yandaki fotoğraflar 1980 yılından beri tutuklu bulunan 1958 Antalya doğumlu Mehmet Sönmez'e ait. Birinci fotoğraf normal hali, ikinci fotoğraf ise dayaktan sonra cezaevi idaresi tarafından çekilerek "örnek" olsun diye cezaevinin içine asılan fotoğraf. MLSPB davasından yargılanan ve idama mahkum olan Sönmez şu anda Sağmalcılar Cezaevi'nde bulunuyor.

● Başbakan Turgut Özal'ın mecliste, "işkence yoktur" dediği saatlerde, Sağmalcılar Askeri Cezaevi'nde askerler, siyasi tutukluları "arama" bahanesiyle çınlıçıplak soyuyorlar, parmaklarını önce makatlarına, sonra da ağızlarına sokuyorlardı.

● Yazısı Sayfa 7'de

"Ekmek, barış, özgürlük" için...

● Tüm baskılar polis tertipleri işçileri yıldıramadı. 100 bin işçi hakları için miting alanını doldurdu.

"Ekmek, barış, özgürlük" mitingi Türkiye'nin dört bir yanından gelen yüzüne yakın işçilerin katılımı ile İzmir Cumhuriyet alanında yapıldı. İşçiler El ele-Genel greve, Hükümet istifa sloganlarının atıldığı miting alanında yoğun polis baskısına rağmen işçiler kararlılıklarını bir kez daha gösterdiler.

Miting alanında beş bin emniyet görevlisinin yer aldığı alandaki işçilerin arasına sivil polislerin Türk-İş görevlisi gibi yerleştirildiği gözlemlendi. Amerika'da "anti terör" konusunda özel eğitime olan Emniyet Müdürü Ahmet Karakurt miting için özel olarak Amerika'dan getirildi.

Miting barışçısı sivil ve resmi albineli polislerin altında



6 barış
savaşçısı
daha
serbest



"Devlet ve
Demokrasi"
üstüne

serbest birakıldı

● Yazısı Sayfa 8'de

özel eğitimde olan Etiler Mahallesi Müdürü Ahmet Karakurt Miting için özel olarak Amerika'dan getirildi.
Miting boyunca sivil ve resmi elbiseli polislerin alanda özellikle slogan atmaları susturmak için çalıştıkları ve 350 kişiyi gözaltına aldıkları bildiriliyor.

● Yazısı Sayfa 8'de

Özal'ın İngiltere gezisi fiyasko ile sonuçlandı

Sol Birlik ve İngiliz demokratlarının başarısı

Faşist rejime politik kredi kazandırmak ve silah ticaretini geliştirmek amacıyla düzenlenen Özal'ın İngiltere gezisi fiyaskoya sonuçlandı. Sol Birlik İngiltere destekçile-

ri ve Türkiye demokrasi güçlerinin İngiliz dostları Özal'ı izleyerek, her gittiği yerde protesto gösterileri yaptılar. Turgut Özal ve Türkiye'den gelen koruma polisleri bu

protesto gösterilerinden panîğe kapıldılar. Özal arka yollarından kaçmak zorunda kaldı. Bu sırada çıkan karşılıklı baskına "sol örgütler çatıştı, 4 yaralı var" şeklinde yansdı. Oysa Özal'ın gezisi boyunca yapılan protesto gösterilerinde hiç bir olay çıkmadı. BBC ve basın gösterilere geniş yer verdi.

● Yazısı Sayfa 3'de

Mitingin öğrettikleri

İZMİR'DEKİ büyük miting Türkiye'de demokrasi yanlıları ile diktatörlük arasındaki kutuplaşmayı biraz daha belirginleştirdi. Diktatör rejiminin resmi temsilcileri yurdun her köşesinden İzmir'e akın eden işçileri dışlarına kadar silahlanıp eller tetikte karşıladılar. İzmir'e giren yolları kesen polisler, işçileri getiren otobüsleri saatlerce bekletiltiler, birçokunu şehre hiç sokmadılar. Miting alanını çeviren binlerce polis yetmiyormuş gibi denizden hücum botları, havadan da helikopterler Cumhuriyet Alanını ablukaya aldılar. İzmir Emniyet Müdürü Amerika'da görmekte olduğu "özel eğitimi" yanında keserek İzmir'e geldi. İzmir valisi miting için MIT görevlileri ve uzun menzilli tüfeklerle donatılmış polislerle beraber sahra dürbünüyle izledi. Binlerce sivil polis mitinge Türk-İş görevlisi kılığında sızdırdı.

BUNLAR, alınan "ölemlerin" gazetelere yansıyan bölümü. Sanırsınız ki İzmir'e mitinge gelenler işçiler değil de düşman ordusu. Diktatör rejiminin yeminli usakları gibi Amerikan emperyalizminin İzmir'deki uzantıları da işçilerden korkup telaşlandılar. O gün bütün Amerikan kuruluşlarını kapattılar. Memleketin asil sahipleri alanlara çıkınca Amerikan subaylarının rahatları kaçtı.

BUGÜN iktidarı ellerinde tutanlarla bunların Amerikalı akıl hocalarının işçileri böylesine korku ve hinle karşılayışları sebepsiz değil. Onlar kimlerin kanını emerek, kimleri iliklerine kadar sömürerek milyarlarına milyarlar kattıklarını çok iyi biliyorlar.

ÇOK iyi biliyorlar ki, kurdukları faşist diktatörlük için en büyük tehlike işçi sınıfının toplumun bütün muhalefet güçlerini birleştiren bir güç olarak karşılına dikilmesidir. **ÇOK** iyi biliyorlar ki, işçi sınıfı onların bu uğursuz saltanatına son verecek asil güçtür.

Türkiye Postası

devamı 2. sayfada



**Durum
2:0**

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mustafa Kalemli F.Almanya'yı ziyareti sırasında pasaport harçlarının 60 marka düşürüleceğini açıkladı.

Kalemli pasaport ücretlerinin 60 marka düşürüleceğini açıkladı

Gurbetçiler önde

Ancak bakan açıklamasında uygulamada hangi tarihin esas alınacağı, diğer harçlarda bir indirim olup olmayacağı konusunda açıklama-

da bulunmadı.

Pasaport harçlarının düşürüldüğünün açıklanması üzerine Federal Almanya İşçi Dernekleri Federasyonu

FİDEF bir bildiri yayınladı.

Bildiride: harçların belirlenmesinde tutarlı bir gerekçe olmadığı, yurtdışındaki işçilerin devlet eliyle soyulduğu, belirlenerek işçileri pasaport bedelinin daha da düşürülmesi için kampanyayı sürdürmeye, daha önce pasaport alarak fazla para ödemiş olanları da kendilerinden alınan fazla paraları geri istemeye çağırıyor. Gazetemiz bu konuda çeşitli kentlerdeki işçilerin görüşlerini aldı.

● Yazısı Sayfa 4'de

Göçmen İşçi Kongresi 1 Martta toplanıyor

Federal Almanya İşçi Dernekleri Federasyonu FİDEF "Geril dönüş problemleri göçmen işçi kongresi" düzenledi. Kongre 1 Mart 1986 günü Köln'de yapılacak.

Kongreye katılacak 400 delege geri dönüşle ilgili

● Yazısı Sayfa 4'de



Filipinler'de milyonlar demokrasi için direniyorlar

Diktatör Marcos'a karşı hareketin gücünü gören Reagan hükümeti sonunda Marcos'u istifaya davet etti ve ailesiyle birlikte ABD'de yaşayabileceğini belirtti. Marcos ve karısının Filipin halkını so-yarak elde ettikleri yüz milyonlarca dolarlık servetini ABD'de sakladıkları biliniyor.

● Yazısı Sayfa 9'da



**8 Mart
Uluslararası
Kadınlar Günü
kutlu olsun**

Bu sayıda

● Wallraff'la birlikte çalıştığı için işten atıldı
Yazısı sayfa 3'de

● İran-İrak savaşı şiddetlendi
Yazısı sayfa 9'da

● CGT Konfederasyonu Sekreteri Merkez Yürütme Kurulu Üyesi Alphonse Veronze'nin Türkiye Postası'na açıklaması
Yazısı sayfa 10'da

● Yeni dünyanın öncüler
Yazısı sayfa 9'da



desire postlarını,
İletişim: Ermis Verlag, Postfach 10 10 16, 4300 Essen 1.
Ödeme: Ermis Verlag, Sparkasse Essen, BLZ 360 501 05 Konto Nr.
712 703.

Türkiye Postası

Abone Fişi

Adi-Soyadı
Adresi

6 aylık (12 sayı) ☐
1 yıllık (24 sayı) ☐
Tarih:

Ülkesi

Abone Ücretini Vereciniz için Völkerverständigung und Solidarität, Konto-Nr. 219-004090, BLZ 350 500 00, Sparkasse Duisburg-Kaisersberg hesabına yapınız ve bu abone fişi ile birlikte havale makbuzunuzu Türkiye Postası Abone Servisi, Moltkestr. 45, 4100 Duisburg 1 adresine postalayınız.

Bu abone siparişini 10 gün içinde (posta damgası geçerlidir) yazılı olarak bay-
varınıza iletmiş olursanız.

Tarih

İmza

Für Bundesrepublik
(Federal Almanya için)

ABBUCHUNGSVOLLMACHT
(Kontodan çekim vekaletnamesi)

Ich ermächtige Sie hiermit -wiederufflich- die TÜRKIYE POSTASI Abonemengebühren von meinem Konto einzuziehen.

(Sizlere bu imzama -her an geri alabilmek üzere- TÜRKIYE POSTASI'na abone
ücretini kontodan çekme hakkını veriyorum.)

Beginn ab:
(Başlangıç tarihi)

Abbuchungsmodus:
(Kontodan çekme yöntemi)

Name, Vorname:
(Soyadı, Adı)
Strasse, PLZ, Ort:
(Adres)

Mein Bank-/Postcheckkonto bei:
in:
(Bankamim/postahanesinin adı)

Konto Nr.:
(Hesap numarası)

Datum:
(Tarih)

-jährlich ☐
-jährlich ☐
-halbjährlich ☐
-6 aylık ☐

Bankleitzahl:
(Banka numarası)

Unterschrift:
(İmza)

Abone bedeli

F.Alm.	Belçika Danim.	Fransa	İngiltere	Hollanda	İsviç
6 aylık 30 DM	600 BF 120 Km	85 FF	8,40 £	35 G	95 Km
1 yıllık 60 DM	1200 BF 240 Km	170 FF	16,80 £	70 G	190 Km

Türkiye Postası: 15 günde bir çıkar Herausgeber: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität e.V. Donaustr. 1, 1000 Berlin 44 Verantwortlicher Redakteur: A. Söylemezoğlu Anschrift der Redaktion: 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 Tel.: (0203) 340397 Herstellung: infomedia, 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 Druck: Plambeck & Co. Druck und Verlag GmbH, 4040 Neuss, Xantenstr. 7 Banka Hesabı: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Konto-Nr. 219-004090, BLZ 350 500 00 Sparkasse Duisburg-Kaisersberg Abone Kısıtları: Federal Almanya ve Berlin'de 6 aylık (12 sayı) 30 DM, 1 yıllık (24 sayı) 60 DM. Temsilcileri: Fransa-Paris Tel: 1-2582690 İsviçre-Basel Tel: 061-2211591 Hollanda-Den Haag Tel: 070-890 336 İngiltere-Londra Tel: 01-8816514 Danimarka-Kopenhag Tel: 01-707506 İsviçre-Stockholm Tel: 08-367576 Batı Berlin Tel: 030-62246092.

soygunu karşı ketsip ol-
duklarını iç içe de bu yu-
layarak ımlarını severek
veriyorlar.
15 Şubat 1986 tarihli Hür-
riyet gazetesinde Hannover
Konsolosluk tarafından ya-
pılan duyuru biçimindeki
çağda şöyle deniyor:
"Yaz ilmi öncesi büyük
yığılmalar oluyor. Bu yığıl-
maların önlemek için şimdiden
müracaat edin. Nasıl
olsa pasaportlar değişe-
cek."

Bir dost diyor ki, "Maya
tuttu". Bana kalırsa da "ma-
ya tuttu" ki, böyle duyuru-
lara başvuruluyor. Çünkü
halkımız 85 marklık pasa-
portu almakta yana değil.
Hadi maya tutmadı diyelim.
O zaman konsolosluklar da
kendileri aralarında en çok
soygunu hangi şehirdenki
konsolosluğun yapacağı
işlemleri inceliyorlar.

Yılların geçmesiyle. Dye-
lim ki halkımıza hizmeti bir
an önce götürebilme arzusu
için. Ama hizmete hen-
den en kötü şartlar altında
çalışan halkımız 85 mark
karşılığı pasaport veriyorlar

K. Emrah/Hamburg

İLAN

infomedia
sözleşmesi GmbH

HER TÜRLÜ DİZGİ, PİKAK,
GRAFİK VE BASKI İŞİ:

- Düşün, Nikah, Nişan,
Doğum, Toplantı, Kongre
davetiyeleri;

- Bildiri, Afis, Kitap, Dergi
ve Gazete yapılır.

Adres: Moltkestr. 45,
4100 Duisburg 1,
Tel: (0203) 34 03 96

Libya'daki pasaport soygunu

Diktatörlüğün yeni tip pasa-
port adı altında uygulamaya koy-
duğu yeni tip soygun Avrupa
ülkelerinde çalışan işçiler tarafın-
dan tepkile karşılanırken, Libya'da
bulunan işçilerde bu tepki gö-
rülmedi. Bunun nedeni, kuşku-
suz yeni pasaport verme işlemleri-
nin uygulamaya konması.

Yeni tip pasaportun uygulama-
maya konması Türkiye işçileri
nir iki yıl çalıştırıp kesin dö-
nüş zorlanması ve bir yıllık pa-
saport uzatma işleminin gerçek
harıcı çok üstünde olmasındadır.
Ancak pasaportu kayıp ya da
geçersiz olan yurttaşlar birbu-
çuk ya iş bekledikten sonra
pasaport alabilmekteler.

İşveren tarafından acımasızca
sömürülen Türk işçileri bir de
Türkiye Cumhuriyeti'nin temsil
eden konsolosluk tarafından sö-
mürülmede. Tripoli Konsoloslu-
ğu Türkiye Cumhuriyeti'nin tem-
sil etmekten uzak adeta iş-
verenlerin derneği haline getiril-
miştir.

N. Gedik/Libya

İLAN

Yücel Feyzioğlu'nun
son romanı
"ÜĞÜLTÜ"
fiyatı: 12,80 DM

İsteme adresi: Infomedia
Moltkestr. 45,
4100 Duisburg 1,
Tel: (0203) 34 03 96

Ben yıllardır Libya'da çalışmakta olup, dönüş hazırlığa baş-
layan Türkiye'yi bir işçiyim. Değirmen istediğim konu, bulunduğum
ülkenin kendime yaptığım tahliildir.

1969 devriminden sonra, bankalar, büyük işletmeler, ithalat, ih-
racat devletleştirilmiş, köklü bir toprak reformu getirilmiş, 1980
yılında ekonomiyi sarsarak amacıyla büyük burjuvazi tarafından
çekilen kapital, sermaye sahiplerinin, ellerindeki meblağı emtiyaya
dolayısıyla tekrar kapitale dönüştürmesine imkan vermeyecek kadat
anl bir tedbirle para değiştirildi. Birlerce ırlası olanla parası ol-
mayanlar "Bin Libya Dinan" mevduat sahibi oldu. İşbirlikçi ve ti-
caret burjuvazisinden sonra, küçük burjuvazi ve esnaf diyebileceğimiz
katmanların çalışma ve sömürü alanları tamamen kısıtlandı.

Ardarda kurulan fabrikaları işletmeye açılmakla sanayi proletar-
yasını da birlikte üretmeye başladı. Tamısal alanda uzun vadeli
kredi, makine, gübre, tohum ve parasız toprak sağlayarak tarım
proletaryasını üretmekte.

Sosyal alanda elektrik, su, hastane, okul, ulaşım olanakları sağ-
lanmakta olup, bunları bütçeden yapılan harcamalarla karşılanmak-
tadır. Tüm bunlara benzer insan yaşamını olumlu etkileyen daha
onlarca şey sayılabilir.

Ükenin, yüzlerce iş emperyalizmin egemenliği altında geri bi-
raktırılmış, sömürülmüş olduğu, 1969 devriminden bu yana emper-
yalizme karşı mücadelesi ve feodalizmin kalıntılarının tasfiyesi,
ezilen halkları yanında yer alması, burjuvaziye meblağaden son
aşamaya kadar başan ile sürdürülmesi gözönüne alınıp dürtür
bi tahli yapıldığına ülke yönetimi ve halkının ırleri niteliği be-
lirlenmiş olur.

Libya-Tobruk'tan bir okurumuz

Çetin Sözer/Stuttgart

BULMACA

?

SOLDAN SAGA: 1- Geçtiğimiz yıl cuntanın yurt dışına

çıkıp tedavi olmasına izin vermeyerek öldürdüğü ünlü
halk müziği ustamız - (Tersi) Elçilik veya konsolos-
luklarda çalışan hademe. 2- Filistin Kurtuluş Örgütü li-
derinin soyadı - Küttüklerin yerde kalma kısmı. 3- Manda
yavrusu - (Tersi) Orta Amerika'da bir devlet ve kanal
adı. 4- Bir anda oluveren, anapız - Bir hüküm yerine
getirme - Kimyada Baryumun simgesi. 5- (Tersi) Bir
parçası - Telefonda kullanılan hitap sözü - isim. 6- Sinirli -
Dünya işlerine önem vermeyen, kalender, gönlü eri kişi.
7- Güney Amerika'da XIII-XVI yüzyılları arasında varlığını
sürdürmüş olup, sonradan İspanyollar tarafından
ortadan kaldırılan eski bir imparatorluk - Egemenlik.
8-Müzikte duraklama işareti-Müzikte bir nota- Arazi
parçası. 9- Mersin'in bir ilçesi - Gelecek zaman, istik-
bal. 10- Kıbrıs'ta bir kent - Bir İngiliz uzunluk ölçüsü
birimi.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1- Oruç adı - Bir renk. 2- Bir gezegen adı - Genişliği. 3- Maden karşımı - Sıcak
esen bir rüzgâr. 4- Yappa, yerine getirme - Sovyetler Birliği'nde bir akarsu - Su (Eski dil). 5- Eskiden içki
alemlerinde içki dağıtan ve sunan kişilere denir - Sınırları Hindistan ve Pakistan içinden geçen bir nehir.
6- Ümaktan bir emir - Solo olunan veya birden fazla kişi ile söylenen müzik. 7- Harman yerinde bulunan
üneleri toplama işi, 8- Kuzeydoğu Asya'da bulunan bir ülke - Şaşkınlık beliren bir ünlm. 9- Efşanelere
göre eski dönemlerde yaşadıkları varışları kadın savasçılar - Anadolu'da varlığını sürdürmüş eski bir devlet.
10. Yurdumuzun en büyük gölü- Dibe mesafesi fazla olan. 11- Şüphe ifade eden bir sözcük - Müzikte bir
nota. 12- Anadolu'nun iç kısımlarında, güneyde Toros dağlarından, kuzeyde Karadeniz'e kadar uzanan bölge.

GEÇEN SAYIDAKİ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAGA: 1- Şahinkaya, Ap. 2- Ruz, Aram, 3- Şaşan, Kavas. 4-Mg, Raks, Zara. 5-EOKA.
Anarak. 6-Rn, Domino. 7- Tomruk, Seb. 8- amaY, Aren, Li. 9- Ni, Aikali, Ar. 10- Lake, Lama.
YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1- Şahmerdan. 2- Aragon, Nil. 3- Huş, Ta. 4- izarA, Oyak. 5. T. Ra, Dm. 6- knK.
Orak. 7- Au, Samuray. 8- Yak, Nikel. 9- Amazon, Nil. 10- Varoş. 11- Avara, Elam. 12- Pasak, Bira.

Protesto gösterilerinden paniğe kapılan Özal arka yollardan kaçtı

Özal neredeyse Sol Birlik oradaydı

Başbakan Turgut Özal'ın İngiltere gezisi hem Türküyeliler tarafından protesto edildi, hem de Türkiye demokrasi güçlerinin İngiliz dostlarının kendi başbakanlarını protestosuyla döndü.

Özal'ın İngiltere gezisinden önce ülkenin etkili yayın organlarında (Guardian vb.) bu gezinin ne anlama geldiği ve Türkiye'deki gerçek durumu sergileyen yazılar yayınlandı.

Bilindiği gibi İngiltere'de Türkiye'deki gelişmeler yakından izleyen ve demokrasi güçleriyle dört ayrı alanda (Sindikal, kadın, barış ve düşünce, bilim ve sanat özgürlüğü alanlarında) dayanışma çalışmaları yürüten komiteler var. "Dayanışma" adlı bir dergi yayınlayan bu komiteler geziden önce

ortak bir açıklama yaparak Özal'ın gezisiyle Türkiye'deki rejime politik kredi kazandırmak ve silah ticaretini geliştirmek istendiği vurgulandı ve bu davet nedeniyle Başbakan Thatcher da kızdı. Bu anlamda Londra Halkevi de bir açıklama yaptı.

Özal İngiltere'ye gelişinden dönüşüne dek her gittiği yerde protestolara karşılaştı. Sol Birlik İngiltere destekçileri, İngiliz dostlarının da dayanışmasıyla Özal'ı adam adı izleyerek, gezinin fiyaskoyla sonuçlanmasını sağladılar.

Aralarında Ulaşım ve Genel Hizmetler Sendikası Genel Sekreteri Bill Morris ve Türküyel sendikacıların da yer aldığı bir sendikalar delegasyonu, Başbakan Thatcher, Özal'a görüşürken başbakanlık konutuna giderek bir protesto mektupları sundular. Ayrıca barış ve silahsızlanmadaki yeni kuruluşlar tarafından da protesto mektupları verildi.

Ardından 19 şubatı öğle saatlerinde merkezi İngiltere'de bulunan Uluslararası Pen Klubü'nden İngiliz yazırlardan oluşan kalabalık bir heyet Londra'da Türkiye Büyükelçiliği önünde bir gösteri yaptılar. Elçiliğe Türkiye'de aydınlarla yapılan baskıları kuşayan bir protesto mektubu verdiler. Sol Birlik destekçilerinin de katıldığı gösteri sırasında daha önce Türkiye'ye girmiş olan dünyaca ünlü İngiliz tiyatro yazarı Harold Pinter ile BBC bir görüşme yaptı. Aynı gece yayınlanan söyleşi Pinter Türkiye'de aydınların yoğun baskı altında olduğunu çok iyi bildiklerini vurgulayarak, NATO üyesi olarak İngiltere'nin mütefiki olan Türkiye'de insan haklarını çiğnendiğinin çok açık olduğunu söyledi. Bu nedenle Özal'ın gezisini benimsediklerini belirtti. Yalnız da Sol Birlik'in gösterileri de yapıldı. Aynı gün öğleden sonra Uluslar

arası ilişkiler koordine Enstitüsü'nde Özal'ın basın toplantısı sırasında silah tckelleri ile görüşürken yine Sol Birlik destekçileri ortak pankartlar altında bir gösteri yaptılar. Türkiye'den gelen Özal'ın koruma görevlileri bu gösteri nedeniyle paniğe kapıldılar ve İngiliz polisinden yardım istediler. Toplantıdan bir saat kadar geç ayırlan Özal Sol Birlik destekçileriyle karşılaşmak için arka yoldan kaçması ve Özal'ın paniği daha sonra Türkiye basınında "kaçışma çıktı" şeklinde yeralan tümüyle yalan ve karalamaya dayalı bir habere neden oldu. Çeşitli yayınların bildirdiğinin tersine hiçbir olay çıkmadı.

Yine 19 şubat gecesi DISK'in 19. kuruluş yıldönümü nedeniyle İngiltere Sendikalar Konfederasyonu (TUC) Genel Merkezinde bir toplantı yapıldı. Toplantıya TUC Genel Sekreteri Norman Wills, DISK Yürütme Kurulu üyesi Kemal Dursal ve DISK Genel Merkez avukatı Yücel Top konuşmacı olarak katıldı. Özal'ın gezisinin gündeme geldiği toplantıda daha önce dışişleri bakanlığı bu geziyi protesto eden bir mektup gönderen



Norman Wills, konuşmasında önümüzdeki hafta DISK davasına katılmak üzere bir temsilci göndermeklerini açıkladı.

Özal Türkiye'ye dönmenden önce Londra'nın en lüks otellerinden biri olan Dorchester otelinde bir basın toplantısı yaptı. Basın toplantısı sırasında Sol Birlik destekçileri otelin önündeydiler. Özal'ın basın toplantısına katılan gazetecilere, bir gece önce BBC'de yayınlanan söyleşide Özal'ın söylediği yalanları sergileyen Sol Birlik imzalı bir bildiri dağıtılar.

Sol Birlik'in protesto gösterilerine basın ve BBC geniş yer verdi. Bu örnek çalışma sayesinde sessizce geçirilmeye ve fişat rejime prestij sağlamaya yönelik gezi fiyasko sonuçlandı. Geziden sonra Guardian gazetesinde yeralan bir yazıda insan haklarını çiğnediği bir ülkeye İngiltere'nin ekonomik ilişkilerini geliştirmesinin mümkün olmadığını vurgulanarak, gezinin fiyasko olduğu yeryahu.



Başbakan Turgut Özal ve İngiltere Başbakanı Margaret Thatcher.

SDK şirketi Wallraf'ı tehlikeli buldu

Sevgi Ünlü Wallraf'la birlikte çalıştığı için işten atıldı

● Sevgi Ünlü SDK sigorta şirketinin bilgisayar bölümünde memur olarak çalışmaktaydı. Günter Wallraf'la birlikte bir Türküyelinin sorununun çözümünde yardımcı olabilir için Stuttgart Yabancılar Danışma Meclisi'ne gitti. Bir süre sonra hiçbir neden gösterilmeksizin işten çıkarıldı.



İşten atılan Sevgi Ünlü Günter Wallraf'la

Sevgi Ünlü adındaki aktif bir yurttaşımız geçtiğimiz aralık ayında Günter Wallraf'la birlikte Stuttgart yabancılar dairesine giderek sınırışı edilmek istenen yurttaşlarımızın sorunlarıyla ilgilendi.

Yıllardır yaşadığı Stuttgart bölgesinde yurttaşlarımızın dil ve resmi dairesle olan sorunlarında kendilerine yardımcı olan Sevgi Ünlü aralık ayı sonlarında ağır baş ağrıları nedeniyle istirahatete ayrılmıştı. Bu sırada sınırışı edime konusunun acil olarak gündeme gelmesi üzerine, Günter Wallraf'la çalıştığı ve Sevgi Ünlü'ye yabancılar dairesine gelmesi ısrarı istendi.

Wallraf ve Ünlü'nün girişimleri başarılı oldu. Eski cezaevinde olan Hava adındaki bir yurttaşımızın sınırışı edilmesi önlenmiş, başka bir yurttaşımıza devlet meclisinden karar çıkması kadar oturma izni alınması sağlandı, iki defa sınırışı edilmiş bir yurttaşımızın artık eşinin yanında kalabilmesi başlandı. Ünlü Baden Württemberg eyaletinde sert bir şekilde uygulanan sınırışı eylemlerinin önlenmesi için oluşturulan bir komitenin kurulanlardan ve aktif üyelerinden biri.

Sevgi Ünlü'nün bilgisayar bölümünde memur olarak çalıştığı

SDK sigorta şirketinin personel şefi Kohlhammer'e Ünlü'nün bu çalışmaları, hele Wallraf'la birlikte olması büyük bir tehlike gibi görüldü. Posta kutusuna elden atılan çıkış yazısında Sevgi Ünlü sürket öne sürüldü, kendisine sürüş çiz, kiş ve binaya girme yasası verildi. Hiçyoktan işten atılan Ünlü, personel jefiyle görüşme için işyerine gittiğinde polisçe şikayet etmekte tehdit edildi. Ünlü direktörlerinin sonra personel jefiyle ancak telefonla konuşabildi. Şifet için kiş nedenlerini açıklamayı bile reddetti.

Günter Wallraf'la sorunu olan

lara yardım etmenin, hatta bunu hastalık izini sırasında yapılmasının yasal olduğunu iyi bilen Stuttgart İş Mahkemesi Başkanı işten çıkarma nedenlerinin tamamen yetersiz olduğunu vurguladı. Ünlü'ye sendikası HBV hukuksal destek verirken, Wallraf ise olayı protesto etti ve her türlü yardımı hazırladığını açıkladı. HBV sendikasının basırcusuna üzerine DGB Stuttgart şubesi mahkemeden tarih olan 2 nisan günü bir protesto eylemi ve dayanışma gecesi düzenleyecek. Günter Wallraf'ın da davet edildiği gecede bu somut hak-sızlığın yansıması yabancıların sorunları genel olarak da ele alınacak.

Tercüman gazetesinin yalanları

Şubat ayı içinde İngiltere'de mukim "İşçilerin Sesi" adı verilen 3 liden telefon otomati soyakken İngiliz polisi tarafından yakalandı. Bunlardan Adnan Buğak, diğer ikisinin ifadesine dayanılarak serbest bırakıldı. İki kişi hakkında dava açılmış durumda.

Halka ve olaylara "Tercüman" olan gazete de bu haberi TKP liderleri hırsızlık yaparak yakalandı şeklinde verdi. İfç sayırlarda satır arasında "İşçilerin Sesi" diye haber devam ediyordu.

Uzun süredir yayınlananda "İşçilerin Sesi"nin borazanlığı yapan, Tercüman gazetesi, manşetten, gerçekle ilgili olmayan yayınlarını sürdürmeye devam ediyor.



DİSK ile dayanışma gecesi yapıldı

15 şubat günü Türkiye Demokratlar Danışma Girişimi ve Essen GEW (Eğitim ve Bilim Sendikası) tarafından Essen'de DİSK ile dayanışma gecesi düzenlendi. DGB Hessen ögütü, IG-DURK und Papier, IG-Metall, HBV, Falken, DFU, DİBAF, FİDEF ve DKP gecesi destekleyen örgütlerdi.

Dayanışma girişiminin kurucularından protestan papaz Michael Höhn'un sunumculuk yaptığı gece, Essen Belediye Başkanı, Belediye ve Şehir İdaresi adına Bayan Iwers'in konuşması ile açıldı. DİSK ve Türkiye demokrasi güçleri ile dayanışmanın daha da güçlendirilmesinde bir adım olan geceye konuşmacı olarak GEW Kuzey Ren Vestfalya eyalet ögütü başkanı Alf Hammett, DİSK Merkez Yürütme Kurulu üyesi Kemal Dapal, Avrupa Parlamentosu üyesi Jannis Sakellariou katıldılar.

Sakellariou konuşmasında şöyle dedi: "Bazı politikacılar ülkelerinin ekonomideki sorunları uğruna Türkiye'de insan haklarının çiğnenmesine, demokratik, sendikalar ve örgütlerinin yok edilmesine göz yumuyorlar. Bu tutum demokrasiyi sermayeye peşkes çekmektedir. Avrupa'da demokratiğin görevi insan haklarını, demokrasiyi ve özgürlüklerini sadece Avrupa kamuoyu için değil, Türkiye halkları için var olduğuna bir gelişmeyi desteklemek, sendikacıları, barış güçlerini, aydınları ve tüm demokrasi güçleriyle dayanışma içinde olmak."

A Hammett ise: "12 Eylül'den sonra 2 kez Türkiye'ye gittim, askeri mahkemeler, generallerin ülkeyi ne hale getirdiklerini gördüm. Uluslararası sermayenin hüküm sürdüğü bir dünyada çalışanlar da uluslararası alanda dayanışma içinde olmak zorundadır. Sendikaların örgüt çalışmadığı ülkeler, halklarının sorunlarını çözmezler. Sendikaların örgüt çalışmadığı ülkeler, halklarının sorunlarını çözmezler. İnsanca yaşam, dostluk ve özgürlük savunmaya çalışanlar ülkelerdir. Bugün Türkiye'deki durumlar için biraraya geldik. Bu dayanışmayı güçlendirelim. Fakat Güney Afrika ve diğer zulüm altındaki halkları unutmayalım. Onlarla dayanışma bir Türkiye'deki demokrasi savaşında daha ileri gidebilir" dedi.

Federal hükümet yabancılar sorumlusu Funcke, Essen belediye meclisi üyesi ve yabancılar danışma meclisi başkanı W.Meys, DKP Başkanı H.Mies de geceye gündelikleri mesajları DİSK ve Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışmalarını dedi.

Türkiye'deki işkence olaylarını konu alan mankenderler işkencilerin anlatıldığı sergi Türkiye'de ve Almanlar tarafından ilgi ile izlendi. Bir diğer ilgi toplayan sergi de DGB Genel Sekreteri'nin hazırladığı "Arkadaşlar" kampanyasının malmelerinin yer aldığı sergiydi.

Gecenin kültür bölümüne katılan Köln Sendikalar Korosu, Sümeysa, Roly Brings ve arkadaşları, Mesut Cabaroğlu ve Frank Baier ikilisi, Türkiye'den Güney Afrika'ya kadar çeşitli ülkelerin halk müziklerini yer aldığı zengin bir program sundular.

Yaşamın her alanında eşit haklara sahip olmak

Düsseldorf'ta bir süredir Yabancılar Danışma Meclisi kuruluması yönünde çalışmalar yürütülüyor. Geçenlerde birde basına açık tartışma toplantısı düzenlendi. Biz de, Yabancılar Danışma Meclisi Çalışma Grubu'ndan Münir Aktolga ile bugüne kadar yapılan çalışmalar üzerine bir söyleşi yaptık.

A.Özenc: Düsseldorf'ta yürütülen Yabancılar Danışma Meclisi (Y.D.M.) çalışmalarında biz de biraz bilgi verebilir misiniz?

M.Aktolga: Çalışmalar aslında yu-kan bir yılı aşkın süredir devam ediyor. Bizde, bu yöndeki istek ve öneriler, insiyatif, tamamen aşağıdan yukarıya doğru oluştu, gelişiyor. Şehir İdare'si'nin, bu yönde girdiye kadar herhangi bir girişimi olmadığı gibi, terine çalışmalarına karşı hiç de olumlu yaklaşım içinde olmadıkları. Ama sanıyorum, yakında bu tavır değişecek. Bu yönde gelişmeler var.

A.Özenc: Konuşma biraz açar mısınız? Y.D.M. olayı kısaca nedir?

M.Aktolga: F.Almanya'da, genel olarak da Avrupa ülkelerinde göçmen işçi hareketi son birkaç yıldır yeni bir atılım içindedir. Buna, kendi rüştünü ispat etme, kendini kabul ettirme girişimi gözüyle de bakabiliriz. Hep "Gastarbeiter" olarak ele alınmış, sürekli dışın dışında tutulmuş, birtürlü bulundukları ülkeye yerleşmiş, kendine uzun vadeli bir perspektif çizmiş imken verilmiş olan insanlarımız, artık kesin bir yol çizmiş, karar verme noktasında hissediyorlar kendilerini.

İşte bu "karar" ve ilerleyiş yöneltir perspektif çizmeye başlama eğilimidir ki, göçmenlik olayının subjektif yanını, sorunun bugüne kadar hep etelene, baskı altında tutulan ve bu yüzden de arap sağında denen yanını oluşturur. Göçmenlik olayı bilince çıkıyaya başladıkça, "tamam burada kalıyoruz" demekle başlamak, insan bu mulla birlikte bulundukları yere, tutundukları da daha sıkı sınımlar geleceğini bu zemin üzerinde daha güvenli bir şekilde kurmak ister.

İşte bu psikolojik oluşum ve perspektif arayışı süreci içindeydi ki, Y.D.M. girişimi, günümüz koşullarında elde edilebilecek bir mevzi, atılabilecek bir adım olarak karşımıza çıkıyor...

Göçmen işçi hareketinin, günümüz koşullarında ortaya çıkardığı perspektif ve strateji şöyle özetleyebiliriz: Yaşamın her alanında eşit haklara sahip olmak... Bu nihai hedefe erişilebilmek için ilk adım olarak, en azından komünal düzeyde seçme ve seçilme hakkını elde etmek... Ancak bu elde edilemezse, su an atılabilecek bir adım olacak Yabancılar Danışma Meclisi...

A.Özenc: Yürüttüğünüz çalışmalara kimler, hangi örgütler katılıyor?

M.Aktolga: Çalışmalarımız önce Türkiye'de örgütleri arasında başladı. İlk aşamada, ortak bir tüzük taslağı hazırlandı. Daha sonra ortak metin haline gelen bu taslağı Düsseldorf'ta bulunan diğer göçmen işçi örgütleriyle birlikte tartışmaya başladık. Sonuçta ortaya sadece Türkiye'den değil, Yunanlı, Yugoslav, Faslı, İspanyol... bütün göçmen örgütlerinin ortak ürünü olan bir taslak çıktı.

Çalışmaların üçüncü aşamasını, konuyu kamuoyuna açmak ve hazırlanan ortak metnin kamuoyunda tartışılmasını sağlamak oluşturmuyordu. Nitekim bu amaçlar ki, 19 Ocak 1986 günü bir toplantı düzenledik. Basının, Şehir İdare'si'nin, partilerin, demoklerin davet ettiği toplantı sanıyorum amacına ulaştı. SPD, CDU gibi partilerle ilişkilerimiz sürüyor. Yeşiller ise bizi başından beri destekliyorlar.

A.Özenc: Şehir İdare'si'nin Y.D.M.'ne ilişkin görüşleri biliniyor. Bu kuruluşların etkinliği ve ekstremizminin de" buraya sızmaları konusunda endişeleri var. Siz ne diyorsunuz?

M.Aktolga: Y.D.M. lerinin bugünkü yasal olarak herhangi bir karar verme yetkisi yok. Sadece danışma örgütü. Bu yüzden de etkinliği daha işin başında sınırlanmış bir girişim. Ama, dikkat edersem, bu etkinliği kısıtlayanlarla, "bu girişimlerin hiçbir etkinliği yoktur" diyerek bizi isten vazgeçirmeye çalışanları aynı çevreler!



Solda Münir Aktolga, sağda Ali Özenc

İsten vazgeçen, yoksa ekstremistler de girer" diye korkutur, bizi uzak tutmaya çalışanlar hep aynı çevreler!... Eğer etkinliği yoksa yine birtakım yetkililer ona vermeyorsunuz! Eğer endişe gerçekten "gericilerin" aya girmesini engellemekse, o zaman bize yardımcı olunlar. Kısacası, mesele ne etkililik, ne de ekstremistler sorunu. Mesele, göçmen işçi hareketinin herhangi bir insiyatif geliştimesinde duyan endişesi...

SENDİKACI GÖZÜYLE

Haydi DGB'nin 6 Mart eylemlerine

Çalışmayı Teşvik Yasası'nın 116 maddesinin gerici Kohl hükümetince FAC patronlarının istekleri doğrultusunda değiştirilmesini karşı sendikalarca sürdürülen tepkileri yeni boyutlar kazanıyor.

4 ve 5 şubat tarihlerinde DGB'nin çağrısı üzerine iş bırakan yarım milyon emekçi, kazanılmış sendikalar haklarından bir milim bile fedakarlık etmeyeceklerini bir kez daha gösterdiler. FAC'nin bir ucundan, diğer ucuna kadar yüzbinlerce emekçinin, ücret kaybı pahasına da olsa döndükü, beşinci kez iş bırakması, bu konudaki kararlılıklarını gösterme açısından önemlidir.

Görünen odur ki, DGB, ona bağlı sendikalar ve onların üyeleri, gösteri eylemlerini daha başarıyla noktasından, ücretimiz dönemede bir dizi iş bırakma eylemlerine ek olarak 18 şubatta Düsseldorf'da yapılan ve on bin emekçinin katıldığı mitingden sonra, 6 martta tüm FAC düzeyinde yapılacak iş bırakma protestoları konusunda yeni bir kalite kazandıracaktır. Çünkü bu kez FAC'nin her yerinde, aynı anda ve tüm işkollarında iş bırakılacaktır.

17 işkolu sendikası başkanının da katıldığı DGB Genel Yürütme Kurulu 4 şubatta

günü yaptığı toplantıda tam oyla aldığı kararla, 6 Mart 1986 günü saat 13'de tüm FAC düzeyinde, bütün işkollarında iş bırakma ve yerel, bölgesel mitinglerin yapılmasına karar verdi. Kararı yazılı metin ve sendika başkanlarının imzalı açıklaması tüm sendikalar yayınlarda yer almaktadır.

116. maddenin FAC hükümeti ve işverenlerinin istediği biçimde çıkarılmasının engellenmesinin alanı vardır. Bu alan, hükümetin, işverenlerin ve gerici çevrelerin tüm engellemeleri karşısında rağmen vardır. Önemli olan konuya gereken ağırlık vermek, asılmaktır.

Burada yerli, yabancı emekçilere, sendikalar, sendikacılar, çalışanlar, çalışmayan tüm emekçilere büyük görevler düşmektedir.

Gecen sayımızda sözü ettiğimiz "suskun çoğunluğu" hakkında geçirebiliriz muayız, sorun budur. İşyerlerinde, mahallelerde ve diğer çevrelerde konunun önemi hâlâ kavrayamadıkları emekçilerle katılanların hareketi geçirebiliriz, safılarına çekilebilir muayız, önemli olan budur.

Sırafası geçirilmez bilimsel ki, 116. maddenin değiştirilmesinin önlenmesini, sadece ve sadece emekçilerin bu konu-

ya vereceği ağırlığı gücü belirleyecektir. Politikacıların görüş değişikliği çökeltimeleri yolu, onların tabiriyle "sokaktaki baskı" olacaktır. Bu nedenle de gerici Kohl hükümeti ve işverenlerin gözleri 6 mart günü bizlerin üzerine dikilecektir. Sözün kısası, FAC sendikalar ve işçi sınıfı hareketi o gün en önemli sınavlarından birini verecektir.

Bu sınavı başını ile vermenin alanı vardır. Bu alanı değerlendirmek, iş bırakan, sokaklara dökülen 500 bin emekçi sayısını, bir milyona çıkarmak, gerici hükümeti geri adım attırmada, giderek 116. maddeye ilgili değişiklik tasarılarını çekmede belirleyici faktor olacaktır.

Unutulması gerekir ki, 116. maddenin denemesi. Gerçekleşmesi, bu mayanın tutması halinde işveren destekli hükümetin istikrarını önengren yasa değişikliği parlamentoda çekmecelelerinde yasalaştırmak üzere beklemektedir.

6 martta tüm FAC düzeyinde eylem alanları bizim bekliyor. Varolan tüm gücümüzle bu eylemlere katılalım. O gün tüm FAC'de parklar dursun, eylem alanları milyonlarca emekçi ile dolup taşsın.



Ümit KÖSEĞÜLU

Kimse geri gönderilmeyecek



Önemli bir kazanım

Nürnberg Aile Birliği Kurumu Grubu, 5 Şubat 1986 çarşamba günü Nürnberg belediye binası önünde yapılan protesto gösterisiyle son aylardaki yoğun çalışmalarına bir hafta daha ekledi.

5 şubatta yapılan Belediye Meclisi toplantısında, Aile Birliğini Kuruma Grubu'nun yoğun çabaları sonucu, çeşitli fraksiyon ve grupların getirdiği ortak bir önerge sunuldu. Önergenin içeriğini, Belediye Meclisinin Aile Birliğini Kuruma Grubu'nun yaptığı çalışmalar desteklemesi, eşler için öngörülen 3 yıllık bekleme süresinin kaldırılması oluşturmaktadır.

Nürnberg Belediye Meclisinde temsil edilen fraksiyon ve gruplardan SPD, Yeşiller ve DKP'nin bu yönde getirdikleri önergeler, FDP ve CSU'lu üyeler tarafından karşı ve çekimser oy kullanılmak-

sızın kabul edildi. Nürnberg Belediye Başkanı Andreas Urschlechter'in de Aile Birliğini Kuruma Grubu'nun destekleyici bir konuşma yaptı. Toplantının sonunda belediye binası önünde toplanan yabancı ve Almanlar'dan oluşan topluluğa yönelik, SPD, DKP, Yeşiller'in ve protestan kilisesinin temsilcilerinin ve Nürnberg Yabancılar Danışma Meclisi Başkanı M. Ali Bencibara konuşma yaptı. Pankartlarla aileleri parçalayan uygulamayı protesto etmeye gelenlere Nürnberg Belediye Meclisinin, Federal Almanya Anayasa Mahkemesinin bu konudaki kararına dek, Nürnberg'den hiçbir ailenin geri gönderilmeyeceği kararı açıklandı. DKP temsilcisi Herbert Stiefvater konuşmasında ayrıca yabancıların yerli seçim hakkı tanınmasını istedi.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mustafa Kalemli Federal Almanya'ya geliştirmiş hafta içinde yaptığı gezi sırasında yeni pasaport ücretlerinin 85 marktan 60 marka düşürüleceğini açıkladı. Bu indirimi hükümetin Avrupa'da çalışan işçilerinin sorunlarına kulak vermesi şeklinde göstermeye çalışan bakan, harçların neden yurttaşlarımızın istediği gibi 15 marka değil de 60 marka indirildiği konusunda bir açıklama yapmadı. Kalemli pasaport ücretlerinin ne zamandan itibaren 60 mark olacağını ve diğer harçların inip imyeceğini de belirtmedi. Federal Almanya ve diğer Avrupa ülkelerinde yaşayan yurttaşlarımız dile getirdikleri ilk tepkilerinde bu indirimin yeterli olmadığını pasaport ücretlerinin daha da azaltılması gerektiğini vurguladılar.

Kalemli'nin açıklaması üzerine bir basın bildirisi yayınlayan FİDEF Genel Merkezi özete şunlara yer verdi: "Pasaport harçları ve diğer harçlar hangi ölçüleri göre düzenleniyor? Yeni pasaportlar için önce 102 DM istendi. Yurttaşlarımız tepki gösterince 85 DM'ye düşürüldü. Yurttaşlarımız buna da yeterli bulmadılar. Şimdi yeni pasaport 60 DM'ye düşüyor. Demek ki harçların belirlenmesinde tutarlı bir gerekçe yoktur. Yurtışındaki işçileri 'gelir kaynağı' gören bir anlayışla, devlet eliyle açık bir soygun uygulanıyor." İşsizlik parası ve sosyal yardım alanların sorunlarına ve bedel sorununa da değinen FİDEF, yurttaşlarımızın kampanyayı sürdürmeye ve daha önce pasaport alarak fazla para ödemiş yurttaşlarımızı kendilerinin alınan fazla parayı geri istemeye çağırıyor.

Türkiye Postası'nın gönüllü muhabirleri Avrupa'nın çeşitli kentlerinde işçilerimizle pasaport har-

Kalemli pasaport ücretlerinin 60 marka düşürüleceğini açıkladı

Yurttaşlarımız: "Daha da düşürülsün"

Bi zahmet açıkla mısınız?

Ali SÖYLEMEZOĞLU

Mustafa Kalemli göğsünü gere gere ga. zeteclere açıklamış: pasaport harçları 60 marka inecek. Gel de sorma: sizin yüzünüz hiç kızmaz mı, bakan bey? Bu ne biçim hükümet, bu ne biçim bakan?

Önce 102 dediler. Baktılar olmadı, indirdiler 85'e. Yine olmadı, bu defa 60 diyorlar. Sanırsın pazarda pastırma satıyor. Hani ticaretin bile bir yolu yordamı vardır. Pazar yerinde malın fiyatını böyle keyfi belirleyen pazarcıya itibar edilmez.

Bir hayırsever Kalemli'ye hatırlatsın: söz konusu olan pasaport harcıdır. Şimdi 60 mark iyidir diyorsunuz. Peki neden daha önce ay önce 102- mark alıyordunuz? Madem ki 60 mark olabiliyormuş, o halde neden yılbaşında 85 marka indirindiniz? Bu harçları hangi ölçüye göre belirleniyor, zahmet edip açıkla mısınız? Belirli ki siz ve hükümetiniz "emekçiden ne koparsam kârdır" il-

kesinden başka bir ilke tanıyorsunuz.

Hükümet pasaport harçlarını 60 marka indirerek işin içinden sıyrılabileceğini sanıyorsa yanıldığını göstermek bizlere düşer. Üstelik bu mesele artık yalnızca pasaport harcı meselesi olmaktan da çıkmıştır.

Pasaport harcı 15 mark olmalıdır. Fakat bu yetmez. Konsolosluklarda alınan ve "ne koparsam kârdır" esasına göre belirlenmiş olan bütün harçlar yeniden belirlenmelidir. Şimdiki kadar pasaport harcını yüksek fiyatla ödemiş olanlara paraları iade edilmelidir. Bu da yetmez. Pasaport harçları gibi keyfi bir kararla 15.000 DM olarak belirlenmiş olan bedel mutlak düşürülmelidir.

Olur mu, bunu başara bilir miyiz, diye sorunlara hatırlatırız.

Zam şampiyonu Özal hükümetini dört ayda yüzde 40'lık bir indirimle zorlayan işçiler bunu da başaraacaklardır.

ların 60 marka düşürülmesi üzerine görüşlerini aldılar.



Hollanda'dan F. Caferoğlu: 60 marka düşen harç 10 guldene de düşürülebilir. Bu da bizim gibi dış gelirleri için iyi olur.

Münih'ten H. Bal: Daha düşmesi lazım. İki çocuğum var, kocamla beraber dört pasaport ediyor. Bu ücret de fazla. Bulunmaz Hint kumaşı mı? Altı tarafı bir deller. Ayrıca resmi evrakları alın harçları da en alt düzeyde indirilmelidir.



Münih'den F. Ercan: Yetersiz, daha fazla düşmesi lazım, aynı zamanda pasaport uzatmaları

okumuş ve şöyle diyor:

Sayın Kalemli pasaport harçlarının düşürülmesinde hiçbir dermeğün eksikliği altında kalmadık, diyor. Peki, neden daha önce düşürmediniz de, tepkiler artınca düşürdünüz. Bence pasaport harçları daha da düşürülmeli. Duydum ki, her cumartesi günün konsolosluk önünde imza topluyorlar, ben de gidip bu hafta imza vereceğim.

Weilen'den Ali Karabacak: Pasaport harçlarının düşürüldüğüne çok sevindim. Yalnız yeterli değil. Daha da düşürülmelidir. O gün konsoloslukta bu amaçla imza verdim, yararım olduğumu gördüm. Şimdi ben de imza formüllerini alıp imza toplayacağım. Ayrıca o gün aldığım gazeteyi trende unuttum. Maalesef epey araştırma rağmen adresini bulamadım. Gazeteye adrese olmak istiyorum. (Türkiye Postası'nı kastediyor)

Münih'den F. Ercan: Yetersiz, daha fazla düşmesi lazım, aynı zamanda pasaport uzatmaları



Ö Şakir: 10 guldene düşürülmüştür. Başka ne diyeyim.

Stuttgart'tan metal işçisi Yaşar: (Topladığı imzaları uzatarak) Aslında bu çalışmanın sağcı-solcu demeden daha da genişletilmesi gerekir. Parayan alanlar bir saçı-solcu diye avıyolar mı ki? Bu üçüncü defa oldu. Bize sus payı vermek istiyorlar. Madem düşürceksiniz, niye hepsini bir arada düşürmüyor sunuz? Bence kampanya daha da genişleterek sürdürülmelidir.



Hollanda'da Arabulan soyadı bir yurttaşımız: 200 küsürden bu kadara düşürülen neden 10 guldeneye düşürülmüştür?

Daimler işçisi Mehmet usta: Bunlar bizi durmadan oyalıyorlar, yıldırmak istiyorlar. Parça parça düşürüp işçilerin çalışmalarını engellemeye çalışıyorlar. Bun bizim fabrikaya Kalemli gelmiş. İşçilerin hiç bir şeyden haberi yok. Sadecem seçil-

FİDEF'in "Gerİ Dönüş Kongresi" toplanıyor

Geri dönüşler gönüllü olmalıdır

Geri dönüş zorunlu gönüllü olmalıdır

Federal Almanya İşçi Dernekleri Federasyonu FİDEF'in düzenlediği "Geri dönüş problemleri göçmen işçi kongresi" 1 Mart 1986 günü saat 11.00 - 19.00 arasında, Köln'de Raderthalgürtel 3 adresindeki Zollstock lisesi salonunda yapıyor. FİDEF Genel Merkezi'nin yaptığı açıklamaya göre yaklaşık 50 kent ve kasabadan 400 delege kongrede geri dönüşle ilgili konuları tartışacaklar. FİDEF kongreye Türkiye'ye kesin dönüş yapan işçilerin tekrar Federal Almanya'ya geri dönmeleri için garantisi istemini öneri olarak sunacak. 1983 "Geri Dönüş Yardım Yasası" kapsamında kesin dönüş yapmış olanların durumları değerlendirilecek. Delegeelerin özellikle geri dönüşlerle yakından ilgili olan işçi ve aileleri arasından seçildiği açıkladı. Kongrede ikinci ve üçüncü kuşak gençlerimizin temsilcileri de temsil edilecekler.

Göçmen işçi kongresi öncesinde kongreye katılacak olan Köln'deki Philips ampul fabrikasından işçi temsilcisi olan Selver Kalay'la görüştük. Kalay 14 sendiri Philips fabrikasında çalışıyor. 220 elemanlı fabrikada çalışan 155 işçinin yüzde 80'ini yabancı işçiler, onların da yaklaşık yüzde 60'ını Türküleri işler oluşturuyor. Türk kadınlarının

düğer kadın işçileri oranı ise yüzde 70. Evli ve iki çocuk sahibi olan Selver Kalay sorularımıza şöyle yanıtladı:

Türkiye Postası: İşçi kongresine siz de katılıyorsunuz. Bu toplantıdan ne bekliyorsunuz?

Selver Kalay: Geri dönüş konusu çok önemli bir sorun haline gelmiştir. Bu sorun ister istemez hepimizi ilgilendiriyor. Burada iki şeyi birbirinden ayırmak gerekir. Birincisi gönüllü, ikincisi ise zorla geri dönüş. Federal Almanya'da çalışan yabancı işçilerin hukuksal, sosyal ve politik hakları güvence altına alınmadan verilen geri dönüş kararları gönüllü olamaz. Örnek vermek gerekirse, işsiz kaldığı, sosyal yardım aldığı gerekçesiyle bir işçi sınır dışı edilebiliyor, çocuklarının eğitim ve meslek öğrenimi sorunları çözülmemişse, yabancı düşmanlığına karşı öğrenim almıyorsa bu geri dönüş gönüllü değildir.

Geri dönüş sorununun adil bir çözüme bağlanması ancak yabancının, seçme hakkı da içinde olmak üzere, toplumsal eşitliği sağlandığında gönüllü olabilir. Geri dönüş primi, yapı tasarruf kredilerinin geri dönüşle de kullanılması gibi "teşvikler" zorla geri dönüşten ayrı görülmek.



Selver KALAY

Ben bu kongreden gönüllü geri dönüş koşullarını nasıl olması, ne gibi önlemler alınması konusunda açıklık getirmişim, konuyla ilgili somut istemler saptamasını bekliyorum.

Türkiye Postası: Kesin dönüş yapanların genellikle pişman, ülkelerinde aradıkları yaşamı bulamıyorlar. Sizce bu durumda ne yapmalı?

Selver Kalay: Yurttaşlarımız ülkemizi maalesef sadece izinde değil ne gördükleri için gerçek dışı hayaller kapılıyorlar. Kesin dönüş

yapıldığında evdeki hesabın karşıya uymadığı kısa zamanda görülüyor. Birikmiş parasını sahtekarlık hakim olduğu piyasada elinden kaptıran, kendisine düzenli bir iş bulamayan insanlarımız hayal kırıklığına uğruyor. Burada düşünmek ve büyümüş gençlerin durumu yürekler acısı. Başta dayak, horlanma olmak üzere okullarda tanımadıkları yöntemlerle karşı karşıya geliyorlar. Kendi ülkelerinde yabancı muamelesi görmeye tahammül edemiyorlar.

Bu ülkede uzun yıllar çalışmış vergi ve primlerini ödememiş olan işçilerin tekrar bu ülkeye geri dönmeleri onların hakkıdır. Kesin dönüş yapanlar Türkiye'de düzenlerini kuramaz, oraya uyum sağlayamazlarsa Federal Almanya'ya geri dönmelidirler. Bu hak en azından ikinci ve üçüncü kuşaktan gençler için derhal tanınmalıdır.

Son olarak geri dönüşlerin 116. maddesi ile ilgili üzerinde durmak istiyoruz. Eğer geri dönüşlerin zorla olmaması isteniyorsa, başta grev hakkı olmak üzere kazanılmış işçi hakları savunulmalıdır. Hakkında elinden alınmış işçilerin kendilerini savunma alanı zorlaşacak ve bize karşı saldırılar ve bunlarla birlikte yabancı düşmanlığı artacaktır.

Leiden'den Huriye hanım:
Pasaport harçlarının düşüşüne sevinirim, ancak daha da düşürülmelidir.



Holland'a'dan Bayram:
15 guldene düşürülmeli. Konsolosluk önünde beklemelere son verilmesi ve diğer harçların düşürülmesi için de bir şeyler yapılması lazım.

Tramvayda konuştuğumuz 50 yaşındaki Şekvet usta da gazeteden

Münih'ten F. Ercan: Yeterince, daha fazla düşmesi lazım, aynı zamanda pasaport uzatılmalıdır. Bir örnek vereyim: Alman polisine süresiz oturma izni için 50 mark verdiğimiz halde, konsolosluklarda 5 yıllık pasaport uzatmaya 100 mark veriyoruz. Biz dört kişilik bir aileyiz, neden baksanız bizim için yük.



(soldan sağa):
Musa, Fevzi ve Erol arkadaşlar

Pasaport için istenen miktar gerçekten bizim gibi sosyal yardım

alanlar için büyük yükün tutuyor. Aldığımız para çok az. Diğer harçlar da düşürülmeli, konsolosluklarda yapılan insanlık dışı muameleler düzeltilmelidir.

Fransa'da kadınlarımız el ürünlerini sergileyorlar

Strasbourg'da eylem birliği ve bir sergi

Türkiyeli kadınlar ince duvarlıklarıyla yaratıkları ürünlerini Strasbourg Belediyesi salonunda sergiledi. 3 Şubat 1986 tarihinde başlayan sergi bir hafta sürdü.

Serginin açılışında hazır bulunan Belediye Başkan Yardımcısı Marc RAYMANN ayrıca bir de konuşma yaptı. Konuşmada komite sözcüsünün Türkiye'li göçmen emekçilerin sorunlarına da eğilen RAYMANN şöyle konuştu: "Öncelikle söz ettiğiniz sorunlara değineceğim. İlk, Türkiye'lerin belediye karşılaştığı sorunlara ilgili. Bizat ben Türkiye'lerin her şeyi sorunlarıyla ilgileneceğim.

Zaten serginin burada açılması ben istedin. Çünkü, Fransızların en fazla geldiği yerlerden birisi belediye binamızdır. İstedim ki, tüm Fransızlar sergiyi görsün ve örgütlerini aracılığıyla kurduğumuz birliklerin yansımaları tüm Fransızlarda karşılık bulsun." Konuşmanın bundan sonraki bölümünde konut sorununa değindi. Konut sorununun tüm Fransa'da yaşananları genel sorunu olduğunu belirten RAYMANN konuşmasını şöyle tamamladı: "Yalnız, bir



Strasbourg'daki Türkiye'li kadınların el işi sergisi ilgi topladı. Konuda söz veriyorum ki gelecek yıl kuracağımız konut komitesinden sizlerden bir kişiye de yer vereceğiz."

Devrimci işçi ve FTİB örgütlerinin Strasbourg şubelerince gerçekleştirilen antifaşist ve demokratik mücadele yolunda alınan eylem birliği ve ortak tavır karar gereği daha önce bir kültür gecesi düzenlenmişti. Yine aynı birliğin bir başka ürünü, Kadın El İşleri Sergisi, Sergi düzenleme komitesindeki

Kültürümüzü tanıtmaya adına 40 bin marklık yolsuzluk

Gazi Eğitim Enstitüsü öğrencileri, birkaç mezun ve TRT sanatçısı Erkan Sürmen ve İskil Başar'dan oluşan 38 kişilik folklor ekibi başkanı Prof. Enver Keskin 40 bin markı zimmetine geçirdi. Bu para 24 Ocak'ta Federal Almanya'ya gelen ve çeşitli gösteriler yapan ekibin yıl ve yitipcek paralarıydı.

Olay Enver Keskin'in epekteki öğrencilere "Tüm masraflarımızın karşılığını al" diye bir kağıt imzalatmasına rağmen kendilerine hiçbir ödeme yapılmaması karşısında, öğrencilerin inkıyavı sonuca ortaya çıktı. Öğrenciler konut fonu ödeneği ve yol masraflarını kendileri karşıladılar. Federal Almanya'daki masrafları da yine kendileri ve yanlarında kaldıkları aileler tarafından karşılandı. Dönüş günü geldiği halde kendilerine paraları

ödenmeyen öğrenciler Enver Keskin'i şikayet ettiler. Enver Keskin polis tarafından tutuklandı ve üzerinden 29 bin mark çıktı. Federal Alman polisi bu paraya ek olarak öğrencilere 320'er mark yıl parası ödedi. Türkiye'ye dönmeleri gelen öğrenciler böylece gideni. Gerçekle almaları gereken para 540 ar mark. Enver Keskin'in paranın diğer bölümünü Türkiye'ye aktardığı tahmin ediliyor.

Duisburg Üniversitesi Halk Oynarları Kürsüsü, Gazi Eğitim Enstitüsü'nü Federal Almanya'ya davet etmişti. Bu davet sonucu Federal Almanya'ya gelen ekibin tüm masrafları ve yapılması planlanan 4 gösterinin sunan masrafları Kuzey Ren Vestfalya eyalet hükümetince ekibi başkanı Enver Keskin'e ödendi. Ekip Federal Almanya'nın



çeşitli şehirlerinde 13 gösteri yaptı. Fazladan yapılan gösterilerin salona masrafları ise ilgili şehir belediyelerine karşılandı. Böyle olduğu halde izleyicilerden yine de giriş ücreti alındı ve bu paralar da görevi ticaret değil, kültürümüzü tanıtmak olan ekibin başkanı tarafından alındı. Ayrıca Enver Keskin çeşitli seminerlere katılması karşılığın bir miktar para daha aldı. Böylece zimmetine geçirdiği para tutarı 40 bin markı buluyor.

Enver Keskin'in geçmişimiz senelerinde Fransa ve İngiltere'ye giden folklor ekipleme başkanlık ettiği ve o zaman da bu tür yolsuzlukları yaptığı öğrenildi. Namuslu öğrenim görebilirlerinin gövdenin aklanmışlığına önemde bu tür yolsuzlukları yapan birisinin tekrar tekrar yurt dışına gönderilerek yolsuzluklarını sürdürmesini sağlanmasın, cuntanın eğitime ve kültüre hangi gözle bakılması bir kez daha gözler önüne seriyor.

Hakları için direnen tüm yiğit kadınlara 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü kutlu olsun

Eşitliğin, özgürlüğün yolları

Yüksel SELEK

1791'de Olympe de Gouge'un arka dağlarıyla hazırladığı, dünyanın ilk Kadın Hakları Bildirgesi'nde, "Madem ki kadına götüne çıkmak hakkı veriliyor, öyleyse külsüye çıkmak hakkı da verilmiştir," deyince bu yana 196 yıl geçti. Uygarlığın, demokrasinin beşiği diye bilinen Avrupa'da ve ABD'de kadınların hâlâ eşitlik ve demokrasi için mücadele vermek zorunda olmaları kötü bir rastlantı mı? Kuşkusuz hayır. Toplumsal gelişmeye-salarında rastlantılar pek yer yok.

Kapitalist sistem içinde yer alan az gelişmiş ve orta gelişmiş ülkeler kadınların ise 20. yüzyılın sonunda akıl almaz boyutlarda sorunlar içinde bulunuyorlar.

Diğer yandan 68 yıl önce insanlık tarihinde yeni bir çağ açan Büyük Ekim Devrimiyle kurulan Sovyet iktidarının, kadının ikinci sınıf konumuna temel olan nesnel koşulları ortadan kaldırmadığından bu yana sosyalist toplumlarda kadınların toplumsal eşitlikte aldıkları yol da bir rastlantı sonucu değil

elbet. Bunu yeminli sosyalizm düşmanları bile kabul etmek zorunda kalıyorlar. Bir de kadının toplumsal rolüyle ilgili geleneksel değer yargılarının sosyalist toplumda değişmediğini öne sürerek eleştiriler var. Bunlar bir şeyi unuttuyorlar. Binlerce yıllık değer yargıları ne kadınların ne de erkeklerin bilincinden deterjanla yıkanır gibi temizlenmiyor. Bu bir süreç işidir. Bugün sosyalist ülkelerde kadın örgütlerinin varlığı ve çalışmaları bu bilincin sonucudur. Yeni insan biçimlendikçe sosyalist ahlak yaşamı her alanında yerleştiği sorun giderek ortadan kalkacaktır. Çünkü kadın eşitliği sosyalist ülkelerde bir devlet politikasıdır ve bunun nesnel koşulları da yaratılmıştır.

Dünyamız bugün kadın sorunları konusunda da işçi sınıfı biliminin öngörülerini doğrulayan bir tablo çizilmektedir. Kadını toplumsal üretimden koparak "evcil kâğıt" mahkûm eden, ikinci sınıf insan durumuna getiren gelişme, insan emeğinin ilk sömürü biçimi olan kölelik, ilk sınıflı toplumda başlamış, sırasıyla feodal ve kapitalist üretim ilişkilerinin ege-

men olduğu toplumlarda pekiştirilerek sürdürülmüştür. Kadının ezilmesi, sömürülmesi ve aşağılanmasını tümüyle ortadan kaldırmanın güvencesi ise sömürüye son verilmesidir. İşte bu nedenle kadının kurtuluşu toplumun kurtuluşuna bağlıdır. Bunun için kadınlar sömürünün türevleri olan eşitsizliğe, anti demokratik uygulamalara, savasla, yeni sömürgecilğe karşı savaşıyorlar.

Bugün kapitalist batı ülkelerindeki feminist kadın hareketleri de sorunlarının düzenli ilişkisini görmeye başlamışlardır. Bu nedenle çoğu feminist gruplar diğer ezilen gruplarla birlikte siyahlar, azınlıklar, gençler, işsizler-üzüne karşı mücadele ediyor, bari hareketine katılıyorlar. Ancak çıkarılmaları işçi sınıfının çıkarlarıyla bir olduğuna görmelerini engelleyen perde henüz gözlerinden kalkmış değildir. Zaten sistem de buna izin vermiyecek denli yoğun bir propagandayı ustaca yürütüyor.

Batı Avrupa'da yaşayan Türkiye- li kadınlar olarak 8 Mart Dünya Emekçi Kadın Günü'nde görevimizi bir kez daha gözden geçirirken, sorunlarımızın çok boyutlu ve derin olduğunu görüyoruz. Kapitalist-empeyalist bir ülkede ayrıma tabi bir azınlığın kadınları olarak-yabancılar yasasındaki kadınlarla ilişkin özel ayrımlar da var hepsinde-yabancılar politikasına, işçi-emekçi olarak yerli işçi sınıfıyla birlikte tekellerin sömürüşüne ve yerli yabancıysa kadınları etkileyen eşitsizliklere karşı savaşmak durumundayız.

Ortak sorunlarımız için mücadele daha geniş kadın yığınlarını çekme görevi önümüzde duruyor. Kadınların katılımı olmadan hiçbir demokrasi mücadelesi başarıya ulaşamaz, sözü boş bir laf değildir. Kısa sürede başarılı sonuçlar alınan pasaport harçlarının düşürülmesi kampanyasında kadın arkadaşlarımızın özveriyle çalışması buna son olumlu örnekler.

Yabancı düşmanlığına karşı et-



masi talebimizi 8 Mart eylemlerinde yükseltmeliyiz.

Ülkemizde faşist diktatörlüğün yıkılması için yükselen demokratik muhalefetin yitirdiğindeki demokrasi güçlerinin uluslararası dayanışmasına her zamandan fazla gereksinimi olacaktır. Demokrasi güçlerinin yitirdiğindeki birliğin gücendirilmesinde ise biz kadınlar da önemli görevler düşüyor. Bizler öncelikle kadın sorunları etrafında bir araya gelmeyi öğrenmeliyiz, güçlerimizi birleştirmeliyiz.

Türkiyemizde bugün işçi emekçi yığınları hareketlenmeye başlamıştır. En baskılı dönemlerde bile kadınlarımız öne atılmayı biliyorlar. Diktatörlüğün zindanlarındaki evladları için tutulmaları karşı baskıyı



- Çocuklarımıza barış içinde, mutlu güvenli bir gelecek sağlayabilmek için; dünya üzerindeki atom silahlarını yok edelim, uzayın silahlandırılmasını engelleyelim. bari ile yüreklerinin yanmaması için idam ya da ölüm haysatı al, idamlar, işkenceler durdurulsun, işkencecilerden hesap sorulsun.
- Çocuklarımızın yabancı düşmanlarınca öldürülebilirceği korkusu yüreğimizi yakıyor. İlk saldırıların durması yükseltelim.
- Evde, işte, tarlada, tezgahta ikinci sınıf muameleyle karşı, her alanda tam eşitlik.

Tek bir imza bile

"... Tek suçu tüm dünyanın özlemi, barış için savaşmak olan Reha İsvan'a özgürlük kampanyasına katıldım. Başkalarını da katılım, dayanışma için imza, göndereceğiz her kart barış ve demokrasi mücadelesini gözetilecek bir adım olacaktır..." diyor 8 Mart 1985 bildiricimiz. Batı Avrupa'daki Türkiye- li kadınlar yaptığımız veya katıldığımız 8 Mart eylemlerinde "Reha İsvan ve tüm politik tutuklu kadınlara özgürlük" için imzalar topluyoruz. Evren'e, Özal'a telgraflar çekiliyor. Metris Cezaevi'ne 8 Mart kutlama kartları gönderiliyor. 1985'in Uluslararası Kadınlar Günü'nde başlayan kampanya Ostern yürüyüşlerinde, 1 Mayıs'ta, Nairobi Uluslararası Kadın Forumu'nda devam ediyor. UDKP Başkanı Freda Brown'da DGB üyesi Inge'ye, Bayan Allende' den rahibe Anne'e, Amerikalı feminist Bella Abzug'un transatlantik Afia' a kadın diti, dini, dünya görüşü farklı ama barış-özgürlük isteyen güçler Reha İsvan'a özgürlük istiyor.

1985'in 8 Martunda Türkiye- li kadınlar Türkiye- li demokrasi güçleriyle dayanışmayı yükseltmek için çalışmalarını her kai daha arttırıyor, "ata-



Demokratik Alman Cumhuriyeti'nde kadınlar sosyalist toplumun kuruluş gelişmesine büyük katkılarla bulunuyorlar. Kadınların yaşal alanında tam eşitliği ile yetinmeyen sosyalist devletlerin bu yaşal haklarını gerçekten kullanabilmeleri için özel çaba harcıyor. Çalışma çağındaki (15-60 yaşları) kadınların yüzde 91'i bir iş sahibi. Bu oran dünya çapında bir rekor oluşturuyor. Kadınlar eskisi gibi niteliksiz işçi olarak değil, meslek sahibi emekçiler olarak toplumun görevleri alıyorlar. Çalışan kadınların yüzde 80'i meslek eğitimine sahip. Utsubaşların yüzde 10'unu, yüksek okul öğretmenlerinin yüzde 36'sını kadınlar oluşturuyor. Sosyalist ekonominin yönetiminde görev alanların üçte biri kadın. Aynı oran en yüksek sosyalist organ olan Halk Meclisi için de geçerli. Kadın belediye başkanlarının sayısı ise 2192. Kadınların çalışma hayatına bu denli yoğun katılımlarına rağmen çocuklu ailelere ve özellikle annelere sağlanan devlet yardımları sayesinde bir çok sanayi ülkesinin aksine Demokratik Alman Cumhuriyeti'nde doğan çocukların sayısı düzenli bir şekilde artıyor. (Son on yılda bu sayı yüzde 25 arttı).

Yabancı düşmanlığa karşı kesin yasal önlemler alınması için haklarımızda verilerek, kararlarda söz sahibi olacağımız gerek bir seçme seçilme hakkı için, çocuklarımızı eğitimde first eşitliği için, özette işçi haklarına insanca yaşam hakkı için mücadelede kadın yığınlarını kazanmak zorundaydık. Barış savasının vazgeçilmez gücü olarak yeni görevlerimiz var. Soyçetler Bidiği'nin yeni baş önderlerini kamuoyuna malemket, Öster Yürüyüşü'ne de daha çok sayıda kadının katılması sağlamak önemlidir. Unutmayalım, Birleşmiş Milletler 1986'yı Barış Yılı ilan etti. Bu yıl dünya barış gülerici için önemli kazanımları yılı olmalıdır. Kadın sorunlarının çözümünde silahlanma harcamalarının azaltılması, sosyal harcamaların artırılması

evladları için tutulmaları, böylece gözle alaklı örgütlü mücadele etmeyi bayaşan yığıt ananın unutulması. Bunun genel siyasi af kampanyasının tüm kesimlerde tartışılması başlanmasında anaların bu yetimleri itici bir etken olmuştur. Balkeşir işçi eyleminde sessiz ve vakur yürüyüş işçi kadınlar, evleri başlarına yıkılmasın diye direnen Çukurobanlı kadınlar, pazar yerlerini savunan Kasımpaşı kadınlar, fabrikalarından mahallelerine, dandaların direnen yığıt Türkiye analar, bacılar... Bu yıl da fazlının altında kulladığımız 8 Mart kutlu olsun. Yürütüsünde yaşamak zorunda bırakılan Türkiye'de demokratik başlanızdan yürök dolusu selam, Eşitlik, demokrasi, barış, özgürlük ve emek kavramının utkuya ulaşacağına inanıyoruz.

Bir yıl sonra 1986'nın 8 Martını karşılamak için çalışmalarını yoğunlaştırdığımız günlerde Reha İsvan ve 5 arkadaş serbest bırakılıyor. 6 yaş savasçısı, 6 yurtsever, 6 saygın insan zindanlarda değil artık. İşte atılan her imza, çekilen her telgraf, yükselen her ses bir geri adım daha atırdı faşist diktatörlüğe. Uluslararası dayanışmanın bir sonucunu daha hep birlikte görüyoruz.

Savunmasında "İnsanlar ölmesin diye çalışmak suç sayılacaksa ben suçuyum. Ama barış için 40 yıl zindanda kalacak olsam da haklıyım..." diyor Reha İsvan. "Bana, barış için savasmasaydım, harcanacak gençler, savas kurbanı veremeyiş için, çiçek açmadan kavrutacak ağaçlar benden hesap sorarlar gibi gelir..." diyor Reha İsvan. Bir Türkiye işçi kadınları direnci, onuru, buyumezgüllüğü ile örnek olan Reha İsvan gibi, birinci derecedeki sorumluluğumuzun barışı savunmak olduğunun bilincinde, Barış Yılı 1986'da 8 Mart Uluslararası Kadınlar Günü'nü karşıyalım. Yaşam istegimizi, ama olarak çocuklarımızın yaşam hakkını koruma kararlığımızı yükselterek 8 Mart 1986'da barış için çalışmalarını artıralım.

1985 8 Martı'nda serbest bırakılması isteminin yükseltildiği Reha İsvan bugün serbest. Dayanışmamız onun serbest bırakılmasında etken oldu. Ancak, Reha İsvan serbest bırakılması sevindim. Zira 6 Barış Derneği üyesi ile binlerce yurtsever kadın-erkek hâli zindanlarda, işkencede. Yüzlerce idamca karşılari. Analar hâli çocuklarını, tek örgülü arkaşından ayda yılda bir 5-10 dakika görebiliyorlar. Türkiye'de genel af için savasın anaların ve bizlerin dayanışmamızın gücü onların da zindanlardan kurtulmasını sağlayacaktır.

İki fotoğraf

Semra Özal o gün Harbiye Orduvî'ne gelmişti. 32 kadın kapıda saadence onun Orduvî'ne alınmasını beklediler. Aralık ayının son günündü. Semra hanım yabası kutlama telaşı içindeydi. Elmadag caddesinin kaldrımında kadınlar yürüklen bir pur havanın soğukluğuna yuymadan saadence alımladılar. Çıktı, çıkacak derken Semra hanım, Semra hanıma eşik ediler Orduvî'nden çıktı. Önce bir tutuklu. Onu ne oldu kadimlarda, bir an Semra hanımı kaçıracağı korkusuyla donup kaldılar, arabaya binme den önce yakalayamadılar.

Mercedes kapısı açıldı. Semra hanım kadınların habersiz arabaya bindi. Araba tam hareket edecekti ki, kadınların kümesinde bir dağlama oldu, önce kim firladı belki değil, eller havada arabanın önüne atıldılar kadın kendilerini.

Bayaz Ordu o gün yine çıktı. Bayazlar giymişti. Pamakların yüzüklerle donanmıştı. Pamakların yüzüklerle donanmış elinde dikeleceyi bir prenses edasıyla tutuyordu. Kadınların üstünde mantolardan, döveslerin, başlanlarda zindanın taşıyan yava kaymıç çekiği başörtülerini vardı. Kimin yüzü aralığın soğukluğunda pembe pembeydi. Kimi sarardı, alımda bir damla tükürük kalmadı. Kimse yakası beyaz kürkünü mantosuyla Semra hanımı süzdü, ara-

banın penceresinden yükselen keskin pıdım kokusu duymadı. Gözler yürükü tombul parmaklarda, Semra hanım konuşurken bir aşak bir yukan uldu. Yabancı çizen dilekde takılı kaldı. Dilekçe o an herşeydi... Çocukları süğüncekan, sıkak bir tence-nere'nin kaynayanca bir yuva istemi, hem sokakta kalma korkusu, hem insan gibi bir damın altında yagama unudu.

Semra hanımın can sıkıydı da belli emedi. Gazetecilerin görüne gülümsemeye çalıştı, kadınların dinle gibi yapıtı. "Tammam" dedi, "İşiniz ilgilenenizim. Simdi yoldan çekilin de trafiği daha fazla sıkıstırmayalım." Belediye Başkan Bedrettin Dalan'a Norveç'ten döndüğünde durumu anlatılacak ve "yardımcı olmaya" çalışacak, ama yine de kesin çözüm için "söz vermem" diyor.

boşalın dedikleri daha kaç aileye Tozkoparan'da hiç yaşamayacakları yerler gösterildi. Bunlar tam da ANAP itkidının serfine uygun sözlerdi. Evlerinin değerin altında bedel verilmiş yetimiyormuş gibi yikim günün yaklaşıpca belediye başkanı sözünü unuttu. Kapısına dayanan Çukurobanlılara "Parklar halkın emrinde. Boyunna Fatih parkına yerleşin" dedi, çıktı. İş kapıda temsile ile kalmadı. Belediyeçiler gazetelere gidip hallerini anlatılmasını diye Çukurobanlıları sürekli tehdit ettiler.

Çukurobanlı kadınlar gazetecilerle birlikte Semra Özal'ı Orduvî'nden çıkaran yakaalayıp, tüm derlenin dokütlükten dilekçe-yi onun eline sıkıştırıldan sonra bir "belki" kaldı geride. "Tammam" demişti Bayaz Özal, "İşiniz ilgilenenizim." Dememiş miydi? Demişti. Belki ilgilenenkti. Bedrettin Dalan'a Norveç'ten döndüğünde durumu anlatılacak ve yardımcı olmaya çalışacak. Çalışmayacak mıydı? Belki diyecetti ki? "Çukurobanlılar, Tozkoparan'daki sosyal konutlara taşınmış. Bu iş, kıyamete poluk, çocuk sefil olmasınlar. Ama değil miydi? Çocukları yok müydü? Yağmaca annesine olacaktı." İşte yeni yıla bu "belki"yle gidi. Her evde aynı konu, "Sem-

ra Özal isterse olur" diyor du. "Gazetecilerin önünde verildi. Resimlerimiz bile çıktı gazetelerde."

Semra hanıma dilekçenin verilmesinden üzerinden iki haftadan fazla bir zaman sonra dozlerle yikim için gelen ekibi karşılamında buldu Çukurobanlıları, "Evlernizi yıkamayın", "Kıs ortada nereye gidersiz", "Devlet bu nu" feryatları arasında polisi ekibi önüne boğaltılar evleri. Tır bayrakları, ellerinde tapu tahsis belgeleri ile kadın, erkek, yaşlı, çocuk dozlerini önüne baktı kurdular. Ama belediye başkanının talimatı kesindi: "Bağün temizleyin"

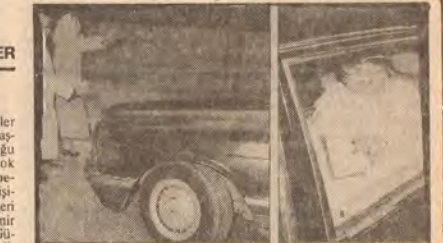
Evet o gün dümdüz ettiler Çukurobanlı'nı, evlerin gözü, 32 gecekondu yıkıldı. Evlerin yıkılmasın lağın sulan ile karışık vıeek vıeek çamura buladı sokakları. İnsanlar gözüklelerine şaş kaldı, insan, insanın insana yaptığı eziyeti görüncü insanlığından ulandı.

Polise kaçması sırasında ağla yanlar, başlanlar, baylanlar arasında bir kadın avaz avaz "söz vermişti" diyor du. "Semra Özal şifirli tutmadı. Sorunlarımızı ilgilenenimiz memleti. Toplantı-larda puro içti, astragan kürk-leri kocasının yurdunda hava at-maktan birin derdimize uğras-maya vakit bulamadı herhalde.

Gün görmesin işallah."

Haziran ayı başında gazeteler "Bal tutan pamağı yalar" başlığı altında bir arsa yolsuzluğu haberi yerimisti. Aralanda çok sayıda bakanın bulunduğ "beyin takımı"ndan oluşan 67 kişilik bir kooperatif, gerçek değeri 200 milyon üstünde olan İzmir belediyesi sınırları içindeki Güzelbelişi koyuna nazır bir belediye arazisini 12 milyon 500 bin lıraya kaptırmış. 1981 yılında arazi "sosyal mesken arazisi" olarak ayrılmış, 84 yılında da Anarakt Belediye'si tarafından "toplu konut" sahısına çevrilmişti. Daha sonra arsa bu "beyin takımı"nın oluşturdugu kooperatife teslim ve kooperatif üyeleri Toplu Konut Fonu'ndan 3 milyon 750'er bin lira almışlardı. Kooperatifin ortakları arasında başta Baybakan Yardımcısı ve Devlet Bakanı Kaya Erdem, Özal'ın kardeşi DPT Müsteşan Yusuf Bozkurt Özal'ın eziyeti çok sayıda bakanın, üst düzey müdürlerin, müsteşarların adını sıralıyor gazeteler. Haberin arkası kesildi. Bal tutanlar pamaklarını yaladılar.

Semra Özal yikimin yapıldığı gün "Hamamlar Kabinası"nın çayındaydı. Bal tutan pamaklardan Kaya Erdem'in işi Seyil Erdem milletvekili eşlerine, bakan egle-



Umutlarını Semra Özal'a bağlamışlardı. "Harbiye Orduvî'ne gelmesin diye kapı bekledik. Aralık ayının son günündü. Semra hanım yabası kutlama telaşı içindeydi. Elmadag caddesinin kaldrımında kadınlar yürüklen bir pur havanın soğukluğuna yuymadan saadence alımladılar. Çıktı, çıkacak derken Semra hanım, Semra hanıma eşik ediler Orduvî'nden çıktı. Önce bir tutuklu. Onu ne oldu kadimlarda, bir an Semra hanımı kaçıracağı korkusuyla donup kaldılar, arabaya binme den önce yakalayamadılar."



rine Merkez Bankası lokalinde çay veriyordu. Semra Özal balı pamaklarını yalayan bakan egle-rinin, milletvekili eşlerinin ortası-na geçti. Simski korsesevin işi de dindik durmaya çalışarak, gözüklerinin altında gözlerini iki çizgi gibi yığıp, aynı dışışırın göl-gün gülmüşti. Aklında ne Çukurobanlı kadınlar, ne dilekçe... Her birlikte gözlükçümler, Habra fotoğraf çekildi.

Memleketin her yerinde yeni yeni işkence olayları ortaya çıkılırken demokrasi güçlerinin bu vahşete karşı kampanyası genişliyor

İnsanlık onuru işkenceyi yenecek

Babası işkencede ölen Siddiye Güncü'nün dilekçesini açıklıyoruz.

Malatya'da bir baba ile kızına yapılan işkence

21 Aralık 1985 günü, Malatya'ya Pötürge ilçesinin Tepehan mahallesine bağlı Söğütü köyünde yaşayan Ramazan Güncü ile Siddiye Güncü'ye yapılan işkence sonucunda baba Ramazan Güncü ölmüştür. Siddiye Güncü savellığa başvurduğu bir dilekçe ile işkencecilerin cezalandırılmasını istiyor. Dilekçe şöyle:

Davacı: Siddiye Güncü, Söğütü köyü Pötürge.

Sanık: Muharrem Adıgüzel, Astsubay Tepehan Karakol Komutanı.

Suç: İşkence sonucu adam öldürme.

Suç Tarihi: 21.12.1985.

Olay: Bir dükkânın açılması olayı nedeniyle, Tepehan Karakol Komutanı Muharrem Adıgüzel, beni ve babam Ramazan'ı önce Tepehan Karakoluna getirdi. Daha sonra Pötürge Karakoluna götürdü. Pötürge savellığı babamı ve beni serbest bıraktılar. Köyümüze gittik. Bir süre sonra sanık dört jandarmayla tekrar evimize gelecek bizi Tepehan Karakoluna götürdü. Beni yemekhaneye bırakıp, babamı hemen karşısındaki nezaretخانه aldılar. Sanık elinde sopayla benim babamın bulunduğu nezaretخانهye girdi. Karşı kapattı. Hemen sonra babamdan sesleri gelmeye başladı. "Varmayın, öldürmeyin beni" diye sesleniyordu. Babamın yanından çıkan sanık bana geldi. Ayaklarını çıplak hale

getirerek ve yukarıya kaldırarak beni sırtüstü yatırarak ayaklarına sopayla yansı. Bana işkence ederlerken jandarmalar üzerine köpek gibi saldırıyorlardı. Ayrıca ellerime vurdu. Bir süre sonra bayıldım. Kendime geldiğimde beni tanıma dığım bir eve bırakıldım. 22 Aralık 1985 günü babamın ölüm haberini söylediler, aklımdı dediler. Babamın asılmasını olayın nedeni sanık Muharrem Adıgüzel'dir. Öyle sayıyorum ki, babamın ölümünden sonra karakoldan arabaya koyarak, asılma süsü verilerek köyümüzün yolu üzerindeki Körme köyünün üst tarafında Keçi mevkisinde açığa asılmışlardır. Boyun arkasında iki boyun kemik kırılmış, beyininde kan varmış, vücudu simsiyah. İntihar edenin boynunun arka kemikleri kırılmış. Ayakları yerde, sıpağı arka, sırtı açığa dayalı asılı bulunduk. Bu konuda tanıklar var. Öyle inanıyorum ki yer incelendiğinde babamın asıldığı noktaya nasıl götürüldüğü tesbit edilecektir.

Görleniler anlatıldığı göre, ayakları yerde bir insanın kendini asmaya ve intiharı tamamlaması mümkün değildir. O nedenle sanık babamı götürüp asmıştır.

Benim işkence gördüğümü dair Pötürge hastanesinde muayene oludum. Raporumun getirilmesini arzu ediyorum. Şurasını unuttum, sanık Muharrem Adıgüzel bana da

işkence verdikten sonra "sen kadınsın bu kadar yeter, babamın işini bitirdim" dedi.

Ocağımsı söndürülen Tepehan Karakol Komutanı Muharrem Adıgüzel'den şikayetçiğim. Babamın 11 tane nüfusu vardır. Hepsi de yetim kalmıştır. Yüksek adaletinizden hakkımızın aranmasını, gerçeğin ortaya çıkarılarak sanığın cezalandırılmasını arz ederim.

Siddiye Güncü

Tanıklar: Bahattin Bozdağ-Körme köyü, Dervin Gerbaç-Antoprak köyü, Bayram Koldemir-Söğütü köyü, Akın Akpolat-Söğütü köyü, Mustafa Güncü.



Türk Tabipler Birliği, Diyarbakır askeri savcısının cezaevindeki 32 ölüm olayıyla ilgili olarak yaptığı açıklamasına karşı çıktı.

Tipta "eceliyle ölüm" yoktur

Diyarbakır'da görülmekte olan PKK davası sanıklarından Muzaffer Aytaç Diyarbakır cezaevinde 1981-1984 tarihleri arasında işkence ile bu olayların olduğu tarihte bulunan görevlilerin adlarını mahkeme heyetine sunarak, dilekçesinin suç duyurusu olarak kabulünü istedi.

Askeri savcı, sanıkların ortak imza ile mahkeme heyetine verdikleri suç duyurusu hakkında mütalaa işlemi bildirdi. Askeri savcı şöyle dedi: "Sanıkların vermiş oldukları dilekçenin incelenmesi neticesi gö-

rüleceği gibi bu 32 kişiden bir kısmı işkencecileri protesto, ölüm orucu, kendini yakma gibi eylemler sonucu yaşamını yitirmiş, bir kısmı da işkence sonucu öldürülmüş denilmektedir. Askeri savcılık kayıtlarının tetkikleriyle 32 kişinin ölümlüyle ilgili tüm olaylara askeri savellikçe el konulduğu ve gerekli tahliyatın yapıldığı anlaşılmıştır. Yapılan incelemeler sonucu ölüm olayları ile ilgili olarak koşuturmayla yer olmadığı karar verilmiştir."

Daha sonra askeri savcı bu işi-

lerin ölüm sebeplerini şöyle açıkladı: 4 kişi kendini yakarak intihar, 4 kişi intihar, 6 kişi açlık grevi, 16 kişi de eceliyle ve normal ölümler. Diyarbakır cezaevinde 1981-1984 yılları arasındaki ölümlerin üçte birinin "normal ölüm" diye açıklaması üzerine Türk Tabipler Birliği Başkanı Nusret Fişek yaptığı açıklamada "Tıpta eceliyle ölüm, normal ölüm diye bir şey yoktur" dedi.

Daha sonra Fişek, "Her ölümün mutlaka tıbbi bir nedeni bulunmaktadır. Nitekim sağlık kurumları ölüm istatistikleri için Dünya Sağlık örgütüsünün standart ölüm nedenleri listesini kullanırlar. Bu listedeki sınıflandırmaya göre her ölümün temel nedeni, ara nedeni olmak üzere üç nedeni vardır. Bir ölümün ne şekilde meydana geldiğinin yeterli şekilde anlaşılabileceği için bu tıbbi bilgilerle belirlenmesi zorunludur" diye açıkladı.

Cezaevindeki ölümlerin özellikle ölüm oranı düşük genç erkek grubunda görüldüğünü belirten Prof. Dr. Nusret Fişek, "Bu ölümlerin büyük ölçüde açıklanmasını sayımsız gerçekleştirilen bekimler olarak kamuoyuna duyuruyoruz" dedi.



İşkenceler karşısında köşe yazarları ve politikacılar ne diyor ?

11 ŞUBAT 1986

PENCERE

Süküt Her Zaman Altın Değildir... İlhan Selçuk

...Ancak basında yayımlanan başka haberler de var. Birkaç gün önce Diyarbakır Askeri Savcısı 1981-1984 arasında cezaevinde ölenleri açıkladı. Askeri Savcının açıklaması ni devletin Anadolu Ajansı kamuoyuna duyurdu. Bu kaynağa göre Diyarbakır Cezaevi'nde 30 ölümünün öyküsü şöyle: Kendini yakarak öldüren 4, açlık greviden ölen 6, intihar eden 4 kişi. Öteki ölümler ise ya "normal" veya "eceliyle..."

Bir sanığın cezaevinde kendisini yakması, intihar etmesi, ölüm orucuna girmesinin nedenleri vardır. Durup dururken hiç kimse kendini yakmaz, intihar etmez, açlık grevine başlamaz. Bu olayların ardındaki gerçekler nelerdir? Yasalar önünde durum nedir? Kuşkusuz bu sorular aydınlanacaktır, devletin yetkili kişileri konuyu yasal yollarla denetleyeceklerdir...

Tersine, Diyarbakır Askeri Savcısı bir yasa adanmış, devlet görevlisidir; konuyu ortaya

Tercüman 2 10 ŞUBAT 1986 PAZARTESİ



Bölücü sınığa ve ayrılıkçıların, Türk devlet ve milleti ile savaşın devam ediyorsa işkence iddialarına, Doğu'nun bazı köylerine yapılan baskınların ile TKP radyolarına "kesut" bazı gazeteler de katılıyor. Diyardaki hainler, hatta Ermeni ceterleriyle direk temas ve propaganda alışıverşi icinde.

Bütün kuklaci devletler, iç ve dış züppeleri, bölücüler, ASALA'ları ile karanlık solun arkasındadır. 12 Eylül ile yeniden kazandığımız "Kurtuluş Savaşı" ni hiçbir işine sındırememiştir. "Paşa"ları bu yüzden yıpratmaya kalkıyorlar. Mehmetçik'i "faşist" ve "emniyet kuvvetlerini" "işkenceci" diye yeriyorlar...

İşkenceci hekimler meslekten

GÜNÜN YAZISI Oktay EKİ

Hukuk, gerçekten üstün ise

Asırlardır demeye dilimiz varmıyor ama belki 5, belki 10 kusaletten bir sürüp giden bir mücadelenin içinde yaşıyoruz: Bu ülkede bir hukuk devleti olsun mu, olmasın mı mücadese...

İddianın asıl var mı, yok mu bilemiyoruz. Ama adını dahi şu satırları yazdığımız sıralarda hatırlayamadığımız bir sanık, Diyarbakır Cezaevin'deki sanık ve mahkumlardan 32'sinin soruşturma yapılmasını gerektirecek nedenlerle öldüğünü bildiren suç duyurusunda bulundu. Bunun üzerine yapılan resmi bir açıklamada, söz konusu kişilerin bazılarının açlık grevi yaparak öldükleri, bazılarının intihar ettiği, bir kısmının "söz", "verem" gibi hastalıkları sonucu, kalarından da "eceliyle" yahut da "normal" sayılacak bir şekilde öldüğü bildirildi.

Türk Tabipler Birliği Başkanı Prof. Dr. Nusret Fişek'in kamuoyuna dün bu konuda yaptığı açıklamayı, bilmiyoruz, görüldü mü? Sayın Fişek, "Tıpta normal ölüm veya eceliyle ölüm diye bir ölüm izahı yoktur. Her ölümün mutlaka bir tıbbi sebebi vardır" di-

"İntihar edecek olsa karakolun değil evinin 3. katından atlandı"

9 şubat günü 22 yaşındaki Açık Öğretim Fakültesi öğrencisi, bir çocuk babası Yaşar Durmaz'ın Samsun Merkez Jandarma Karakolu'nun 3. katından atlayarak intiharı ettiği ailesine bildirildi. İntiharı nedeni ruhi bulanım ve mali sıkıntı diye kavıtarla beşirlerken olay ka-



Sağmalcılar'daki 103 siyasi tutuklu gördükleri işkenceleri açıkladılar

İstanbul cezaevlerinde 13 ölü!

- ✓ **İRFAN ÇELİK:** 1981 yılında, Davutpaşa Cezaevi'ndeki maddi ve manevi işkencelere dayanamadı ve kendini asarak intihar etti.
- ✓ **MUSTAFA TUNÇ:** Yakalandığı hastalıklı tedavi edilmediği için 1981 yılında, Sultanahmet Cezaevi'nde öldü.
- ✓ **İSMET BAŞ:** Geçirdiği mide kanamasına zamanında tıbbi müdahale yapılmadığı için 1982 yılında Metris Cezaevi'nde öldü.
- ✓ **HAKKI HOCAOĞLU:** Gördüğü işkenceler ve cezaevi koşulları yüzünden geçirdiği psikolojik bunalım sonucunda, Metris Cezaevi'nde kaldığı D-17 koğuşunda kendini asarak yaşamına son verdi.

- ✓ **HAKAN MERMEROLUK ve ŞERİF YAZAR:** 1981 yılının Aralık ayında tutuklu olduğu Alemdağ Cezaevi'nde yönetimin düzenlediği saldırıda atılan gaz bombası yüzünden boğularak öldüler.
- ✓ **MUSTAFA TEPELİ:** Yakalandığı siroz hastalığı tedavi edilmediği için Sultanahmet Cezaevi'nde öldü.
- ✓ **HÜSEYİN AYDIN:** Yakalandığı kansere zamanında tıbbi müdahale yapılmadığı için 1985 yılında Sağmalcılar Cezaevi'nde öldü.
- ✓ **ABDULLAH MERAL, HAYDAR BAŞBAĞ, HASAN TELLİ, MEHMET FATİH ÖKTÜLMÜŞ:** Cezaevlerindeki işkenceleri ve insanlık dışı uygulamaları protesto için başlatılan açlık grevinde öldüler.

Sağmalcılar Cezaevi'nde yatmakta olan 103 siyasi tutuklunun kaleme alıp basına ulaştırmayı başardıkları rapor 36 sayfa tutuyor. 12 Eylül'den bu yana İstanbul'daki hemen bütün cezaevlerinde ya bizzat kalmış, ya da oralarından Sağmalcılara nakledilen tutukluların gerekli bilgileri toplayan bu 103 siyasi tutuklu, kaleme aldıkları raporda, bu cezaevlerindeki işkenceleri subayların adlarını, uygulamaları işkence biçimlerini, kendi başına bir işkence olan cezaevlerindeki günlük yaşamı, bu ağır koşullar altında ıhtihara ilerley, ya da tedavi edilemeyecek ölümleri bu işkenceleri protesto etmek üzere yürütülen açık grevlerinde yaşamalarını yitiren, ve Alemdağ Cezaevi'nde tutuklulara karşı kullanılan gaz bombasından boğularak ölen tutukluların adlarını açıklıyorlar.

Cezaevindeki günlük yaşamın her dakikasını işkence olduğu bütün ayrıntılarıyla sorgulanan raporda, bu günlük işkencenin dinamik "üzel" işkencelerin başlıca- lanı şöyle sıralanıyor:

Operasyon

Sac-sakal kesme, sayım yapma, arama yapma gereklilikleri koğuşlara düzenlenen saldırılar. Bu operasyonlar özel yetiştirilmiş erlerden oluşan timler tarafından yürütülüyor. Operasyon başlamadan önce tutuklulara karşı tahrik edici bir de nutuk dinleyen askerlerin gözleri boyanıyor. Köstürülüyor ki, bizi

"İsmi hatırlayamadığım bir tutuklu arkadaşımızın 'eksis soruşturma' bahanesiyle Ankara siyasi şubeye götürülmek istemesi üzerine, bu arkadaşın, 'şubede işkence yapıyor, tutukluların gözetime alınması yasa değişikliği, gitmiyorum', demesi üzerine saldırı başladı. Binbaşı Hüseyin Babacan onlara askeri koğuşların üzerine 'Allah, Allah' diye bağırarak saldırdı. Yağın bir kaba dayaktan sonra direniş kırımama binbaşı geri çekilerek gitti. Bir zaman sonra gene geldiler. 1., 2., ve 3. koğuşlara boğucu gaz bombası atıldılar. Bir zaman sonra koğuş kapıları açıldı. İşte ne olduysa o zaman oldu. Ne nefes alabiliyorduk ne de gözlerimizi açabiliyorduk. Gözlerimiz kaza açıp, nefes alıyorduk korkunç bir yarma hissediyordum. Birçok arkadaşın bayılıp düştüğünü gördüm. Askerler bizi elleriyle koparıp çıkarmak hiç acı duymuyor, sadece nefes almak, alev alev yanarak gözlerimizi açmak istiyorduk. Koridoru çıktığımızda nispeten nefes alabiliyorduk. Burada tekrar yuruya basıldılar. Koğuşta kalan arkadaşın çıkartması ise unutulmazdır. Bir koğuşumuz hastaneye kaldırdılar. Fakat hastane kabul etmeyince geri gönderdiler. Cezaevinde tedavi olmayı başladık. Fakat diğer arkadaşlarımız durumumuz, bir türlü kendilerine gelemiyorlardı. Devamlı hastaneye götürülüyor, ancak hastaneye de Haydarpaşa hastan-

Türkiye bir süredir açığa çıkan işkence olaylarıyla çalkalanıyor. Şimdi bunlara bir yenisi daha eklendi. İstanbul Sağmalcılar 2. Askeri Tutekevi'ndeki 103 siyasi tutuklu, yazını 2 Kasım 1985 tarihinde tamamladıkları 36 sayfalık bir 'işkence raporu'nu cezaevinden dışarıya çıkartmayı ve basına ulaştırmayı başardılar. Bize de ulaştırılan bu açıklamanın bundan öncekilere bir farkı var: 103 tutuklu, tutuklanmadan önce poliste gördükleri işkenceleri değil, tutulardan ve cezaevine konduktan sonra, cezaevlerinde yapılan aklamaz işkenceleri açıklıyorlar; İstanbul cezaevlerinde bugüne kadar en az 13 ölüme yol açmış işkenceler...

Gözetimden polis işkence yapıyor. Nedeni, sanığı 'itirafa' zorlamak. Pek ama, poliste zaten yeterince işkence görmüş, önceden hazırlanmış ifadeleri gözleri kapalı zorla imza atırmış, hatta bu yüzden idama kadar varan cezalarla cezaevleri bir insana nice işkence yapmış? Neye sürsün bu işkence? Bundan bir süre önce, oğlu idama mahkum bir yaşlı babayla yaptığımız görüşmede kendisine 'bu soruyu yönetliğimizde bize ayırmış şöyle demişti: -100 kişiyi, 200 kişiyi, 500 kişiyi bir çırpıda nasıl idam etsinler? İşte böyle işkenceyle, ezizlikle yavaş yavaş öldürüyor. Ölmesi bile, yarı tahliye olsa bile, bitmiş, tükenmiş, kendisine saygısı kalmamış, beyni dumura uğramış, hasta, işe yaramaz bir insan haline getirecekler. Ce-

Hesap sorulmayacak mı?

Ahmet KARDAM

zaevlerindeki işkencelerin amacı budur. Amaç budur ama boştur, boşunadır. 12 Eylül'den bu yana cezaevlerinde aralıksız süren her türlü maddi ve psikolojik işkencenin yineli, yok edemediği bu onurlu ve yiğit insanlar, 'kanlarıyla yazdıkları' ve ölümlü göze alarak cezaevinin dışına ulaştırmayı başardıkları 'işkence raporu'nun sonunu bakın nasıl noktalyorlar:

"Son beşbuçuk yıl içerisinde Sultanahmet, Metris, Alemdağ, Kabakoz ve Sağmalcılar'da gördüğümüz maddi ve psikolojik işkenceleri, cezaları, onur kırıcı yasakları anlatık... Bütün baskılar, işkence ve ezizletme rağmen onurumuzu ayaklar altına almadığımızı, siyasi kişiliğimizle leke sürdürmediğimizi, her koşulda insanlık erdemlerine sahip çıktığımız ve halen sürmekte olan işkence, yasa ve cezalarla direndiğimizi anlatık... Şimdi anlatma, konuşma sırası sizlerde. Bu işlenmiş ve halen işlenmekte olan insanlık suçuna seyirci kalarak ona ortak olmayın!"

Bu sözleri ne eklenbilir ki! İşkence suçuna ortak olmamak, karşı çıkmak ve hesap sorulmasını istemek demektir. Kendi elleriyle, planlı olarak 'tutundukları' terörü 'durdurmak' bahanesiyle iktidara el koyanlardan, her taşının altında işkence, zulüm ve cinayet yatan bugünkü rejimi kurtarılanlar hiç hesap sorulmayacak mı?

kadan kelepeçli 4-5 saat bekletildikten sonra, tek tek indirilmeye başlandı. Giden her arkadaşın ardından bir-iki dakika geçtikten sonra bağrular, çağrılar duyuyorduk. Bir zaman geçtikten sonra abimin ismi okundu, ardından bağrular, 'giniyiyorun... işkenceler...' gibi belli belirsiz sözler işittim ki, ismin okundu. Arabadan koluna giren iri kıymetli komando arasında götürülüyordum. Sanli genicise bir odaya sokuldu. Sokulur sokulmaz askerler üzerine cullandı. Bir yandan soğuyor, vuruyor, diğer yandan güldürüyor. Ben gülmek istemediğimi haykırdım, bağırıyordum. Her yerim çok darbeleri altında sızım sızım sızıyordu. Buna rağmen üzerine güldürmeye çalışan tek tip elbiseli çikanıyor, da ha doğrusu çıkarmaya çalışıyordum.

Bir süre bu böyle devam etti. Karga tulumba karga bir bilmeye götürülüp bir sandalye üzerine oturtuldu. Yumruk, tokat darbeleri altında saçlarını kesmeye çalışıyorlar, ben acıdan kıvrırken, makina saçlarını çekerek kesiyordu. Yarı bağın durumdaydım. Sandalyeden ha düştüm ha düşecekdim ki, askerler tutuldu. Bu bir kaç asker, tahta hafifletti isimini yazıp bir tahtaya y erleştirerek bönümüne astılar. Bu sırada bir flaş patladı. Daha olayın bizzat başında bulunan Yüzbaşı 'Savaş' Görürün bünü diye emir verdi. Sorduk, bönük bönük anladık.

gelenler konusunda topladıkları bilgileri raporlarında şöyle özetliyorlar:

Bayan tutuklular da, çirçillap soyulmasalar bile, sebezir yere saatlerce kar üstünde bekletiliyor, dövülüyor. Bayan tutuklu arkadaşlarımızın arama işlemine su baylar, askerler de katılıyor. Bayan arkadaşlarımızı erkek tutuklu gibi aramak isterler. İnsanca aramasını isteyen bayan tutuklu arkadaşlarımız çirçillap soyunmayi reddedince kadın polis ve kadın gardiyan hemen iki adım ötede bekleyen askerleri çağırır ve soyunmalarını söylerler. Ba aşaplık uygulamaya karşı direnen arkadaşlarımızı askerlerin adine sakınlımlara da hedef olurlar. Örneğin 1981 yılının sonlarında doğru bayan tutuklulardan Erdibe Doğan kadın polis Aykut'a küfür ettiği iddiasıyla o ünvanın iki güvenlik komutanı Omer Kavlat tarafından iki kadın polise birlikte çirçillap sokularak gardiyan odasında falakaya yatırılmış ve üzerine soğuk su dökülmüştür. Benzer gereklerle benzer işkencelerden geçirilen bayan tutuklu sayısı hiç de az değildir. Nazlı Yirik, Ayşe Hülya Özümürli, Ayten Can, Kezban Kaya bu bayan tutuklulardan ancak bazılarıdır.

Sağmalcılar'da toplu dayak

İşkencenin olmadığı demokrasik Türkiye'den bir başka manzara...

çoknu dinleyen askerlerin gözleri boylenice körleşiyorlari ki, bazen komutanlar operasyonu bitiren döndüğünü dahi duymayacak kadar sağır, vurduğu insanın bayıldığını görmeyecek kadar körleşiyorlar.

Falaka

Tutuklu yere yatırılır, ayakları G-3 piyade tüfeğinin kabzasıyla bağlanır, tüfeğin kabzası ve namuslunun tutulması ayakları havaya kaldırılır, tubanlara ve kağıtlara vurularak falaka çekilir.

Kıç falakası

Tutuklu önce çirpiklik yapılır. Yüzü koyun döndürülür. El ve ayaklarından havaya kaldırılır ve özellikle kaba etere vurulur.

Hücre işkencesi

Hücreye atılan tutuklu burada iç ve susuz bırakılır. Yataksız, narsız soğuk betonda yatmak zorunda kalan tutuklunun uyuması için ikiye saat aralıkla kapı altından su döktürülür. Bu işkence günlerce, bazen haftalarca sürer.

Hoşgeldin dayığı

Bir cezaevinden diğerine aktarılan tutuklulara uygulanır. Bir araç içinde toplu olarak getirilen tutuklular, tek tek, ad okunarak indirilir ve ağır bir tutuklama geçirilerek koğuşlarına kadar sürükleye sürükleye götürülürler.

Bunların dışında özellikle duzumalara götürülüp getirilmeler, kar üstünde uzun saatler çöplük bekletdikten sonra copla dövme, arama bahanesiyle tutuklunun çirpikliği soyulup makatına cop ya da pamak sokmak, bayan tutukluların asker tarafından soyması gibi uygulamalar da sıradan işkenceler arasında yer almaktadır.

103 tutuklu tarafından hazırlanan 36 sayılı "cezaevi işkence raporu" bu işkence türlerini çok peşitli örnekleterek, yer, kişi adları ve tarihler vererek uzun çizim anlatıyor. Bunlardan bazıları aktarıyoruz:

Alemdağ Cezaevi'nde katliam

1981 yılının aralık ayında Alemdağ Cezaevi'nde tutukluların Hakan Mermeroluk diye Şerif Yazkan'ın boğularak ölümüne yolu açan katliam, olayı böyle yaşamış olan siyasi tutuklu Kadir Gül şöyle anlatıyor:

hastaneyi götürüldükler, an ne Camia ne de Haydarpaşa hastanesi kabul emiyordun. Yine bu hastane servisi sırasında Hakan Mermeroluk arabamız içinde beklerken öldü. Diğer arkadaşın da hastanede öldüğünü duydum. Bu olaydan bir arkadaşın daha öldüğünü söylüyorlar ama ben ki kişi diye biliyordum. Boğucu gazın etkisiyle ben de bronşite yakalandım."

12 Eylül sonrası cezaevleri tarihine Alemdağ katliamı olarak geçen bu olay bu kadarla da kalmamıştır. Bombanın atıldığı gün ziyaret için toplanan aileler cezaevinden yükselen koku ve dumanın görünce paniğe kapıldılar. Oğullarını görmek isteyen analar, babalar, eşlerini görmek isteyen kadınlar olup bitenleri öğrenmek isteyince, görevli asubay askerlere "sütlük tak" emri verince, ailelerin üzerine saldırmıştır. Bu saldıran sonucunda Özcan Baysal adlı tutuklunun annesi yaralanmış, diğer aileler taraklanarak, itilip kakılarak cezaevi önünden uzaklaştırılmışlardır. Kalmaması durmayan Özcan Baysal'ın annesinin başına dikiş atılmıştır. Avukat Rıza Dindar ve Nebi Barış bu olayla ilgili olarak dava açmışlardır da, hiçbir sonuç çıkmamıştır.

Metris'te operasyon ve hücre cezası

Metris Cezaevi'nde, 1982 yılının mayıs ayında "operasyon"u ve hücre cezası tutukluların Mehmet Sömez şöyle anlatıyor:

"Yaklaşık bir hafta kadar sabah ve akşam sayımlarda dayaklar vuruluyordu. Sayım için biraz erken hazırlanıyor, kalın giyinliyorduk. Beceklerimiz ayak bilmiginden dik kapalıydı kadar sarıydıydı. Çünkü dayaklarda her postallarla kaval kemikliğine vuruluyordu. Surf bu nedenle birçok arkadaşımızın bacaklarını derin yaralar açıldı. Sayımı askerler yapıyorlardı. Su-bay ve asubaylar ise koridoru dörüyorlardı. Önce marş söylenerek geliyor, kapı önünde şarj fışkırdıysak iş bittimliydi yapıyorlardı. Kapı açılır açılmaz içeri giriyor, her asker önceden seçtiği tutuklu-yu dömek için zıncıdan gerekçeler öne sürüyorlardı: "Önünü ilik!" Komutanın el Hazeroldu di'li" Cop-lan tersten tutuyorlardı. Koğuş da-dayık yaklaşıp on dakika sürüyordu. O gün ben sürükleyerek dışarı çıkardılar. Onbeş asker üzerine çul-

landı. Kalın giyinmişim ama yara-nı olmuyardı. Tersten tutukları lastik coplar sırmışa, belime, kirek sapı gibi inliyordu. Birden kendimi havada buldum. Ters döndüm, bacaklarımı, kollarımı açmış, gerilmiştim. Pantolonumu sıydırdı. O an bütün vücudumu yakan ayağı boğuldu. Çöplük kaba etelerine coplar ilk kalkıyorlardı. Yere hiç indirilmeden koğuşumuzun üstündeki hücrelere çıkardılar. Hücre ölünde de vurmaya başladılar.

Cezaevinden günlük yaşam

Bir pans eseri ne falaka, ne kıç falakası, ne kar üstünde bekleme, ne cop sokma işkencelerine uğramas olsanz bile, İstanbul'daki cezaevlerinde yaşam koşullarını acaba nasıl görürsünüz? Bu sorunun yanıtını 103 siyasi tutuklunun hazırladıkları "Rapor"dan pasajlar aktararak vermeye çalışalım.

Özel olarak hücre tipinde yaptırılan Sağmalcılar Askeri Tu-tukevi koğuş ve hücreleri bir gün-ber almazlar. Bu yetmişomuş gibi, koğuş ve hücre aynıymış gözetimden müvett olanlar da iki defa küçültülmüştür. İki blok arasındaaki havalandırmayacek deni-larının üzerine demir kafes gerilmiştir. Özet metre kare büyüklü-ğündeki koğuşlarda, her bir in-san yüzü büyüklüğünde sadece 5 pencere vardır. Bunların dayalın-cıca 4'ü yarım açılır durumdur-dır. Hücrelerde ise yalnızca 4 pencere vardır ve yalnızca 2'si yarım açılır durumdadır. Tutuk-lu bir insan,yüzü büyüklüğünde ki-bu camlara kafasını dayadığında gözyüzünü çöplük olarak göre-mek. Çünkü havalandırmayacek deni-ların demir kafes gökyüzünün görünmesini engeller. Sağmalcılar'da tutuklunun gökyüzü kare-lere bilmiginden.

Tutuklular, "havalandırmaya-sakları" yüzünden, yaklaşıp iki yıldır koğuş ve hücrelerin dışı-na adlarınıza dahi atamamakta-dırlar. Bu şartlarda yaşayan ve birçok işkenceden geçmiş vücut-ları hemen yıkılıyor hastalıklar yaygınlaşıyor. Nitekim tutuklular-da tüberküloz, akciğer su topu-laması, nefes darlığı, kalp, mide, böbrek, romatizma ve kiroden-me hastalıkları giderek artmakta-dır.

Ancak 12 kişilik olarak yapılan koğuşlara 18, 20, 24 ve bazı özel hallerde (tecrü) 30-40 tutuklu konmaktadır. İki veya üç kişi aynı yatışı paylaşmak zorundadırlar. Kiş-i kırılmış pencere emlamları ön-lemiginden tutuklular hastala-nmaktadır.

Tutuklulara eziyet ektirme-nin bir başka uygulaması da en küçük bahanelerle, bazen de göz-

Çekerek hücreye koyulard. Hücre-de bırakın ranzayı, yatak, battani-ye, birsey yoktu. Düz beton zemin üzerinde günlerce dolatım. Yata-mıyor, oturamıyordun. Dört saatte bir kapı altından su döktürölardı? Metris Cezaevi'ndeki operasyon-larında birisini ve aldığı hücre cezasını böyle anlatan Mehmet Sömez, 7 Temmuz 1983 günü Metris'ten Sağmalcılar Askeri Ceza-evi'ne nakledildiği. Sağmalcılar'daki karışılma menasini ise, gene

ak tehşis edilir. Bu yüzden bir-çok arkadaşımı yakalandıkları hastalıkları yüzünden yaşamları-nyitiriler.

Cezaevinin ne göz, ne de diş doktoru vardır. Dişleniden ve gözlerinden rahatsız olan arkadaş-larımız ancak bir yıldı bir te-davi görme olanağına sahiptirler. O da, söz gelimi, dolgu yapırma-sı gereken arkadaşlarımızın dişle-ri sökülerek tedavi yoluna gidil-mektedir. Çünkü diş doktoru gel-se de dolgu yaparmak yasaktır.

Halen iki yıldır avukatımı gör-me-yen arkadaşlarımız da işe azınlıkla tekildir. Görme ola-nığına kavuşmuş olan arkadaş-larımız ise, telefonla toplam 20 dakika görüşebilmektedirler ve telefonları da dinlenmektedir. 1983 yılının yazında koğuşlara düzenlenen operasyonlarda yüz-lerce kitap gas edilmiştir. Sa-vunma yapmak, okuyup düşün-mek, yazmak için temel aracımsız kitapları el konulmuştur. Alınan kitaplar ne ailelerimiz teslim edilmiş, ne de sonradan iade edil-miştir. Bu operasyon sonradan kapıda, kaleme yinelmis, koğuş-lar bir bir basılarak didik didik kapı-kalem araması yapılmıştır. Metris Askeri Tu-tukevi'nde 1983 yılından bu yana kitabın, kale-mine, kâğıdın varlığından habi-siz bir küçük delikten bakıla-

şında bulunan Yüzbaşı Savas-Şimdi Türkiye'de işe emir ver-di. "Şimdi "sebeke" olarak adlandırılan bölime getirilip bekletilmeye başlandı. Çok kısa bir zaman geçtikten sonra, elinde bir zaman anahat olan uzatmam bir帆布, anahatları yanında duran帆布-ya vererek üzerine yitirmeye bas-la-dı. Ve "Vay sen filanca'yı düdü-re-erek vurmaya başladın. Ağzıma, burnuma, göğsüme, her yerime is-bet alıyordun. Vere düştüm, bo-yuna teneş yebirdim. Kimsele-re vurdurmuştun, yalnız kendisi vu-ruyordun. Bu ara abimi vere sür-üklenip götürülürken gördüm. Beni bu uzatmam帆布, sebeke-den G-bloğa kadar döverecek götü-r-dü."

Kar üstünde bekleme ve cop sokma

Siyasi tutukluların Cengiz Ara-bacıoğlu, 19 Ocak 1983 günü Me-tris Cezaevi'nde başından geçenleri şöyle anlatıyor:

"Dört gün önce koğuşumuza yapılan baskından sonra mahkeme günü 8:30-9:00 sıralarında alınmam gerekirken, sabah saat 5'te alındım. Hava henüz aydınlanmamış, dışarda sulu bir kar yağyordu. Metris alt katında genellikle iş-kence için kullanılan odaya götü-rüldüm. Bu odada beşer kişiden iki tane halinde bulunan askerler gülmek araması bahanesiyle (ba-hane diyorom, çünkü üzerimde za-ten bir don, bir fanila vardı) cop, yumruk ve tekmelemler saldırdılar. Ancak, üzerinde bulunan don in-dirmek, fanilayı çıkartmak. Yani anadan gönlüme vaziyette tutarak aslağıla, küçük düşürmekti. Bu-nunla da kalmayarak makaduma cop sokarak arama yapıyordu. Yap-tılar da... Bütün çirpimalarımı, feryatlarımı rağmen... Gözüm, burnum, ağızım postallar altın-da ediliyor, sırtım tekmelemlerle...

Bir don ve bir saykabbıyla A-blok havalandırmasına atıldım. Benim haricinde önceden aynı iş-lemlerden geçmiş arkadaşlar ha-valandırmamı kuytu, rüzgarsız bir köşeyine bilmiginden bekliyorlardı. Ço-buç saat bekletdikten sonra mahkemeye çıkartıldım.

Bayan tutuklulara şarkıntılık

Elimize ulaşan 103 imzalı "iş-kence raporu"nu kaleme alanlar arasında hiç bayan tutuklu yok ama, bayan tutukluların başlarına

"işkence" olmadıkları demektir. "İşkence" birer bar başka manza-... Günlere 4 Eylül 1985. 103 tutuklunun hazırladıkları "işkence raporu"nda o gün olanlar şöyle anlatılıyor:

"4 Eylül 1985 günü saat 15:30 sıralarında cezaevinin sağ blo-ğunda, B-bloka bulunan Yaadire Ağdüzlek kalp krizi geçirmiş, sa-lerce ısrarla doktor çağırılmasına rağmen doktor gönderilmemiştir. Büyük bir sesizlik içinde bekleyen idare doktor çağırıldığında birbu-çuk saat sonra yaklaşık 150 asker bloklara dağıtılmıştır. Biz doktor beklerken demap olanak arama yap-ağazıyken, baştan baslayarak bütün koğuşlar dayaktan geçir-meye başlandı. Operasyon onları bizi-ce cezaevi müdürü Hakkas Mustafa Nacak yönetti. Yaklaşık 300 tu-tuklu aynı anda toplu dayaktan ge-çirildi."

Özal'm "İşkence yoktur" dediği gün

Günlerden 26 Eylül 1985. O gün Sağmalcılar Cezaevi'nde olanlar konusunda "İşkence raporu"nda sunular yazılı:

"26 Eylül 1985 günü gazetelerle ilgili bir haberle karşılaştık. Ha-ber, Meclis Genel Kurulu'nda tar-tışılan işkenceyle ilgiliydi. "İşken-ce var mı, yok mu?" tartışması sırasında HP milletvekili, "Biz in-sanların idarelerine birseyler so-kulmasını istemiyoruz" derken, Başbakan Özal kendisini "işken-ce yoktur" diye yanıtlıyordu. Oysa Başbakan'ın bu sözleri söylediği gün ve saatte tutuklular çirpiklik-koşullar makatlarına pamak so-kuyluyorlardı; hem de adalete bakıma-nın bu konudaki talimatı okuna-rak... Sağmalcılar Cezaevi'nde 26 Eylül 1985 günü alınarak duruş-maya götürülen arkadaşlarımızdan Nuri Eryüksel, Mehmet Ulal, Sa-dettin Günen, Harun Kartal, Sa-dık Varet, Curalı Varet, Özgen Kalkan, Bora Bayoğlu, Alişan Ya-lın, Cengiz Babal, İbrahim Bingöl, Emin Beğen hem dövlümler, hem de edep yerlerine pamak so-kularak aramaya talı tutulmuşlar-dır. Bu kararla da yetinmeyen iş-kenceciler edep yerlerinden çıkardıkları pamaklarını arkadaşları-mızın ağzlarına sokarak "arama-larını" sürdürüyorlardı. Biz bu olay-ları gariplemiyoruz. Cumburbaş-kan'mız, "Bunlar asırmayı da be-sleyecek miyiz, ey ağıdığınız bir ilke-de işkence, edilet yapmayı da be-sleyecek şeyler ya bilizli!"

Köylülüğün hali perişan Holdingler tarlaya girdi

Taban fiyatlarının sürekli düşük tutulması, yüksek faizle alınan krediler, dışaısmat holdinglerin ürünü ucuz kapamaları ve tefecilik yöntemleriyle köylüye aşın yüksek faizle verdikleri avanslar, gübre, traktör, tarımsal ilaç, akaryakıt gibi girdilerin fiyatlarındaki yüksek artışlar, orta ve küçük boy tarım üreticilerini yakına sürükledi. Köylüler, bir yandan süresi gelen banka borçlarını ödeyememeleri nedeniyle, icra yoluyla iflas sürüklenip topraklarından olurlen; öte yandan da, Türkiye'nin dört bir yanında, zor durumda düşen orta ve küçük boy üreticiler, tarımlarını ve traktörlerini satmaya başladılar.

Öte yandan, Türkiye'nin önde gelen büyük holdinglerinin, güç durumunda bulunan küçük ve orta boy tarım üreticilerinin topraklarını, çok düşük fiyatla satın almaya başladıkları ve özellikle, yapımı süren ve GAP olarak anılan Güneydoğu Anadolu Projesi'nin sulayacağı bölgede, bu kuruluşların çok büyük miktarlarda toprak ele geçirdikleri belirtildi. Türkiye Ziraatçıları Derneği Başkanı İbrahim Yetkin, konuyla ilgili bir açıklamaya yaparak, köylülerin topraklarının holdingler tarafından ucuzca kapıldığını belirtti ve yalnızca, Sabancı Holding'in Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde satın aldığı toprak miktarının 2 milyon dönüme ulaştığını söyledi.

Sanayi sektöründeki imparatorluğunun yanı sıra, daha önceden de Türkiye'nin önde gelen büyük



toprak sahiplerinden birisi olan Sabancı Holding'in, 1980 sonrasında toprak varlığını 10 katından fazla artırdığı belirtildi. Bilindiği gibi, 1980 öncesinde, Sabancı Holding'in Çirnik, Mısırlı, Şakirpaşa ve Madama adlarında dört büyük çiftliği bulunuyordu ve bu tarım topraklarını toplamı, 220 bin dönümlük alanı kapsıyordu.

Büyük holdinglerin köylülerin topraklarını ele geçirmeye başlamasına, daha çok F-16 ve Türkiye'de kurulması amaçlanan silah sanayi çevresinde, yabancı sermayeli kuruluşlarla yerli holdingler ortaklığından ve tarım ve tarıma dayalı sanayilere yapılışını öngören yatırım planlarının neden olduğu belirtildi. Bilindiği gibi, F-16 bombardıman uçaklarının yapımı ve silah endüstrisinin kurulması

projeleri çerçevesinde, önemli bir bölümünü bölge ülkelerine satmak amacıyla, başını ABD'nin çektiği silah tükelleri ve cökümlü tükeller ile yerli holdingler ortaklığına kurulacak şirketlerin, tarım sektörüne ve tarıma dayalı sanayilere yatırım yapmaları kararlaştırılmış ve bu konuda, belli adımlar atılmıştı.

Görülmemiş yıkım

Ege, İç Anadolu, Güney, Güneydoğu ve Doğu Anadolu Bölgeleri'ndeki köylü örgütlerinin yaptıkları açıklamalara göre, zor durumda düşen köylüler borçlarını ödeyememeleri için önce traktör, tarımsal araç ve gereçlerini, sonra da tarımlarını satmaya başladılar, ya da, tarım üreticileri borçlarını ödeyemedikleri için, bunları tarımsal araçları ve toprakları icra kanunıyla satılmaya başlandı.

Tarım kesimiyle ilgili örgütler ve üreticiler, köylülerin hiçbir zaman bugünkü kadar kötü bir durumda düşmediklerini belirtirken; küçük ve orta köylülüğün yıkımı, Türkiye başında "hacizli köylüler", "dittin mahkemeli", "tarımların morali bozuk", "pancarcı ekmem diyor", "icra köylülük enfe-disi" ve benzeri başlıklarla dile getirildi.



Türk-İş'in İzmir Cumhuriyet Alanı'nda düzenlenen mitinge yurdun dört yanından 1500'den fazla otobüse gelen işçiler, tüm engellere rağmen alanı doldurdular

"Ekmek, barış, özgürlük" için...

Türk-İş'in düzenlediği "Ekmek, barış, özgürlük" mitingi 22 şubat günü Cumhuriyet alanını dolduran yüzbinin üzerinde işçinin katılımı ile İzmir'de yapıldı.

"İşçiler el ele genel greve", "Hükümet istifa" sloganlarının atıldığı miting alanında işçiler, beş yıldan beri süren baskı ve zorbalığa karşı boyun eğmediklerini, kaspedilen haklarını mücadele ile geri almadıkları kararlılıklarını gösterdiler.

Sabahın erken saatlerinden itibaren büyük güvenlik önlemlerinin altında miting alanına akan işçiler dolmaya başladı. Akşam işçilerin emniyet kuvvetleri bir gece önceden başladıkları aramaları ve operasyonları sürdürdüler. Şehrin giriş ve çıkışı şehirler anası yöller güvenlik güçlerine kesildi. Çeşitli illerden gelen 1500'ü aşkın otobüs park yerini bulamadı. Güvenlik kuvvetlerinin "kaçarabı geleceksin?" sorusunu Türk-İş 3 Bölge Temsilcisi Orhan Demir Soruştu "Ben de kaçardım, her taraftan ge-

lizyorlar" diye yanıtlamak zorunda kaldı.

Miting alanında 5 bin emniyet görevlisinin yerleştirildiği, yaklaşık binden fazla sivil polis de Türk-İş görevlisi gibi miting alanında yer aldığı gözlemlendi. Çevre binaların çatıları 5 bin metre menzilli dürbünü tüfeklerle donatıldı.

Amerika'da "anti terör" konusunda eğitim görmekte olan Emniyet Müdürü Ahmet Karakurt miting için özel olarak Amerika'dan getirtilerek alanda görevlendirildi. Miting süresince Ahmet Karakurt, Yalı Vadii Gönül ve MIT görevlileri Cumhuriyet meydanı meydanı hakim bir bindan sahra dönüştü ile izlediler.

Miting için Türkiye'nin dört bir yanından konvoylar halinde gelen işçiler, İzmir'in girişinde sandere bekletildiler. Emniyet Genel Mü-

mesi sorulan Güven Gürkan "Bu büyük kitle söyleyecek her şeyi söylemiştir" diye cevap verdi!

Miting alanında MDP, DYP ve SHP temsilcilerinin de yer aldığı görüldü.

Amerikalılar korktu

Amerika'nın Türkiye'deki kuruluşu TUSLOG İzmir mitingi nedeniyle bir bildiri yayımlayarak Amerikalıların miting alanına girmeme-i istedi. Ve tüm Amerikan kuruluşlarının saat 12 ile 18 arası kapalı olduğunu duyurdu.

"Mitingle ilgili uyan" başlıklı bildiride Amerikalılara hizmet veren otel, banka dışında tüm kuruluşların faaliyetlerinin durdurulacağını bildirildi. Bildiride şöyle denildi: Miting süresince İzmir'de bulunan Amerikan topluma mensup herkesin Atatürk Meydanı ve Montrö Meydanı arasında dolaşmak yojun trafikten uzak durmaları tavsiye edilir...

Amerikan toplumuna hizmet veren toplumun yararlandığı tüm kuruluşlar öğlen saat 12'den akşam 18'e kadar kapalı olacaktır. Bu kuruluşlara camioyubane, Guri-

Anavatan sermaye !..

Özlem ÖZGÜR

Türkiye başında, artan fuhuş haberlerinden geçimiyor. Devlet yetkilileri bile, yalnızca legal fuhuş oranının, son beş yıldan on kattan fazla arttığını söylemek zorunda kalıyorlar. Dini, dili, milleti ve kültürü ne olursa olsun, kim duyururken hayat kadını olmasın ister ki?

Türkiye başını, hemen hergün işsizlikten, geçim sıkıntısından çıkarıyor; ya da intihar eden insanları haberiyle dolup taşıyor. İnsanlığı, durup dururken çıkarıyor ki, kim kendi eliyle canına kıymak ister?

Bütün resmi veriler, 1980'den bu yana, emeği ile geçinenlerin gerçek gelirlerinin, yandan daha fazla geriletildiğini gösteriyor. Esnaf ve zanaatkar, zorunlu kepenk indiriyor; Türkiye

lerin gerekçesi gelirken, yarıdan daha fazla gerçekleştirdiği gıssayor. Ensal ve zanaatkar, zorunlu kepenk indiriyor; Türkiye köylüsünden, şimdiye kadar hiç duyulmamış değişik sesler geliyor, feriyatlar yükseliyor. Yığılan durumu bu olunca, ekonominin neresi iyi olabilir ki?

Ama, Özal'a sorarsanız, ekonomideki gıdışad da, vatandaşın durumu da fevkalade iyidir! Özal, haksız mıdır?

Bakın, Türkiye'de neler oluyor. SHP İçel milletvekili Fikri Sağlar, TBMM'ne bir soru önergesi verdi. Konu şu: KİT'terin önemli bir bölümünün ürettiği malların dışsatımının, bu kuruluşlar tarafından yapılması, Özal hükümetine yasaklanmış. Bu malların dışsatımı, iki büyük holding eliyle yapılmaktaymış. Hem de, KİT'terin ürettiği malların fiyatı, maliyetinin yansına kadar düşürülerek, bu iki holdinge devredilmekteymiş.

Bu iki kuruluşun adları Enka Holding ile İzdaş Holding'tir. Enka'nın ne olduğunu şaşırtan sultan bile duydu. İzdaş'ın patronu ise, Özal'ın yakını ANAP İzmir İl Başkanı Atilla Yurtcu'dur. Atilla Yurtcu'nun ortaklarından birisinin adı da, Ekrem Pakdemirli'dir. Pakdemirli, Özal hükümeti adına hazineyi ve Türkiye'nin dış ticaretini yöneten kişidir.

Ne yapmış Pakdemirli? Bu yöntemle, bir yıl gibi kısa bir sürede, İzdaş'ın dışsatım miktarının iki kat artmasını sağlamış; hükümet "**ortacı**" bu iki holdinge devletin mali ucuza kapatılarak hazineden milyarlar aktarılacak kalınmamış; ayrıca, bunlara bir de "**bravo**" çekilip, devlet kasasından milyarlarca liraklık teşvik verilmiş.

Vatandaşın durumu, kötü müdür? İşleri iyi giden başka vatandaşlar da var. Geçtiğimiz günlerde, Koç Holding ile American Express'in Başkanı Robert Smith bir konuşma yaparken, 1985 yılında 7 milyar lira kâr ettiklerini açıkladı. Bu banka, Türkiye'ye 1981 yılında gelmiş. Getirdiği toplam sermaye miktarı, topu topu 110 milyon liracıktır.

Bu 110 milyon liracıkla, 1981'den itibaren, her yıl milyarlar kazanılmaya başlandı ve 1984'de, bankanın sermayesi 5 milyar 149 milyon liraya yükseltildi. 100 milyon lira sermaye ile, yılda 7 milyar lira elde edebilen bir başka ülke bulunabilir mi? Özal, haklı değil midir? Vatandaşın durumu, kötü müdür?

Özal, bundan birkaç hafta önce, İsviçre'nin Davos kentinde, çokuluslu tekellerin temsilcileriyle bir toplantıya katılır. Burada yaptığı konuşmada, çokuluslu tekellere çağında bulunarak, "**Türkiye'de emek çok ucuz, sizleri bekliyoruz**" der. Basın haberi verirken, "**Özal Davos'ta Türkiye'yi pazarlamaya çalıştı**" deyimini kullanır.

Bir köşe yazan da, hayretler içinde, "Bir başbakan kendi ülkesinin pazarlar mı?" diye sormaktan kendini alıkoyamaz. Oysa oxforda neden yarıdanazacak bir durum olsun ki? Kırk defa söyledi, Özal Türkiye Başbakanı değil, emperyalizmin sömürge valisidir diye. Hem, Özal bu görevini gizlemiyor ki... O, Davos'tan ayrıldığını tozuyla döner dönmöz, İstanbul'da Yabancı Sermaye Koordinasyon Derneği'nin (YASED) düzenlediği toplantıya katılır ve burada bir konuşma yapar. Özal burada yaptığı konuşmada, "**yabancı sermaye**" deyiminin yanlış olduğunu söyler, "**Çünkü kelime itibarıyla biraz tuhaf anlaşılıyor**" der ve bu sözler, toplantıdaki çokuluslu tekellerin temsilcileri tarafından harekete alınırlar.

Biz düşündük, tasdik edtik, samimiyet uygun bir deyim bulduk. Özal'a tazyikli denildi. Yabancı sermaye yerine, bir deyim aradılar, en başta ABD olmak üzere emperyalist merkezlerin adı yazıldı. Ama, parantez kapamadan, bir artı işaretini koyup işbirlikçi oligarşi deyimini yazdıkları sonra, eşittir diye karşısına "**vatandaş**" kelimesini koyarak parantez kapatılırsa, her şey yerli yerine oturmuş olur! Böylece "**vatandaşın durumunun iyi olduğu**" hükmü, daha bir açıklık kazanır.



Üretken sektör yatırımları en düşük düzeyde

Devlet Planlama Teşkilatı'nın (DPT) gerçekleştirme rakamlarına göre, 1978-1985 dönemini kapsayan yedi yıllık sürede, genel olarak toplam yatırım harcamalarının ulusal gelir içindeki payı sürekli azalırken, özel sektör yatırımlarında daha büyük oranlı genellemeler oldu. DPT'nin 1986 yılı programında yenılan verilere göre, özel sektör yatırımlarının ulusal gelir içindeki payı, 1978 yılında yüzde 11 iken; bu rakam, 1985 yılında yüzde 7,4'e düştü ve böylece, ilgili dönemde, özel sektör yatırımlarında yüzde 33 oranında genleme gösterdi.

DPT'nin ilgili yayınında, 1978 yılında toplam yatırım harcamalarının yüzde 50,77'si özel sektör ve genel kabarması kamu sektörü tarafından gerçekleştirildiği belirtilir; 1985 yılında ise, özel sektörün toplam yatırımlar içindeki payının yüzde 38,7'ye kadar gerilediği kaydedildi.

Toplam yatırım harcamalarının genellemesinde, olumsuz yönde en çok etkilenen kesin sanayi sektörü oldu ve bu sektörde, toplam yatırımlar içindeki payı, 1979 yılında

yüzde 23 iken; bu rakam, 1985 yılında yüzde 19'a geriledi. Özal hükümetinin hazırladığı 1986 yılı programına göre ise, sanayi sektörünün toplam yatırımlar içindeki payı, bu yıl daha da genleninceye yüzde 15,7 olarak gerçekleşecek.

Ekonomi uzmanlarına göre, 24 Ocak Kararları'na ve Özal hükümetinin uygulamalarına paralel olarak, sermaye üretken alanlarında pekileyme ve kolay kazanılan aslak faaliyetlere yönelmeye başladı ve böylece, yatırımlarda sürekli genellemeler ortaya çıktı. Bu arada, Türkiye'nin önde gelen büyük sermaye gruplarının yeni bir aslak altına yönelmekleri ve bunların, bu tür işlemlerini kumarhanelerini ele geçirdikleri belirtildi.

Yapılan açıklamada, Türkiye'nin lüks otellerindeki oturma makinah kumarhane işletmelerinin sayısının 17'ye ve bu "kurultay"ların yıllık iş hacminin 21 milyar liraya düştüğü belirtildi. Bu kumarhaneler işlenen sermaye grupları arasında, Yaşar Holding, Asıl Nadir Grubu, Net Holding, Yılmaz Holding ve benzeri isimler bulunmaktadır.

yanından konuşuyolar halinde gelen işçiler, İzmir'in girişinde saatlerce bekletildiler. Emniyet Genel Müdürlüğü'nün emriyle miting baştan sona videoya alındı. Bu arada polis helikopterlerinde de film çekildi. Mitingte Türk-İş yetkilileri ve Genel Başkan Sevil Yılmaz bir konuşma yaptı. Konuşması sırasında, Yılmaz zaman zaman protesto edildi.

İşçiler el ele greve-Hükümet istifa-Parlamento görevi-İşkenceye son-İşkencecilerden hesap sorulsun-Anayasaya hayır-İş-

çierine göz hapsinde tutulduktan şahıslar polisler tarafından polis arabalarına bindirilerek götürüldü. Miting sırasında ve sonrasında güvenlik kuvvetlerine gözaltına alınan işçiler götürülürken, "bizim suçumuz mitinge katılmak mı" diye bağırıldı. Götürülen bir genç de annesine "Anne bırakma beni, işkenceye götürüyorlar" diye bağırdı. SHP Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan'ın açıklamasına göre, miting sırasında 350 kişi gözaltına alındı.

Miting sonrasında değerlendiri-



Barış Derneği Davası'nda 6 tahliye daha

Asken Yargıtay Daireleri Kurulu'na en eksik soruşturma nedeniyle mahkeme kararını bombasından sonra üçüncü kez başlayan Barış Derneği Davası'nda 6 tutuklu tahliyesine, diğerleri hakkındaki tutuklu kararların kaldırılması istemini gelecek oturumda düşünülmesine karar verildi.

Asken Yargıtay Daireleri Kurulu'na en eksik soruşturma nedeniyle mahkeme kararını bombasından sonra üçüncü kez başlayan Barış Derneği Davası'nda 6 tutuklu tahliyesine, diğerleri hakkındaki tutuklu kararların kaldırılması istemini gelecek oturumda düşünülmesine karar verildi.

Çok sayıda izleyicinin bulunduğu duruşmada daha önce tahliye edilmiş bulunan Barış Derneği Başkanı Mahmut Dikerdem "Bu dava bir case davası değil, Türk ve dünya kamuoyunda barışın yazılması, özgür düşüncenin suçlanması, insan haklarının ihlali davası olarak algılanmıştır," dedi. Yargıcin bu sözlerle cevabı "Hiçbir şey olmamıştır. Burada karşı karşıyayız. Evrensellik filan yok, lütfen büyütmeyin. Türkiye'de ce-

reyan eden duruşmaların evrenselliği filan olmaz." oldu. Bu sözlerle yargı mahkemenin bu karardındaki uluslararası dayanışmanın etkilerini gözlerden gizlemeye çalışıyordu.

Reha İsvan ise "Yazılı yasalara uyuluyacak, somut ve yansız belgelere dayalı yargılamada bann suç ilirtilmeyecektir. Zaten özgürlük bilginle ilgilidir, mekamlarla sınırlı değildir. Atfet değil adalet işiyorum. Tutukluluk konusunda didiğiniz gibi karar verebiliriz," dedi.

Sadece 6 kişinin tahliye olduğu karar mahkeme salonunda izleyiciler ve tahliye olanlar tarafından hüzünlü karşılandı. Tahliye olanlar geride 6 arkadaşlarını bıraktıkları için karara sevinemediklerini belirttiler.

Amerikan patentli bir diktatörün daha sonu geldi

Sahtekar Marcos kendisini galip etti ama...

Filipinler'de 7 şubat günü yapılan seçimlere büyük hileler kaşıldı. Seçimleri izleyen bağımsız gözlemciler ve tarafsız kurullar tarafından dünya kamuoyuna duyurulmuş olmakla birlikte, Filipinler'in 20 yıllık Devlet Başkanı Marcos, üçte ikisini kendi partisinden meydana getirdiği Ulusal Meclis'in yaptığı sayım sonucunda 15 şubat günü kendisini galip ilan etti. Yapılan resmi açıklamaya göre rakibinin 10 milyon 134 bin oyuna karşı Marcos 10 milyon 807 bin oy almıştı.

Marcos, 26 şubatta yapılacak resmi törenle altı yıllık bir süre için yeniden iktidar koltuğuna oturmaya hazırlanırken, seçim sonuçlarını kabul etmeyen ve Marcos'un rakibi Corazon Aquino'yu destekleyen ilan mahalefler güçleri de Marcos aleyhine bir kampanya başlattılar. 16 şubatta başkent Manila'da yapılan ve bir milyon üzerinde Filipinlin katıldığı mitingde konuşan Aquino, "Şimdi şiddetle bağışın zamanı değil, ancak her türlü baskıya eğilme basıyarak Marcos'a karşı protestoları sürdürüldü" dedi.

Aquino'nun destekçileri, Marcos'la itidatı terk edinceye dek gösteriler sürdürebilecekleri ilan ederken, geçtiğimiz günlerde Reagan'ın "İşleri düzeltmek üzere Filipinler'e gönderdiği diplomat Philip Habib'e de Aquino bu konuda kararlılıklarını ilettiler. Sorunun, sahtekar bir devlet adamının düşürülmesi değil, Filipinler'de demokrasinin geleceği olduğuna belirlenen Aquino, Habib'e Filipinler'de kendisinin "itidatini (idmaratını) sesi" ni temsil ettiğini, destekçilerinin bir kısmının ise Marcos'a karşı çok daha şiddetli tavır alınmasından yana olduklarını da söyledi.

Bu arada, Aquino'nun Marcos'a karşı açtığı kampanyayı destekleyen, ancak daha önce ortelenmiş almanasından yana olan ileri, demokrat güçlerin, 17 Şubat'tan itibaren Manila'da Marcos'u devirmek, Filipinler'deki ABD üslerini kapatmak ve ABD müdahalelerini son vermek taleplerini yayın et-



Filipinler'de yapılan seçimler Unido'nun lideri Laurel ve bayan Aquino iştirakiyle yapılarak katılmışlardı

2,5 milyon üyesi olduğu söylenen "Yeni Yurtsever Birlik" (Bayan) ve illegal konumundaki Filipinler Komünist Partisi'nin yayın eylemlerinin örgütlenmesinde önemli rol oynadığı bildiriliyor.

Reagan yönetiminin planları

Filipinler'deki kanlı seçimler yalnızca insanların özgürlük seçme ve seçilme hakkının nasıl ayakları altına alınabileceğinin şaşırtıcı bir örneği olarak değil, ABD yönetiminin eski sömürgesine karşı, müdahaleci tavrını açıkça sergilemesi açısından da ilgi çekici oldu.

Bilindiği gibi Filipinler, 1898'de İspanyolların 20 milyon dolar karşılığında ABD'ye sattıkları, 1898 ile 1946 arasında ABD'nin sömürgesi olmuş, 72 önemli ve binlerce küçük addan oluşan bir ülke. Şu anda nüfusu 50 milyonun üzerinde. Çok geniş ormanlara, zengin maden yataklarına sahip olan Filipinler'de, 1946'da bağımsızlık ilan edilmekle birlikte, ABD bu ülkede hükümete ağırlık vermedi. 1947'de Filipinler'deki 23 askeri üs için imzaladığı, 1991 yılına dek sürecek anlaşmaları, bu ülkedeki askeri konumunu garanti altına aldı. Filipinler, bu nedenle, ABD açısından Pasifik Okyanusu'nda

niz üssü ve "Clark Field" hava üssü gibi büyük tesislerin sağladığı olanaklarla tüm Pasifik, Hint Okyanusu ve Doğu Asya'yı denetim altında tutuyor.

ABD yönetimi için yaşamsal önem taşıyan bu üslerin korunması ise, Filipinler'de ABD yanlısı, üsleri ilişkin anlaşmaların devamını onaylayacak bir iktidarı yönetime olmasını gerektiriyor. Öte yandan bu yönetimin, ülke içinde de bazı ekonomik-sosyal reformlar yaparak istikrarı koruması, anti-emperyalist, Amerikan aleyhine hareketlerin ve komünistlerin güçlenmesine yol açmaması, yani ülke içinde de toplumsal dengesi koruması gerekiyor. Reagan yönetimi, ABD üslerini 1991'den sonra da koruyacağını söyleyen Marcos'a 180 milyon dolar askeri yardım ve 35 milyon dolar ekonomik yardım sözü vermişti. Ancak, 1983'de mu-

tematik olarak Marcos'a karşı halk hareketinin gücü diktatörün yakın çevresinde de çözümlere yol açtı. Savunma bakanı ile genel kurmay ikinci başkanı kendilerine bağlı küçük bir birlikle savunma bakanlığı binasında mevzilenerek Marcos'u tutmadıkları, seçimi kazanan Aquino'nun cumhurbaşkanı ol-

ması Aquino'nun katilinin ardından Marcos'a karşı ülke içinde büyük muhalefet karşısında ABD'nin de ona karşı daha ihtiyatlı davrandığı bir gerçek...

Seçim kampanyası sırasında ve sonrasındaki gelişmeler ise ABD'yi çelişkiler içinde bıraktı; yeni alternatifler düşünmeye ve Aquino ile direkt teması geliştirmeye yöneldi. Gerçi ABD üssüne "evet" diyen, ABD yanlısı bir politika sürdüren, büyük toprak sahiplerinin, ticaret ve sanayi burjuvazisinin temsilcisi Marcos, ABD'nin çıkarlarına uygun bir devlet başkan. Ancak "hanedanın" yolsuzlukları, kirliliği, işleri, baskıcı yöntemleri aşırıya çıkması, kan ve hile kanlıdır. Seçimleri halkın gözünde yalvarmış yalvarmış bir Marcos yönetimi, uzun vadede ABD çıkarlarını bütünüyle zedelemeyi mi?

Marcos'un rakibi Corazon Aquino'ya gelince o, başlangıçta 1983 ağustosunda sürgünden dönüşünde bir süskuste kurban giydiren mahalefler lideri B. Aquino'nun kansı olmanın ötesinde bir özellik taşıyor. Ancak, başlıca muhalefet partisi UNIDO'nun lideri Laurel de adaylığı çekilip, başbakan adayı olarak Aquino ile ortak platformda kampanya yürütme için reni vermişti. Gerçi, Aquino'nun Laurel'e halk karşısına onların beklentilerine, taleplerine yanıt verirken tutarlı, net bir programı kımaddır. Ancak, çürümüş ve baskıcı Marcos yönetimine karşı halkın dürüst, güvenilir, demokrat bir yönetim umudunu temsil edebiliyor. Ve bu nedenle de seçimi politik kesimin ve özellikle de kilisenin desteği arkalarında buldular.

Son dakika

Manila sokaklarına çıkan bir milyon kişi Filipinli caddele ortanarak tıklan durdurdular. Daha sonra Marcos'un elindeki radyo televizyon istasyonunu ele geçiren muhalefler buradan yayına başladılar. Gazeteciler başkaya verildikten ABD hükümetinin de arkasınca Marcos'a verdiği desteği geri çekti-



İran-İrak Savaşı şiddetlendi

İran-İrak savaşı, şubat ayının ikinci haftasında, İran'ın yeni bir saldırıya geçmesiyle tekrar şiddetlendi. İran'ın ilk kez cephenin en güneyinde, Şattülara'ın karşı kıyısına geçtiği bildiriliyor. Altı yıldır süren savaş bir kez daha Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde ele alınırken, her iki tarafın da kimyasal silahlar kullandığı yönündeki iddialar üzerinde de duruluyor.

Körfez Savaşı'nın yeniden tırmanışı ve İran'ın Irak'ı Körfez Bölgesi'nden sürerek, Kuveyt'e de ilerlemesi savaşın sınırlarının genişlemesi, ABD müdahalesi tehlikesinin artması, yani bölgedeki ateş cemberinin daha da büyümesi anlamına geliyor.

Savaşın en önemli tehlikelerinden biri olan bölgede yola çıkacak zincirleme tepkiler üzerinde duruluyor. İsrail Dışişleri Bakanı Shamir'in geçen yıl söylediği şu sözler

bu çerçevede anlam taşıyor: "Biz dostlarımızın (Amerikalıların), bu ilk ülkenin birbirini yoketmesine izin vermelerini istiyoruz. Biz olayları izliyoruz. Eğer ilerde, müdahalemi gerektiren bir durum ortaya çıkıyorsa görürsek, gereğini yerine getiririz."

Bilindiği gibi siyonistlerin hayallerindeki büyük İsrail, N'den Fırat'a kadarır. İran-İrak savaşı bu denli kritik bir bölgede sürüp gitmektedir. NATO Komutanı Rogers'e göre ise eğer yeni bir dünya savaşı çıkacaksa, bu mutlaka Ortadoğu'da, Basra Körfezi-Hint Okyanusu çizgisinde gerçekleşecektir.

Savaş kime yarıyor?

Bu nedenle 1980'den bu yana devam eden savaşın tekrar şiddetlenmesi bölgedeki tüm ileri, yurtsever güçleri ve dünya banşverlerini kaygılandırıyor, çünkü savaşın şimdiye dek yolaçtığı gelişmeler

onun emperyalizmin, siyonizmin, ve bölgedeki gerici güçlerin dışına kimsenin, hele savaşın iki ülkenin halklarının hiç işine yaramadığını gösterdi.

1980'den bu yana resmi raporların verdiği bilgilere göre savaşa bir milyon kişi öldü. Onbinlerce askere girmemekte için ülkesini terk etti. İlk ülkenin doğrudan ekonomisi kaybı ise 10 milyar dolar dolan buluyor. 1984 verilerine göre Irak bütçe gelirlerinin yüzde 60'ını, İran ise yüzde 43'ünü savaşa ayıyor. Ayrıca her iki ülke halkı da sürekli olarak ve zorla savaşın onlara katkısı bulunmama karşılığında

Ve sonuçta savaş, herhangibir askeri paktı bağlayıcı olmayan bu iki ülkenin gücünü azalttığı gibi, bölgedeki Arap ülkeleri arasındaki ilişkilerin de olumsuz yönde etkiliyor. Savaşın İran ve Irak olmasına karşın, savaşın sonuçlanması, kimi İran'dan, kimi Irak'tan yana çıkan bir bölge ülkeleri su veya bu oranda yayıyorlar. Bir yönüyle savaş, FKÖ içindeki bölünmeleri, Lübnan'da çeşitli dinsel gruplar arasındaki çatışmaları da etkiliyor. İsrail'e karşı verilecek mücadeleyi, her iki ülkenin, ve genel olarak bölgenin anti-emperyalist potansiyelini zayıflatıyor.

İran ile Irak arasındaki çatışma İran öncesinde dayanarak bir anlaşmazlığı sonuca odaklamıyordu. Ancak, Sönniler ile Süiler arasındaki tarihsel çelişkilerin gözönünde tutulan emperyalist ülkeler ve özellikle ABD, Körfez Savaşı'ndan yararlanarak, İran'da Şah rejimine son vermiş olan Humeyni'yı devirmeyi umdular. Bu gerekçesizlikle birlikte ABD yönetimi, "yaşamsal çıkarı" ile ilgili bir

İran'da emekçiler savaş için fedakarlık istemiyor...

İran'da, son aylarda birbirini izleyen yığılma grev ve protesto eylemlerinin yapıldığı ankladı. "Ekseriyet" gazetesinin bildirimi göre, özellikle endüstri işkollarında gerçekleştirilen grev ve eylemler işçiler, ücretlerin kısılması, İran Savaşı için alınan zorunlu bağışların kaldırılması istiyor. Büyük endüstri işletmelerindeki grevlerde işçilerin, bu istemlerin yanı sıra, çalışma koşullarının iyileştirilmesini ve iş kazalarının önlenmesi için yeni önlemlerin alınmasını da istedikleri bildiriliyor.

Ara-İşletmeleri, "Tehnika" şirketi, Cıtsai-e Tahrani ve Canku İşletmelerinde, ayrıca Sirab'daki kömür ocaklarında ve Kiyashar'daki Silat şirketi işyerlerinde birbiri ardına ve kendidilginle başlayan protesto eylemlerinde Humeyni rejimine karşı birbirine benzer belgilerin yayınlanması dikkat çekiyor. Bu eylemlerde ayrıca, işçi ve memurların bağımsız sendikalar çalışmaları konan

Özellikle 1970'li yıllarda ABD'nin Latin Amerika'da Filinpinler, bu nedenle ABD açısından Pasifik Okyanusu'nda stratejik öneme sahip. ABD, Filinpinler'de bulunduğunda 7. Filo'nun üssü olan "Subic Körfezi" de-

ABD hükümeti de artık Mar-
cos'a verdiği desteği geri çekti ve
Filinpinler'de yıllardır hüküm sü-
ren diktatörlüğe istifa davası et-
ti. Böylece Marcos'un tutu-
raklı bir dala kalmadı. Marcos
devrildikten sonra Filipin halkı ö-
zlediği demokrasi ve ulusal bağı-
sızlığı kavuşacak mı, yoksa ABD
emperyalizminin son anda giriştiği
manevralarla işi düzünü yeni bir
kılıf içinde devam ettirmeye baş-
rabilecek mi, henüz belli değil.

Ancak gelişme ne yönde olursa
olsun Filinpinler'de olup bitenler
ABD emperyalizminin iç yüzünü
bir kere daha gözler önüne serdi.

başlayan protesto eylemlerinde Humeyni rejimini karşı bulundiren
benzer belgelerin haykırışını dikkati çekti. Bu eylemlerde ayrı-
rı, işçi ve memurların bağımsız sendikali çalışmalarıyla konan
yasağın kaldırılması isteminin de dile getirildiği bildirilen "Ekse-
riyet" gazetesi, Tahrir'deki "Pars-Metal" işletmesinde direniş
göçen işçilerin, fabrikanın özel muhafız bölümlünde iflicli, aktif
işçilerin işkeneye tabi tutulduğu hücre ve odaları ortaya çıkart-
tıkları haber veriyor. Gazetinin haberine göre, bu fabrikaların
kantininde, koridorlarda, tavatlarında ve kimi tezgahlarda işçi-
lerin konuşmalarını dinleyip banda alan mikrofon ve teypler de
işçiler tarafından ortaya çıkarıldı. İşçilerin kararı direniş üzerine,
özel muhafız bölümlü sefinin işine son verildi. "Ekseriyet" gazeti-
si haberinde ayrıca, Halkın Fedalati (Çoğunluk) örgütünden bir-
çok kadrosunun, son dönemde Humeyni rejiminin cezavlerinde
katledildiğini, bunların çoğunun ortama çok büyük yıl zindanda
tutulduktan sonra, mahkeme önüne bile çıkartılmadan imha edil-
diklerini bildirir.

mayi emdular. Bu gerekçeler-
meikle birlikte ABD yönetimi, "ya-
şamsal pıkar alan" ilan ettiği bu
bölgedeki askeri emelleri gereği sa-
vaşi körüklemeye sürdürdü. "Sa-
vaşın tehlikeleri ve şiddetlenebi-
leceği" gerekçesine sığınarak, Oman
ve Bahrein'deki işlerini geliştirdi,
Suudi Arabistan'a AWACS istih-
barat sistemlerini yerleştirdi, 6 ve
7. Filolarnı kontrol gerekçesiyle
sürekli olarak Körfez Bölgesi'ne
göndermeye başladı. Hatta, Eyo-
p'a'dın Pakistan'a dek Çevik Büyü-
kları faaliyetlerini denetim altına
almak üzere Merkez Komutanlığı
CENTCOM'u da bu dönemde
oluşturdu.

27 yılda Latin Amerika'nın örnek ülkesi olan ada: Küba

Yeni dünyanın öncüleri

Bu ay başında Havana'da Küba
Komünist Partisi'nin 3. Kongresi
toplandı. Kongre Küba halkının
son beş yılda elde ettiği başarıları
değerlendirdi. 2000 yılına kadar
uzanan yeni planların ama doğrul-
tusunun belirledi. Amerikan emper-
yalizminin burnunun dibinde,
onun hiç durmadan saldırılarına
meydan okuyarak sosyalizmi kur-
makta olan Küba emekçileri, Kara-
yıp denizindeki bu güzel adayı da-
ha şimdiden bütün Latin Amerika'
nın örnek ülkesi haline getirdiler.

Küba Devlet Başkanı Fidel Cas-
tro son beş yılı "Devrimden son-
raki en başarılı ve verimli beş yıl"
olarak nitelendirdi. Küba bugün
brakın az gelişmiş ülkeleri, birçok
gelişmiş kapitalist ülkede bile eriş-
lemeyen hedeflere ulaşmış bulu-
nuyor. Örneğin 1958 yılında çalı-
ma çağındaki nüfusun yüzde 28'i
işsizken, bugün artık işsizlik tarife
kansımsı.

Sağlık alanında Küba dünya ça-
pında örnek ülkeler arasında girdi.
Eskiden çok yaygın olan (ve bugün
de diğer Latin Amerika ülkelerinde
milyonlarca kurban alan) sıtma,
çocuk felci gibi hastalıkların kökü
kazandı, düzüm ve verimin işe kö-
kü kazınmak üzere. Devrimden
önce bütün Küba'da 6000 doktor
varmış. Devrimden sonra bunların
yanısı emperyalizmin propaganda-
sına karşı ülkeyi terk etmiş. Buna
rağmen 1985'te doktor sayısı 23 bi-
re ulaşmış. Şimdi artık 433 kişiye
bir doktor düşüyor. Eskiden dok-
tora gitmek, hastaneye yataamak, ilaç
almak ancak zenginlerin harcıyken
bugün bütün Kübalılar parasız sağ-
lık hizmetlerinden yararlanıyorlar.
Bu sayede ortalama yaş 73,5'e yük-
seldi.

Küba halkı çeşitli mücadele-
de de parlık başarılar elde etmiş.
Reagan'ın bütün dünya için "örnek
ülkesi" ilan ettiği ABD'de "resmi
açıklamalarla göre okuma yazma
bilmeyenlerin sayısı 26 milyon
geçerken, Küba'da yıllardır okuma



Bugün Küba'da sıtma, beyaz, bütün insanlar eşit haklarla ülkenin idaresine katı-
lılar. Etilirliği çalıp emeklerinin ürünü olarak kardeşçe paylaşılıyor. Sosyalist Küba başta ABD olmak üzere birçok kapitalist ülkenin çözülmeyişi içkiçlik
sorununun çözümlü ve kapitalizme birlikte bu toplumsal yararı da çok etmiş.

yazma bilmeyen kalmamış. Dev-
rimden önce ancak üç yüzyük okul
varken şimdi 42 yüzyük okulda 280
bin genç okuyor.

ABD'nin 26 yıldır sürdürdüğü
ekonomik ambargoya rağmen Kü-
ba sosyalist ülkeler topluluğunun
bir üyesi olarak ve özellikle Sov-
yetler Birliği ile Demokratik Alman
Cumhuriyeti'nin kardeşçe dayanış-
ması ile ekonomisini hızla geliştiri-
yor. Diğer Latin Amerika ülkeleri
yüksal, yoksulluk, işsizlik, enfla-
syon, dış borç yükü gibi ağır ekono-
mik problemler altında ezilirken
sosyalist Küba düzenli ve sürekli
bir ekonomik gelişmenin başlan-
dığı tek Latin Amerika ülkesi. Bir

yandan geleneksel ürünü olan şe-
ker üretiminin artırırken, öteyandan
narenciye ürünleri (özellikle por-
taka), deniz ürünleri, maden üre-
timi (özellikle nikel) hızla artıyor.
Küba artık kendi ihtiyaçları olan trak-
törleri ve diğer ağır tarım araçlarını
kendii üretmeye başlıyor. Önemü-
deki yıllarda yeni yeni sanayi dal-
ların kurulması planlanıyor.

Bu başarıları bugün Küba'nın
düşmanları bile kabul etmek zo-
runda kalıyorlar. Nitekim Ameri-
kan Newsweek dergisi Küba Ko-
münist Partisi'nin 3. Kongresi ile
ilgili haberiyle şöyle bir başlık at-
mış: "Castro: Hic de kağıttan ol-
mayan bir kaplan."

Sefaletin özgürlüğü

Bir kısım basın ve televizyonların "**Kurtuldu, özgürlüğe kavuştu**" diye hakkında yargıya kapadığı Sovyet vatandaşları Schranski İsrail'e yerleşti. Reagan ve Kohl'un ortak açıklamasında "**Düğünce mahkumu**" olarak isimlendirilen, boyalı basın organlarında "**İnsan hakları savunucusu**" olduğundan Sovyetler Birliği'nde hapse mahkum edildiği iddia edilen Schranski gerçekte kimdir, ne yapmıştır, neden hapse mahkum edilmiştir ve nasıl bir özgürlüğü seçmiştir?

Schranski yüksek Sovyet Mahkemelerince ABD lehine casuslukta yatan haini olarak yargılanmış ve CIA ile ilişkisi saptanarak 1978'de 13 yıl hapse mahkum edilmiştir. Schranski kendi tabiriyle "**Haklarını savundugu insanların ve ülkenin**" aleyhine ahanlık suçundan mahkum olmuştur. Yoksa "**İnsan haklarını savundugunda rejimi eleştirildiğinden**" değil.

"Düğünce mahkumu" Schranski hakkında ABD basın ajansı AP'nin yazdıkları ilginçtir. Bayan Schranski'nin propaganda için çıktığı dünya turunun masrafları İsrail ve belirli örgütler karşılanıyordu. Doğları, işgal altında tutulan Batı Lübnan'daki Yahudi arazilerinin genişletilmesi savunuları arasında.

Bunları yazan Sovyet TASS ajansı değil, ABD haber ajansıdır. Schranski'nin "**Kurtuldu**" yerleştiği ülke ise, sosyalist ülkelerdeki insanların haklarını savunuculuğunu yaparken, kendi topraklarında özgürlük isteyen Filistinlilere amansızca saldırıp devlet terörü uygulayan İsrail'dir.

Kendi sefaletlerini gözlemek için, sosyalist sisteme karşı dünya kamuoyuna propaganda aracı olarak kullanımda Schranski ve benzerleri aranan kişilerdir. O, bu iş için kullanılan ilk araç değildir, sonuncusu da olmayacaktır. Kapitalist dünya ve FAC bunları örnekleterek buldu.

DDR sınır bekçisini öldürerek FAC'ye ve kendisine Bavaria eyaleti "**Seldel Ödülü**" verilen Hübner isimli DDR vatandaşları bu araçlardan biridir.

FAC'ye geliş büyük tatananlara yolaan "**Rejim eleştiricisi**" olarak tanıtılan, bir süre sosyalist sisteme karşı kullanıldıktan sonra hiç bir yerdin yüz bulamamış ruhi gendizgili ve hayal kırıklığı uğramanın sonucu Bagwan tarikatına katılan DDR kaçkını Bahro da "**Özgürlük kurbanlarından**" biridir.

Solzentsin'i tanırızmış. Hani şu "Sovyetler'den "Kurtulan" keçi sakalı yazar. Sovyetler'de hapisteyken kanser ameliyatı yapıp hayatı kurtarılan bu kişi, ülkesine karşı "**Borcunu**" İsviçre'ye yerleştikten sonra ülke ülke dolatılıp, sosyalist

sisteme karşı propaganda aracı olarak ödedi. "**Görevi**" bittikten sonra da kenara itiliverdi. Solzentsin kitaplarında elde ettiği gelir vergisini vermeyince, İsviçre polisi kendisi hakkında tutuklama emri çıkardı. Amerika'ya kaçan "**Verdiği kaçakçısı**" Solzentsin'in İsviçre'ye girmesi yasaklanmıştır. Türkiye'deki barış savaşçılar, sendikacılar ve onbinlerce demokrat için parkmaları bile oynatmanın çevreleri, dünyanın içinde bulunduğu sorunlardan kurtulması için 3. bir Dünya Savaşı'nın "**Sart olduğuna**" savunan "**İnsan haklarının yalgarı savunucusu**" Sacharov için girtıkları yitirilmesine yardım yapıyorlar.

"Araç"ları saymaya devam edelim mi? Sosyalist ülkelerden kaçarak "**Özgürlüğü seçtiği**" karşılar, karşılar haber şeklinde verilen veya kendi isteği ile "**Bati**"ya galip yerleşen insanların duyarsız FAC'nin her şehrinde yaz, kış sokaklarda yatan, sefalet içinde alkolik olan "**Penner**"ler, (Berduş) umduğunu bulamamanın ruhsal bunalımı içinde uçuruma itilen "**Özgürlük kurbanları**" değil de nedir? Bu tür insanların çoğunluğunun sosyalist ülkelerden gelenlerden olması kesinlikle rastlantı değildir.

Evet kapitalist dünya insanların özgürdür. Hem de, nasıl bir özgürlüğe, sapına kadar özgürdür. Örneğin ABD'de karınlarına günde bir kez olsun sıcak çorba bile girmeyen 35 milyon aç insan, okuma yazma bilmeyen 25 milyon vatandaş, şu anda "**Aç kalma, kara cahil kalma**" özgürlüklerini kullanıyorlar.

FAC'de 4 milyon işsiz, sosyal yardımla geçinmek zorunda bırakılan 25 milyon insan "**İşsiz kalma, sosyal yardımla sürünme**" özgürlüğüyle özgür.

Yine FAC'de örgütlü olarak esrara, eroine, kokaine, işle ve hap gibi üyştürücü maddelere alıştırılan, suç işlemeye itilen genç kuşak, vücudunu satın 13-15 yaşlarındaki kızlar "**Namusun satma, gençliğini kurtarma ve ölmeye**" özgürlüklerini kullanıyorlar. Meslek eğitimi yeri bulamayan yüzbinlerce genç "**Uçurma itilmenin**" özgürlüğü içinde. Hirsızlık, cinayetler, vurgunlar, soygunlar hepsi, evet hepsi özgürlük adına yapıyor.

Büyük ve küçük tüm Schranski'lere ve benzerlerine son sözümlü şu: Sizler, kapitalist ülkelerdeki sefaleti ve bu sistemin kokuşmuşluğunu, sosyalist ülkelerdeki yaşam güvencesi ve sosyalist kazanımlara tercih ediniz. Eğer aradıysanız "**Özgürlük**" buysa, bize "**Kepazelliği seçtiniz**" demekten başka bir şey kalmıyor.

Erol DENİZ

CGT Konfederasyonu Sekreteri Alphonse Veroneze'nin gazetemize açıklaması

Avrupa ve "esneklik"

Batı Avrupa'da hangi ülkeye göz atarsak atalım, bazı alanlarda bazı farklılıklara rağmen, emekçiler için yürütülen politika aynıdır; kemerleri sıkma, işsizlik ve sanayiye kurutma politikası.

Her ülke bunu kendine göre uyguluyor. AET (Avrupa Ekonomik Topluluğu) bu politikayı destekliyor ve aktif katkida bulunuyor.

Avrupa Sendikalar Konfederasyonu ekonomik ve sosyal durumun gittikçe ağırlaşmakta olduğunu belirtiyor ve bunun emekçilerin yaşamındaki olumsuz etkileri konusunda uyanlarda bulunuyor. Onun saptamaları biziimkilerden pek farklı değil.

"Esneklik", yani emekçilerin kazanımlarına saldırı her yerde gündemdedir.

Ücretlerden kısma, sosyal yardımları azaltılmasına, emekçilerin iş güvenliğini sağlayan yasalardan iptali, yüksek işsizlik oranına olağan birşey gibi kabullenme, geçici çalıştırılan işçi sayısının gittikçe artırılması... AET Komisyonu'nun tavsiyeleri bunlar. Ve bütün Avrupa ülkelerinde uygulanmakta.

Bu önlemler, ayrıca, sendikalarla karşı gelen bir saldırı ile birlikte yürütülüyor. En açık örneği İngiltere'de madencilerin tahsilse grevi sırasında görüldü.

Patronlar ve hükümetler, her yerde, emekçilerin kuşaklar boyunca savaşımı kazandığı haklara saldırıyor.

İşte sermayenin Avrupası budur.

ULUSAL ÇÖKÜNTÜ POLİTİKASI

Biz her zaman belirttik. İçinde bulundduğumuz kriz, "Genel bir kriz" değildir. Kapitalist toplumun krizidir.

Yeni hepinizin bir şanssızlığı, ya da hatası sonucu ortaya çıkmamıştır. Artık eskimiş bir sistemden Fransız toplumunun gelişmesine uyumamasının sonucudur.

İsrarlı bir kır harsı, halkın büyük çoğunluğunun ve ülkenin gerçek ihtiyaçlarını ifade sayarak en kısa zamanda en çok kazanç elde etme yönelimlili... Krizi yaratan ve gittikçe derinleştiiren budur.

Bir kriz içinde, sermaye gücünü, kendi egemenlikleri ve kârlarını elde tutabilmek için, iki yola başvuruyorlar:

Birincisi: Ülke sanayisinin kurutulması. Ağır ve hafif sanayi, doğamı ya da tüketim sanayisi, "televelenek" sanayi kesimleri ya da kilit kesimler, hepini saldırdıkları kurulumlar.

Birok işçilerin tümüyle ortadan kaldırılmak yolundadır. Çok sayıda işverimlik kapatılıyor. İş pazarı günden günden küçülüyor. Daha kazançlı olarak nitelendirilen uluslararası pazarda daha başarılı yer almak gerekçesiyle yapıyor bunları. Özel işletmelerinde olduğu gibi kamu işletmelerinde de aynı durum var.



EMEKÇİLER İÇİN BİR SİSTEM OLARAK İSTİKRARSIZLIK

Genel ve kulağa hoş gelen "esneklik" demiyi altında yürürlüğe konmak istenen, emekçilerin sendikal eylemlerle kazanmış oldukları tüm garanti ve güvencilerinin ortadan kaldırılmasıdır.

Geçici olarak çalıştırma zaten yaygın bir biçimde uygulanıyor. Yünlük olarak iş alanların üçte ikisini, süresi öncesinde belirlenmiş kontratlarla ya da geçici işçi kiralaayan aracı şirketler eliyle iş alanların oluşturuyor. Bu iş, hem iş alanların, hem işçilerin de yararına olduğu söyleniyor.

"Topluluk yararına çalışma" adı altında gençler, asgari ücretin yansında da çok altın da bir ücretle çalışmak zorunda bırakılıyor. Bu iş, hem iş alanların, hem işçilerin de yararına olduğu söyleniyor.

Su anda tutulan yol ise, yukarıda belirttiğimiz emek dünyasının bir kesiminin yalıtılması olmaktadır. Bu ötesinde, emekçilerin için "sistem olarak istikrarsızlık" uygulamaya geçiyor. CNPF (Patronlar Sendikası) bunu istediği insanları işine geldiği zaman ve mümkün olan en ucuz fiyatta çalıştırabilmektedir.

Dünyadaki ilk sendikal eylemler işlerin boyasına yürütüldüğü zamanlarda başlamıştı. Kuşaklar boyu devam eden sendikal eylemlerin baş hedefi bu denli utanmazcasına sürdürülen sömürüye önmektir. Bu savaşlara bugün bildiğimiz garantiler, toplu ve bireysel haklar elde edildi.

Patronlar Sendikası işte tüm bunları yapmak istiyor. Direnme olanaklarını zorlaştırıyor, hatta inekansız kılmak amacıyla, işçi

liğin geriletilmesidir. Yani içinde olduğumuz yüzyıla göre bir bakıma 50 yıllık bir gerileme.

EMEKÇİLER BOYUN EGMIYOR

Son yıllarda çeşitli işkollanında önemli büyük başarılar verildi. Bazılarında önemli başarılar elde edildi. Zaman kazanıldı. Saldırıları geriletilti.

Aynı dönemde savaşımında yeni gelişmeler görüldü. Bu yönde özellikle 24 Ekim Ulusal Savaşım Günü'nün kazandığı etkinlik üzerinde durmak gereklidir. Kuşaklar çok farklı olduğu halde, 24 Nisan 1980'deki hareketten çok daha geniş boyutlara ulaştı. Ayrıca hareket, dinamizmi, gençliği, tekniyen ve kadroların geniş düzeyde katılımı bakımından da önem kazandı.

Boyun eğme eğilimi geriliyor. Direnme ruhu yükseliyor. Bu önemli ve güven verici bir durumdur. Gerektiği gibi değeriendirilmelidir.

GERÇEK BİR MODERNLEŞME İÇİN

Başka hiçbir sendika, Fransa'da yaşamın tüm yönlerine, ve özellikle yeni tekniklerin uygulanmasıyla, modernleştirilmesi, ve bunun etkin, insancıl, toplumsal, yani kısıcası yaşamı ileri götürücü bir nitelik kazanması yolunda CGT'den daha fazla, hatta, onun kadar çaba gösterdiği ileri süremez.

İşte buradan yola çıkarak bir "sahte" modernleşmeye karşı olduğumuzu belirtiyor. Onamaları gittikçe güçleşen kayıplar, ciddi yaralara yol açan, donanımların kurulu, kazandığı bilgilerin yok olmasına neden olan modernleşmeye karşıdır.

Modernleşme işi iş alanlarının yaratılması ile yanyana yürür. Meslek eğitimi, vasfiliğin yükseltilmesi, işi ücretli, yeni etkinlikler ortaya çıkarma, donatım ve teknolojinin daha iyi kullanılmasını sağlayan, insanın acılarına hafifleten, çalışma koşullarını iyileştiren iş alanları denektir modernleşme.

Biz etkili, kontrollü, işveren ve işçi temsilcilerinin üzerinde görüştüğü bir modernleşme işi savunuyoruz. Bu, teknik sorunları, ekonomik ve sosyal sonuçları ile birlikte ele almayı gerektiriyor.

Tek tek her bir durumda, şu temel sorulan somak gerektiriyor: Hangi modernleşme? Hangi amaçla, hangi parayla? Bunun iş alanında, emekçilerin vasfiliği konusunda sorunları ne olacaktır? Ne kadar zamanı? Kimin işi ve ne için yapılacaktır? Sımdı, sendikacılığa karşı yöneltilen saldırıların büyüklüğünü, uylak ve uylakların düzeyde vardığı boyutları dik kate alarak, bu saldırıya karşı neler yapılması gerektiğini düşündüğümüzde hemen aklımıza bir soru geliyor:

Fransa düzeyinde, daha uluslararası düzey-



Merhaba çocuklar

Sevgili çocuklar merhaba. Köşenize isim bulduğunuz mektuplarımızı gelmeye başladı. Çizdiğiniz resimler de çok güzel. Tabi biz bu sayıda hepinizi yayımlayamadık. Çünkü yerimiz az. Ama bu hızla yazmaya devam ederseniz belki de tüm sayfayı işgal edebiliriz ne dersiniz? Sayfanız için önerilerinizi resim, karikatür, bulmaca ve fıkralarınızı kendi fotoğraflarınızla birlikte bekliyoruz. Hephinize sevgiler.

Türkiye Postası

ŞURA BOZ (8 yaşında) İsviçre

Ben Şura. Hephinize sevgiler. Annemin ve babamın gazetesi şimdi benim de olacak. Şubat'ın 17'sinde 8 yaşım girdim. Birinci sınıfa gidiyorum. Köşemizin adı "Gurbet Çocukları" olsun. Fotoğrafları sonra göndereceğim. Hephinize öperim.



EVİRİM SONRACI (8 yaşında) Hannover

Ben işçi çocuğuyum. Yaşım 8, doğum yerim Federal Almanya. Cumhuriyeti'nde Hannover şehri. Ben bir barış savaşçısıyım. Nazim Hikmet anıcam gibi. Ben isterim ki, savaş olmasın. Çocuklar yaşamın ve büyüsün. Babam diyor ki, Türkiye Postası'nda çocuklar için bir köşe ayılsın, o köşenin ismini çocuklar koyacak. İsim koymayı ben çok severim. Bir kışım vardı. İsmi ben koydum: Barış. Bebeğim var onun da adı Barış. Köşemizin adı "Çocuklar Barış İstiyor" olsun. Hem 1986 yılında barış adını taktılar. 1986 yılını çok seviyorum. Barış diyen her dili de.



AHMET CANIKLI (11 yaşında) Bochum-FAC

KÜÇÜK BARIŞÇILAR KÖŞESİ

Sevgili Türkiye Postası, Çocuklar Köşesi yayıncıları, sizlerin yaptığınız bu küçük köşe için ve biz çocukları da düşündüğünüz için size çok teşekkür ederim.

Sizler, biz çocuklara bir görev vermişsiniz, bu görev köşemize isim bulmaktır. Ben bunu düşünerek bu küçük çocuk köşesine bir isim buldum, bilmem olur mu? Bu isim KÜÇÜK BARIŞÇILAR KÖŞESİ'dir. Ayrıca sizlere de köşe için bir resim gönderdim.

Bu yaptığım resimde şunları düşünerek yaptım. Ben resimde iki roket vardır, bunlar kuşları görürce kurdun şekilleri karışıyorlar. Bunun anlamı "Barış yıkılmaz" demek. Bunu basmanızı istiyorum.

SAVAŞ COŞKUN (11 yaşında) Danimarka

Merhaba. Ben köşemizin adını "Kırlangıç" koydum. Çünkü kırlangıç çok güzel uçuyor ve behşerde ortaya çıkar, hiç yerinde duramaz, hep uçar. Ayrıca bu kuşlar beraber yaşar, çok insancıldır.

Ben de onun için köşemizin adını "Kırlangıç" olmasını istiyorum. Sevgilerimle.



İLKAY TÜRKMEN

hyor buntar, Özeri yerlerinde olduğu gibi kamu işletmelerinde de aynı durum var.

Ülkenin ve ülkede yaşayanların geleceği için hiçbir düşünce ve kaygı yok.

İkinci amaçları: Kriz dönemlerinde kârlarını daha yüksek tutmak için tarihsel olarak her zaman başvurdukları yola başvurmak, emekçilerin yaşam düzeylerini sürekli düşürmek. Bu, az önce belirttiğim ekonomik mantığın dolaysız sonucu sonucudur.

Bugün, patronların işgücünü en ucuz fiyatla satın almak için sürdürdükleri sürekli satıştan daha farklı bir durumla karşı karşıyayız: Yıllar boyunca verilen savaşım sonucu elde edilen sendikali kazanımların tümünün ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.



"Çalışma saatlerini yeniden düzenleme yasası"na karşı CGT grev ve gösteri yürüyüşleri düzenledi

GÜLDÜŞÜN

İslâmın şartı

Dağbaşıda bir cobana sorarlar:
—İslâmın şartı kaçtır?
Çoban hemen cevap verir:
—Birkâş gündür köye inemedim,
bu arada Özal zam yapmadıysa
beştir.

Özal sigara içtiği

Son günlerde pütürak oçı gibi bilet "sigarayla bırak" kampanyalarına Özal da katıldı. Bir gazetecinin sorusuna, "sigarayla bırakmasaydım, bugünkü sorumluluğu yüklenenecek gücü kendimde bulamazdım" demiş Özal hazretleri. İnsanın aklına, "keşke bırakmasaydım da başımıza gelmeseydin" diyesi geliyor. Ve bir kampanyaya da bizden: "Özal, sigara içti..."



güğümüzde hemen aklınıza bir soru geliyor: Fransa düzeyinde, hatta uluslararası düzeyde, tüm farklılıklara, ve hatta, görüş ayrılıklarına rağmen tüm sendikali güçleri bir araya getirmek olanaklı mı mudur?

Parça parça yeniliğe uğramak tehlikesi yerine, ayrıntıdan önce çıkarmaksızın, güçleri bir araya toplayarak hareketle geçmek daha yararlı olmayacak mı?

CGT, bu yönde, isteyen herkesle birlikte savaşmaya kararlıdır.

Biz baş eğmeyeceğiz. Savaşımı sürdüreceğiz. Amaçımız kazanmaktır ve kazanacağız.

Savaşın kapanlar, ve teslim buyarını çenkenler için gelecek yoktur.

Geleceğin yolu birlikteli ve savaşmaktan geçiyor. Herkes bu konu üzerinde düşünmelidir.

Uluslararası düzeyde de geçerlidir bu. CGT Batı Avrupalı, daha da öte tüm sanayileşmiş kapitalist ülkelerin sendikacılarına sesleniyor. Geçmiş günün içinde bakmamız gerekmiyor mu artık?

Sendikacılığın bugüne kadar karşılaştığı düzeydeki bu büyük tehlikenin kaynağını görmek zorunda değil miyiz?

Bütün ülkelerin emekçilerinin kuşaklar boyu savaşımı kazandıklarının görüş ayrılıklarına adına yok olmasını göze alacak mıyız?

Biz, savaşanlar, ve her durumda, her şeyi rağmen bunu sürdüreceğiz olanlar adına konuşuyoruz.

Emekçilerin güçlerinin nele yetebileceklerini göstererek, sonuç belirleyici nitelikleri bir kavraya güvenle atılabilir için ortak bir hareket oluşabilir.

Biz bunun olanaklı olduğunu inanıyoruz. Buna katkida bulunmak için her şeyi yapacağız.

Sendikacılık yaşamalıdır. Ve yaşayacaktır.

veyorum. Biraz diyen her dili de.



UTKU ÖZGÜR ÇAĞLAR (11 yaşında) Düsseldorf-FAC

Türkiye Postası'na,

Gazetenizde bize de bir yer vermeniz beni çok sevindirdi. Büyükleminin gazetesi, şimdi bizim de gazetemiz oldu.

Fakat burada doğup büyüyen biz çocukların, bizim köşemize nasıl Türkçe yazıp gönderebileceğimizi ben şimdiden düşünmeye başladım. Siz, biz çocuklarla bir araya gelip, bu sorunu nasıl çözeceğimizi konuşsak herhalde iyi olur.

Benim, köşemizin adı için birkaç önerim var: Bizim Dünyamız, Birbirimizi Tanıyalım, Biz Çocuklar, Biz Çocuklar Elele, Çocuk Postası, Çocukların Sesi.



ÖZGÜR BERİVAN
(9 yaşında)
Yunanistan-Atina

Ben Atina'da bir politik göçmenim. Adım Özgür-Berivan, 9 yaşındayım. Köşemizin adını "Tomurcuklar" koyalım. Bizim de bir yayınımsız olsun isterdim. Buna çok sevindim. Ben burada Yunan okuluna gidiyorum. Türkçe okuma yazmayı çok az biliyorum. Oradaki arkadaşlar bana Türkçe kitap gönderirlerse çok sevinirim.

İLKAY TÜRKMEN
(11 yaşında)
Bergkamen-FAC
Sevgili abiler ve ablalar,
Benim isimim İlkay Türkmen, ve Türkiye Postası'nın küçük sayfasını okudum ve hemen katılmak istedim.
Babama sordum; orda ben ne yapacağım? Babam bana dedi ki, önce güzel bir mektup yaz.

Ben kendimi tanıtmak istiyorum ve ileri zamanlarda daha çok resimler filan, fıkralar göndereceğim. Ben Bergkamen'de oturuyorum ve folklor grubundayım. Folklor grubunu annem yönetiyor.

Küçük bir kardeşim var: ismi Gülser T. ve 3. sınıfa gidiyor benden 2 yaş daha küçük. Ben 5. sınıfa gidiyorum. Çocuklar sayfası için bir isim düşündüm. İsim şöyle: Biraz Güvercinleri.



Prof. Tanilli'nin 4. basımı yapılan "Devlet ve Demokrasi" kitabı üzerine bir söyleşi

"Devlet ve Demokrasi" üstüne

• Türkiye halkının yetiştirdiği ender hukukçulardan biri olan Anayasa Profesörü Server Tanilli öğretim üyeliğinin yanı sıra, kaleme aldığı çeşitli bilimsel eserlerle de barış, özgürlük, demokrasi mücadelesine büyük katkılarda bulunmaktadır.

Gazetemiz bu değerli bilim adamının diğer eserlerini de sayfalarında nantacaktır.

Türkiye Postası: Sayın Tanilli, "Devlet ve Demokrasi"nin 4. basımı da yayınlanmış bulunuyor. Ellerden düşmeyen bu ünlü eserinizi, araya yeni bir Anayasa girdiği halde, ilk yazıldığı biçimiyle yayınlamanız dikkatimizi çekti. Böyle bir davranışa neden gerek duydu-
nuz?

Bilmiyorum, bu sözlerimle, davranışımın anlamını açıklama-
bildim mi?

Türkiye Postası: Türkiye'de bir süredir, demokrasi üstüne yoğun tartışmalar oluyor; hatta yeni bir Anayasa için istekler var. Bu tartışmaları nasıl buluyorsunuz? Eksik gördüğünüz bir yan var mı?

Server Tanilli: Önce, faşizmin bütün kurumlarının ayakta olmasına karşın, bu tür tartışmaları ortaya çıkıp, belli bir yoğunluğa ulaşması, demokrasi güçlerinin ne denli ağır bastığını gösterir. İktidardaki faşizm müsaade ettiği için oluyor değil bunlar; bir yerde, "ona rağmen" oluyor.

Böyleli bir gelişmeden elbette hoşnutum.

Ancak, tartışmaları içeriği bakımından başta dikkatimi çeken şu: Demokrasi bir yerde, egemen sınıf, onun kanatları için istiyor. Oysa çok yazılmış ve söylenmiştir ve ben de "Devlet ve Demokrasi"de bunu bütün açıklığıyla belirtmişimdir: Batı demokrasisinin, ondaki "çöçülük"ün özü, temel ilkesi, burjuvazinin partilerinin karşısında, işçi sınıfının partisinin, açıkçası "Komünist Parti"nin de yurt dışı hakkına sahip olmasıdır. Kapitalist, yani sınıfı bir toplumu gerektirir bu. Kapitalist bir toplumda, diğer bir rejim, işçi sınıfının ideolojisine ve partisine siyasal arenasında söz hakkı tanımıyorsa, o rejimde isterse 500 tane parti olsun, demokrasi vardır diyemeyiz.

"Komünist Parti; demokrasinin "onsuz olmaz" koşuludur. Gerek bu olduğu halde, Türkiye'de bir süredir, demokrasi üstüne yoğun tartışmalar oluyor; hatta yeni bir Anayasa için istekler var. Bu tartışmaları nasıl buluyorsunuz? Eksik gördüğünüz bir yan var mı?



ken ilkelere nelerdir sözce?

Server Tanilli: Türkiye'nin çağdaş tarihi, "bağımsız, demokratik ve laik" bir devlet ve toplum yaratmanın, bu yoldaki mücadelelerin tarihidir. Bu sürecin bilincinde olmalıydık; buna karşı çıkmak, gerilere götürüyor, acılar çekiliyor.

Yeni bir Anayasaya gidilecek. Eldeki metinde değişiklikler yapılıyor onu ıslah etmek olmaksızdır. Bu metin, eski deyimle "gayri kabili ıslah"tır; onun yeni, olduğu gibi çöp sepetidir.

Yeni bir Anayasada, başta rejim "demilitarize" edilmelidir; yani "sivilleştirilmelidir". Cumhurbaşkanı'nın görevi, "Cumhurbaşkanlığı" simgesiyle getirilmeli ve "bütün yetkileri" devredilmelidir. Başta "Üniversite" olmak üzere, özerk olması gereken kuruluşların bna kavuşturulmalıdır. Kurum ve ilke olarak, "planlı kalkınma"nın devletçi ilkelere kabul edilip, güvence altına alınmalıdır. Gerçi Türkiye kapitalist yoldan kalkınacak değildir, hiç bir zaman inşaatımadır buna; ama, kapitalist yoldan, ilerleye doğru kazanacağı

ve işçi sınıfının ideolojisine ve partisine özgürlük!

Aklına ilk gelenleri sıraladım.

Türkiye Postası: Sayın Tanilli, "Yüzyılların Gerçeği ve Mirası"nın pek beklenen "Orta Çağ" cildi çıktı mı? Çıkmadıysa, ne zaman okuyacağız onu? Başka neler üzerine çalışıyorsunuz şu sıralar?

Server Tanilli: Yayıncının bana verdiği söze göre en geç bu şubat ayının sonlarında çıkması olacaktı. Başka çalıştığım konuların -isterseniz- söylemeye-
lim; okuyucularımıza sürpriz yapmam sonra.

SERVER TANILLI

devlet
ve
demokrasi
ANAYASA HUKUKUNA
GİRİŞ

Gençler,
bu filmi gördünüz mü?
Tee im Harem des Archimedes

Güven PAMİR

"Z", "Kayıp" gibi filmlerin yapımcısı, Yunan asıllı ünlü Fransız politik film yapımcısı Kosta Gavras, bu kez 1985 yılında Cannes Film Festivali'nde "Genç Fransız alimacının ödülü"nü alan bir filmi sinemaseverlere, özellikle gençlere sunuyor.

120 dakikaya yakın film, Paris'te yaşayan göçmen Cezayirli işçileri, gençlerini ve göçmen işçilerin yaşamlarıyla ortak olan Fransız işçilerinin yaşamlarından kesitler veriyor...

Fransa'daki Cezayirli göçmen işçiler, Federal Almanya'daki Türkiye'li göçmen işçiler gibi. Kimi ayrıllıkları metninin karşın, filmi izleyen kişi, filmde batılı ülkelerin metropollerinde yaşayan göçmen işçileri, özellikle Türkiye'li işçileri gözünün önünden geçirmeden edemiyor.

Filmin kahramanları iki genç, 18-19 yaşlarında, biri Fransız, diğeri Cezayirli. Her ikisi de okula dan ayrılmışlar, işsizler. Ailelerinden ve toplumdaki gereken ilgiyi göremezler. Kendi başlarına, kendi dünyalarına bırakılmışlar, sanki bir masal dünyası gibi...

Göçmen işçilerin yaşadıkları gettolar... Küçük küçük odalı baksız evler...

Filmin Cezayirli yönetmeni ve senaryo yazarı, filmi tek yönlü işlemiş olmasına karşın, diğer yön, izleyici tarafından yakalanıyor ve filmin çarpıcılığı ortaya çıkıyor.

İşsiz, yerli ve yabancı gençler, devlet ve toplum kurumlarından yeterli yardımı ve desteği göremeyen gençler, seks, alkol, uyuşturucu madde, fuhuş, neo-nazi gruplar (Fransa'daki faşist ve ırkçı akımları ne denli tehlikeli oldukları düşünül-
düğüne ve bunun karşısında "Rasizm Stop" hareketi de düşünülürse) dağıtan aileler, çocuklarını komşularına bırakıp işe giden kadınlar, kurtuluşu intiharda bulan işsiz çocuk insa-
nlar, kısaca toplumsal ve sosyal yaşamın bozukluğu, tam bir çürümeye...

Yönetmen, Fransız toplumunun ve Cezayirli göçmen işçilerin bu yönüne ayna tutuyor. Ne ki, bu görüntü tüm Batılı kapitalist ülkelerde sıkça görülen bir tablo.

Filmde çok kısa olarak çizilmiştir istenmesine karşın, yer yer "grev, fabrika önlü eylem, bildirli dağıtım" gibi sahnelere de rastlanıyor. Ne ki, bilindiği gibi, Batı demek, sadece bunlar demek değil. Aynı FAC'de olduğu gibi, Fransa'da da güçlü bir işçi hareketi, hem sendikal hem partisi olarak, bunun içinde yer alan ilerici göçmen işçiler ve kurtuluşlarını işçi sınıfının yoluna adan, dinamik, örgütlü, uyanık, toplumsal yaşamın ve sistemin tüm çürümesine karşın kendisini sağlıklı tutan gençler... Bunlar da Batı metropollerinde görülen manzaralar... Yönetmen, bunu düştürmeyi ve çıkarmayı herhalde izleyiciye bırakmış istemiş...

Filmi, Batının neresinde olursa olsun izlemek yarar var; özellikle Türkiye'li ilerici-devrimci gençliğin izlemesinde...

Hatta, ilerici gençlik gruplarıyla birlikte "lumpen gençlik" in de götürülmesinde yarar var. Çünkü, filmdeki öğeler, olumsuz-
dan olumluya çevrilmesinde olanaklar gösteriyor. Gençlik, filmdeki gibi mi olmalıdır, yoksa bugün ilerici gençliğin uğrunda mücadele ettiği ölçüler, davranışları gibi mi olmalı-
dır, sorusu'nun film sonrası bir değerlendirmede işlemek çok kolaylaşacaktır.

KISA...KISA...KISA



Aydin
Karahasan'ın
resim sergisi

Uzun yıllardır Federal Almanya'da yaşayan değerli ressam Aydin Karahasan'ın sulu boya ve yağlı boya eserlerinden oluşan resim sergisi 21 şubatta açıldı.

Adres: Ateller Nostoni
Hustadring 77
4630 Bochum 1



Sait Günel'in
4. kişisel
sergisi

İmleştir. Her jaliye geri, gerici ve çağdırı bir belgedir bu; mutlak adlandırmak gerekirse, bir "polis yönetmeliği", bir "kısa talmimesi"dir.

Her halde, bir Anayasa değil. Siyasal tarihimize bir "utanç belgesi" olan böylesi bir metne, Anayasa gözüyle bakıp, kitabımı ona uyararak değiştiremezdim; daha doğrusu, eserimi kiletmezdim.

"onsuz olmaz" kutsalıdır. Gerçek bu olduğu halde, Türkiye'deki tartışmalar için bu özü gözden uzak tutulacak yapıyor gibi geliyor bana. Yasaklar var ondan mı? Yoksa başka hınçlı hınçlılık mı giriyor işin içine? Ona da siz yanıt verin lütfen!

Türkiye Postası: Yeni bir Anayasa gıdıldığında, devlet ve demokrasi konusunda, altı çizilmesi gereken

madim buna; ama kapitalist yoldan, ileriyi doğru kazanacak mevziler varsa, bu ancak, devlet için bir planlama ile olur. "Emeğin hakkı", özgür sendikacılık, grev, toplu sözleşme hakkı ile, gerçek işçilerle tanınır, güvence altına alınmalıdır. İkinci sorunuza yanıt verirken söylediklerimi daha tekrarlamaya gerek var mı?

Faydası vardır tekrarlalım: Sınırsız bir düşünce özgürlüğü;

Yurtdışı siparişler için isteme adresi:
Federal Almanya'da sağlanacak yerler: **Ortaadoğu ve Kınayır Kitabevleri**, fiyatı: 25,- DM.

Film, bir göçmen aileyi gösterirken, sistemin de içine ayna tutuyor. Böylece, tüm kapitalist ülkelerin başta ekonomik, politik, sosyal, moral değerleri gözler önüne çıkıyor.

Gavras, "Kayıp" da nasıl bir baba duyurluğundan çıkararak, Süli'deki faşizmi gösterdiyse, bu filmde de iki genç işleyerek, sonuçta sistemin yarılacağı bir sonuca vardığını izleyicily.

Bu apıdan, zaten aç sayıda görülebilecek filmier arasında, Gavras'ın **Tee im Harem des Archimedes'i** görülmeye değer bir film oluyor.

Geçtiğimiz günlerde Dortmund'da, Gummersbach'da sunuluboya tablolarını sergileyen ressamımızdan **Salt Günel A.** kişisel sergisi Essen'de ayyor. Serginin açılışı 2 Mart 1986'da saat 18.00'de yapılyor. Adres: **Friedrich-Ebertstr. 37 4300 Essen**

Ressam Mehmet Uyanık'la söyleşi

Hazırlayan: Bergkamen Türkiye Postası temsilciliği

"Bırak şu çamurları da bir koyun kızartalım"

Bergkamen'de yaşayan ve sanatsal çalışmalarını burada sürdüren seramikçi, ressam ve heykeltıraş Mehmet Uyanık'ı, Türkiye Postası olarak söyleşisine yazarak etik ve aşşadaki söyleyişi yapıp.

Mehmet arkadaş öğrencularımıza kendinizi tanıtır mısın?

"Memnuniyetle. Ben 1946 yılında Konya Bazın Karacacık köyünde doğdum. 1966 yılında Trabzon Merkez lıköğretim Okulu'ndan mezun oldum ve 1966-68 yılları arasında İstanbul Tıbbi Güzel Sanatlar Yüksek Okulu Seramik bölümünü bitirdim. 1973 ile 1980 yılları arasında sırasıyla İstanbul Tıbbi Güzel Sanatlar Yüksek Okulu'nda, Bilecik Meslek Yüksek Okulu'nda ve Eskişehir İktisadi Ticari İlimler Akademisinde Öğretmenlik yaptım. 1982 yılında beri de Federal Almanya'da serbest sanatçı olarak çalışıyorum."

Sanat yaşamı nasıl başladı?

Öğrenim ilk yaptımı ne zaman gerçekleştirdim?

"Ben ilk yaptığımı lıkolu'da gerçekleştirdim. Bunlar bir hastane resmi ile Yıldırım Beyazıt'ın portresidir. O resimleri heyecanla babama gösterdim. O her ne kadar benim daha değişik bir alanda eğitim görmemi istiyordysa da, bende ki resim sevisi onu da etkiledi ve bu alandaki çalışmalarını destekledi. Bazen yaptığım resimlerin kopu ya olduysun yaş ve gözü önünde tekrar tekrar çiziyordum. lıkolu yıllarında yaptığım resimler genellikle, yardımcı mültaş, düşün insanları konu alıyordu ve ben onları iyleştirmeye uğrasan bir doktor gibi çiziyordum. Bu uğraş, benim daha sonraki sanat yaşamıma doğrudan doğruya da belirledi diyebilirim."

İkögretim Okulu'nu bitirdiğini söylöydün. Burada da resim çizmeye devam ettin mi?

"Ettim. Özellikle benim okuduğum

okul sanat yanı ağır basan bir öğretmen okulı idi. Burada bir öğretmen bana sulu boyu bir resmini hediye etmiş, beni sevinçten çılgına çevirdi ve çamurlara daha bir hızla sarılamama neden oldu. Ayrıca ilk seramik çalışmam da bu okulda gerçekleştirdim. Bu bir kız heykeliydi. Heykeli benim kazanılmasını kınadığı ateşte pıdırıldığını ve büyük bir heyecanla babası aracılığıyla kızı hediye ettiğini habırlıyordum.

Buradaki öğretmenlerimin desteğiyle İstanbul'daki yüksek okul başladım. Burada Salıhatın Taran hocası bana özel bir ilgi gösterdi ve beni yönlendirdi. Örneğin beni Alman sanatçı Karl Höfer'in çizgisini izlemeyi yönünde teşvik etti. Karl Höfer, müthiş bir anlatım gücüne sahip bir sanatçı olarak Nazi dönemindeki dram, barbarlığı ve insanları savasa karşı koyuşlarını çizgiyle anlatıyordu.

İstanbul Tıbbi Güzel Sanatlar Yüksek Okulu'nun seramik bölümüne geçtiğimde heykel çalışmalarını daha da geliştirdim. Bu okulda Alman öğretmenler de vardı. Bunlardan Karl Schlämger, öğretmenlerimizin en iyisini bana verdi ve zamanla ilgisizlerim iki sanatçı arasındaki dostça ilişkiler şeklinde gelişti. Onun bana şu tavsiyesini işleyebelleğime yerleştirdim: "her bey-on senede bir hiç resim yapmamış gibi doğaya ve insanlara bak ve yeniden çalışmaya başla." Böylece doğa ve toplumdaki gelişmeleri daha yakından görebilecek ve konuları somut yaşamdan alan bir çalışma tarzına girebilecektim.

Sanat çalışmalarının önemli bir aşaması Vıyana'ya gelişime başladı. Vıyana

na'de Avrupa kültürünü tanıma ve Avrupa sanatını örnek alarak açımı tanıma yönünden büyük olanaklar vardı. Ben Anadolu ve Türk-İslam kültürüyle yoğunlaşmış bir sanatçı olarak, bu olanakları kullanarak dünyayı ikinci bir pencereden de görebiliyordum artık. Avrupa'daki çalışmalarımı Vıyana'nın dışında Linz, Salzburg ve Macaristan'ın Sıdos kentinde de sürdürdüm. Daha sonra,



Mehmet Uyanık'ın "Hiroşima'da atomun ardından" adlı eseri

Bergkamen Kültür Müdürü Dieter Treek'in davetisi olarak buraya geldim.

Bergkamen'deki çalışmalarımı bız her zaman ilgilie izledik. Buradaki işçi arkadaşlar seni hep kırımlarla, taşlarla arıdığın ocağın başında çamurları pıdırırken görüyorlardı. Bu kahvelerde güldür konuşu bile oluyordu. Sana, "bırak şu çamurları da bir koyun kızartalım" dedikimiz de

oldu.

"Doğru. Hatırlıyorsanız bir keresinde, Bergkamen'de Resim Pazarı'nda seramik çalışmalarımı yanında bir de resim sergisi açmıştım. İşçi arkadaşlar bu resimlere hiç ilgi göstermediler. Ama çamurları pıdırerek yapılan çeşitli biçimler, anlatılmaz olsa da ilgilie izleniyordu.

Benim de üzerine üzerine gittiğim boyu zaten. Bir yandan Alman sanat çevrelerine Anadolu Kültürünü tanıtmak, diğer yandan da kendi insanımıza hiç bir teknolojik olanağı sahip olmasak da çevremizdeki doğal olanakları asgari ölçüde değerlendirecek onları anlamlı şekiller verebiliyoruz. Anadolu insanı bugüne değin gelişmiş bir teknolojiye sahip olmadıği halde, elini, aklını ve yüreğini kullanarak topra, toprağı, ağaçları bile en güzel biçimlerle verdimişti. Anadolu Kültürünü bu özellikleriyle yaratmak bence çok önemlidir. Bu, elbetteki gelişmiş teknolojiye dayanarak yapılmış, onu dikkate almayalım anlamamı taşıyor. İnsanlarımızın karışık kesme sanatını tanıttırken, kendimizi açık olanaklardan yararlanmamız da ayrıca önem taşıyor.

Mehmet arkadaş, seramik çalışmaların yanında çalışmanız belli başlı sorunlarını konu ettiğini ve kendi olan bir katalog halinde topladığını resimler, ilerici kamuoyunda büyük bir ilgi gördü. Özellikle, "Auschwitz bir Cehennemdir", "Hiroşima'da atomun ardından" ve "Yabancı işçi ve kırılan umutlar" adı yapıtların hakkındaki bizi bilgilendirir misin?

"Auschwitz serisinde, insanın insanı düşündüğünü ne tür boyutlar alabiliğini anlatmaya çalışıyorum. İkinci Dünya Savaşı yıllarında Naziler'in kendileri gibi düşünen insanlara karşı



Mehmet Uyanık sadece sanatsal çalışmalar değil, bunun yanı sıra sosyal çalışmalar da yapıyor. Türkiye'lerinin yoğun oturdukları mahallelerde onların kırık dökük binalarının içi tamirini yapıyor. Bunun dışında, okuma-yazma kursları, gençlere meslek öğretme kursları ve kiliseler aracılığıyla Türkler ve Almanlar arasındaki yakınlaşmayı sağlamak amacıyla çalışmalar yapıyor.

girişimleri toplu katliamlar, uygulamakla nasid yöntemler hâli beklerdedir. Ben bu çalışmamda, bu düşmanlığı çıplak bir şekilde ortaya koymak istedim. Ama bu gelişimin basit bir güncelleştirilmesi değildir. F.Almanya'da son zamanlarda giderek yaygınlaşan yabancı düşmanlığı, Nazi yanısı gençlerin işçi saldırılarını vb. uygulamalar ve gelişmeler değişik eski olaylara doğru bir eğilimi gösteriyor. O halde bu çalışmayla ben yanı zamanda, böylesi bir eğilime karşı protestomu da dile getirmiş oluyorum. Kendi düşüncelerime uymuyor, kendileri gibi düşünmüyorlar diye insanları baskı altına alınmasın, sadıçta ortadan kaldırımlarına karşı çıkılmıdır.

Diğer yandan, Hiroşima serisinin konusuna çalışmam başka bir sorunu temel oluyor: İnsanların bir atom savanına da yok olması sorunu. "Hiroşima'da atomun ardından" çalışmamda bir Asya'yı kadın canlandırdım. Bu bir Afrika'yı da Avrupa'da da olabildi. Atomun yıkım gücüyle parça parça dökülen yüz

hatları ve korku var resimde. Ama bunun yanında, dudaklardaki tazelik ve tebessüm insanın müddet geleceğine olan umudu dile getiriyor. Kısaca Hiroşima'dan çıkartılacak ders Auschwitz'ten asgari değildir. Bugün, bir atom savanıyla insanın yokolma tehlikesiyle karşı karşıyadır ve bir atom savanına göre, insanın insana düşmanlığını bir bilgi biçimidir. İnsan öldürmek için bilgi üreten insan ise candır.

Diğer çalışmam, gelişmiş teknoloji karşısında yabancı işçilerin yıkılan umutlarını konu alıyor. İnsanlarımız yeni yeni umutlarla el kaplarını zorladılar. Bozulmuş ekonomik durumlarını düzeltmek, yeni bir yaşama kavuşmak en büyük arzularıydı. Ama bu yeni dünya, değişik yaşam biçimi ve çalışma sistemi karşısında umulan bulamadı. Uyum zorluklarında dışında, hırlanmak, İkinci sınıf insan muamelesi görmek, haklarını hakça alamamak gibi somut durumlar karşısında insanlarımızın içinde düştükleri bunalım anlatmaya çalışıyorum.

SİZİN İÇİN GÖRDÜK, DUYDUK, OKUDUK ...

DEDİLER Kİ...

"Hiç korkmayın Lenin'in kitaplarının silahla beraber gösterilmesinden dolayı kültür gelişimi duraklamaz." Kültür ve Turizm Bakanı Mükerrrem Taşçıoğlu

"Çinliler yeteri kadar yemek bulamadıklarından ne bulmuşlarsa yermişler. O yüzden lezzetli yemek yapma yeteneği edinemedişler." İstanbul Anakent Belediye Başkanı Bedrettin Dalan



"Demokrasilerde karma ekono-mi olmaz." ENKA Holding in sahibi Şank Tara

"Çalışan, ekmeğini taştan çıkaran orta direği çok seviyor ve ona her türlü desteği yapmaktan zevk duyuyoruz." Başbakan Turgut Özal

"Beraber olduğum kadın sayı-sı o zaman 104 idi. Şimdi 204 olmuştur. Defterime bakmam lazım!" Ses sanatçısı Zeki Müren

"Ben başbakanın teknik danışmanı olarak, gidecek, Gürk-nuk'u da izleyeceğim, Cindoruk'u da. Onların ileri de ne olabileceğini benim kadar iyi tahmin edecek bir kişi daha çıkmaz." Ses tesisatçısı Erkal Zenger



Yakılan film ve Abdülhamit'e övgü

Türkiye'de TRT'de yayınlanan "Tarih ve Abdülhamit" adlı TV dizisinde Abdülhamit'ten övgüyle söz ediliyor-muş. Pek şaşılacak bir durum değil. Abdülhamit'in Yıldız Sarayı'ndan ülkeyi yö-netirken kurduğu baskı sul-tası tarihe geçmiştir. Basına koyduğu sansürle, yasakla-dığı kelimelerle, gizli hafi-yeleryle ünlüdür. Bir kaç örnek verecek olursak, Yıldız Sarayı'nda oturduğu için "yıldız" kelimesini, bur-nu kocaman olduğu ima-yuyla da olsa kendisine at-fa bulunacağını düşünerek "burun" kelimesini yasakla-mıştır.

Bunlar Osmanlı'nın son dönemlerinde olan olaylar ve yıl 1876, 1886'da Türkiye'ye baktığımızda çok da ha fazla kelimelerin TRT'de yasaklandığını görüyoruz.

Anlayış aynı olunca aradan 110 yıl da geçse uy-gulamada pek farklılık yok.

Son günlerde tekrar yeni bir boyut kazanarak alevlen-miş bir başka tartışma da film yakma olayı. Bilindiği gibi, 1983'de TV için hazı-



lanan "Yorgun Savaşçı" adlı dizi film sessiz sedasız bi-tün kopyalarıyla birlikte yakılmıştır. Şimdi filmin dönemin başbakanı Bülent Ulusu'nun emriyle yakıldı-ğın kanıtlayan belgeler or-

taya çıktı. Bu konuşa Bülent Ulusu sessiz kalmayı yeğliyor. Ulusu imzalı İçiş-leri Bakanlığı'na yazılmış yazıda Genelkurmay Baş-kanlığı ve Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliği'nden oluşan bir heyet-in filmi seyrederek "sakın-



İneklerin basın toplantısı

Türkiye, dünyada ta-rım ve hayvancılık açıs-ından kendi kendini doyurabilecek güçte olan az sayılı ülkelerden birisi. Ama ülkemizin tüm verimli topraklarını, ürünlerinde olduğu gibi hayvancılığımızda da savurganlık sürüp gidi-yor, uluslararası tekkellerin, yerli işbirlik-çilerinin cepleri doldu-ruluyor.

Hayvancılık alanında yaşanan kriz son 1,5-2 yıldır had safhaya var-mış durumda. Bu duru-mu protesto etmek için geçtiğimiz günlerde İstan-bul Esenler eski be-leדיye başkanı Nadir Bayır'ın ahırında dü-zenlenen basın top-lantısını yapanlar aslında "oğullarım" dediği inekleriyle ve Bayır sa-dece onların sözcülüğü-nü yapıtı.

"İnsanların konuşa-madıkları ülkede söz hakkı bizimdir", "Gele-ceği düşünün, neslimizi tüketmeyin", "Et-peynir ihmal ettiğimiz ülkeler-den ibret alın" yazan pankartların asılı oldu-ğu basın toplantısında "ineklerin ağzından" dile getirilen metni yo-rumusz venyoruz.

"Yeme, şübe ve süten mamul maddelere yapı-lan zamlar yüzünden sahiplerimiz bize baka-maz hale geldi. Açlık tehlikesiyle karşı karşı-ya kaldık. Bizim biza-

Türkiye Postası

• Partiler televizyona paralı reklam verebilecek.



Parayı veren düdüğü çalar

Mecliste tatil bitti. Yeni dönemde ANAP'ın çeşitli yasalarda değişiklikli tasar-ları var. 12 Eylül'den son-ra toplumun her alanındaki ilişkileri yaygınlaşan, biz-zat başbakanın ağzından pervasızca dile getirilen "para" ya dayalı düzenin bir kanıtı daha gözler önüne se-riyor.

Seçim kanununda yapı-lacak değişiklikler seçime katılan partiler parayı bas-tırdıklarında TV'de propa-ganda yapabilecekler. Eğer bu yasa tasarısı gerçekleşir-se, yürrüktüğü TV reklam tarifesine göre bir parti 10 dakikalık program için 50 milyon lira ödeyecek.

Artık çağımızda gelişen teknoloji sonucunda toplu-mu etkilemede, propaganda-da kitle iletişim araçlarının rolünü kimse yadsıyamaz. En doğru istemleri de sa-vunsanız, toplumun beklentilerini tümüyle yanıt ve-ren bir programınız, çalış-manız olsa da, yeterince ta-nıtamaz, propaganda ede-mezsiniz, sonuç alamıyo-rsunuz. Bu yaşamın her ala-nında geçerli. Bunu gozo-nüne alarak yeni yasa de-

Uzağa gitmeden hemen anımsayalım. 1983 seçimle-rinde sırtını hem holdingle-re hem de ABD emperyalı-mine dayayan Özal bugüne dek görülmemiş yöntemle-re seçim çalışması yapıtı. ABD'de özel olarak yetiştir-miş uzmanlar, öğrendik-le-rini döktürdüler. Ameri-kanları bir propaganda yü-rüttüler. Seçim sonrasında da bu değirmenin suyunun nereden geldiği açığa çıktı. Pek meşhur işadamlarımı-z ANAP'a imzaladıkları 6-7 haneli rakamlardan olu-san çekleri birer birer orta-lara serildi. Şimdi de bu çek-lerin karşılığını ihtarlarıyla bir bir ödiyorlar, oyların karşılığını değil...

Bu yasa değişikliğine par-lamento içinde ve dışında yeralan partilerden tep-pekler geldi. SHP ve DSP'n-ı yanısıra MDP Genel Başka-nı Ülkü Söylemezoğlu da "Siyasi partiler makama reklamı gibi reklam yap-a-mazlar. Ciddiyette bağda-maz bu iş" diyerek tepkisini dile getirdi.

Şimdi yasa tasarısı meclis-gündemine gelecek. Ba-kalım, "demokratik" Türki-



"Görevimiz bundan sonra Filipinler'de demokrasinin işler duruma gelmesini sağlamak. Filipinler'deki Amerikan üsleninin bizim için önemi yasinamaz." ABD Başkanı Ronald Reagan

"İşçi ücretleri azdır. Bu gerçek, biz sanayiciler çok üz-mektir. İşçi ücretlerine zam yapmamız, ancak ve sadece mamullerimize zam yolu ile mümkün olabilecektir." Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Genel Başkanı Ersin Faralyalı

"...Siyasi çekişmeler sizleri rahatsız etmesin. Onlarla uğraşacak insanlar vardır. Onlar birbirleriyle münakaşa ederler, ertesi gün banşurlar... Siz işinizi gücünüzü bakınız. Benim sizden istediğim budur." Cumhurbaşkanı Kenan Evren



"Türkiye'de devlet sektörü, özel sektör ve Koç sektörü olmak üzere 3 sektör var. Biz ortak yatırım için Koç sektöründe kararlıydık." American Express Bank Yönetim Kurulu Başkanı Robert Smith



Önce traktörler gitti, şimdi sıra tarlalarda
HACİZLİ KÖYLER

Haciz, köylünün elinde avucunda birşey bırakmadı

24 Ocak Kararları'yla uygulamaya sokulan ve bizzat Evren-Özal çetesiye yürütülen ekonomik politika holdingler dışında tüm kesimleri etkiliyor. Bu ekonomik politika her geçen gün daha fazla oku söndürüyor.

Ülkemizin bereketli toprakları üzerinde gece gündüz demeden çalışan köylülerin durumu içler acısı. Aracı tüccar, gıda holdingleri ve bankalar aracılığı ile kani emiliyor köylünün. Ürününü sattığında masrafını çıkarmıyor, çünkü önceden aracı tüccara borçlu olduğu için ucuza veriyor. Özel bankada yüzde 70, tefecide yüzde 200 olan faizle nasıl baş etsin. Bir de üstüne üstlük her geçen gün artan hayat pahalılığı. Ödenemeyen senetler yüzünden üretici köylüler icra ile karşı karşıya.

Cukurova'da şimdi kullanılan traktör satan galeriler türedi. Ege'de yayımlanan yerel gazeteler satılık tarla, ev hatta ev eşyası ilanları ile dolu. Adana'nın Kaşlıca köyünde hacizden 70 traktörden 12 tane geriye kalmış. Köye çantalı bir adam girdi mi, icra memuru diye köylüleri korku sarıyormuş. 70 yaşındaki Ali Durmaz "Bu yaşıma kadar ne tarla ne de haneden bir şey sattımdı. Bu yüzden sonra tarlama, evimdeki dolaba kadar haciz geldi." diyor.

Oysa hemen hatırlamıza milyarlarca borcu olan ama iflas edip "temize" kaçırken, şimdi de "gül gibi geçin giden" Çavuşoğlu-Kozanoğlu firması geliyor. Batmak tehlikesiyle burun buruna gelip devlet kasasından destekle kurtarılan Transtrüh Holding'i, Has Holding'i düşünmeden edemiyor insan. Yedek parça kaçakçılığı, davasından dolayı Cukurova Holding'in sahibi Mehmet Emin Karahmet bir süre yurtdışında "istihlahat eyleyip", sonradan "affa" uğruyarak memleketine ve de işinin başına dönmüştü. Bunlar hiç araştırılmadan, fazla zorlanmadan anımsayverdiğimiz örnekler. Daha niceileri var. Bu holdingleri kurtarıverenler sıkıştılar mı "Milletin efendisi köylüdür" diyen Atatürk'e ve sözde Atatürkçülüğe sığınan Evren-Özal çetesi değil mi?

Konseyi Genel Sekreterliği inden oluşturan bir heyetini filmi seyrederek "sakıncalı" buldu ve yakımsına karar verildiği yazıyor.

Abdülhamit dönemindeki baskı sultasını, yasakları, Hitler döneminde sokaklarda yakılan kitapları bugün tarih lanetliyor. Çıkarılan sansür yasalarıyla, yakılan filmlerle költürümüzü vurulan darbelerin hesabı da gün gelecek sorulacaktır.



İki portre-iki diktatör

Soldaki, halk arasında "Baby Doc" olarak anılan, 30 yıldır Haiti halkını inim inim inleten Duvalier ailesinden Jean-Claude Duvalier. "Papa Doc" olarak anılan babasının ölümünden sonra mirası devralmıştı.

Halkın yüzde 90'ının okuma yazma bilmediği Haiti'de ortalama insan ömrü 45 yıl kadar. "Papa Doc" tarafından kurulan "düzenin koruyucusu, tonton macoute" diye bilinen polis örgütü ülkede yüzlerce insanı öldürdü, bir o kadarı da kaçtı. "Baby Doc"'un milyonlarca doları, özel uçak, villaları ve dilerle destan bir özel otomobil koleksiyonu var.

Artık bıçak kemiğe dayandı ve Haiti halkı ayağa kalktı. Birün üzerine ABD de artık uşağında hayır kalmadığını anlayarak desteğini çekti. Apar topar kaçtı Duvalier, Haiti'den. Şimdi kendine ülke arıyor.

Halk "Papa Doc"un mezarını tırnaklarıyla kazdı, kemiklerini çıkardı. 30 yıldır çekilen acıların sonucuydu bu.

...sınırlı yasa tasarısı incelen-
sinde gündemine gelecek. Ba-
kalmı, "demokratik" Türkiye'nin
parlamentosunda "parayı veren düdüğü çalar"
anlayışı onaylanacak mı?

Pek "demokratik" Türkiye'de bu yasa tasarısı il her şeyden önce seçimlere katılacak olan partilerin TV'de propaganda yapabilmek için birkaç yüz milyon cebinde olmalıdır deniliyor. Yani sırtını holdinglere, para babalarına dayayan parti TV'de konuşabilecek.



Kızının adını
Cesika koydu

Amerikan dizileri artık aile hayatımıza girmekle kalmıyor film kahramanları da nüfus kütüklerimiz giriyor.

Çorum'un Tekmen köyünden Orhan Demirci beşinci çocuğuna Cesika adını koymuş. Demirci ailesi "Loğun'un Kaçışı" adlı TV dizisindeki baş oyuncu Cesika Lang'dan çok etkilenmiş belli ki. Nüfus memuru da küçük kızı Cesika diye kaydedivermiş nüfusa. Etmiş ama arkasından da, bu gıyur ismini nasıl koyarsınız, diye dava açmışlar.

Bize sorarsanız, asıl dava edilmesi gerekenler TRT yöneticileri ve onların ağababaları. Asıl, Dallaslar, Sahin Tepeleri gibi Amerikan parabolünün entrika ve ahlak çöküntüsünden başka hiçbir olumlu değer katkısı bulunmayan yaşamını yansıtan dizileri halkımız uyutmak için afyon yerine kullananları dava etmeli.